

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W ŻNINIE

z dnia ..... 2026 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026-2035

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.¹⁾), art. 16b i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214, z późn. zm.²⁾) oraz art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026-2035 w treści stanowiącej załącznik do niniejszej uchwały.

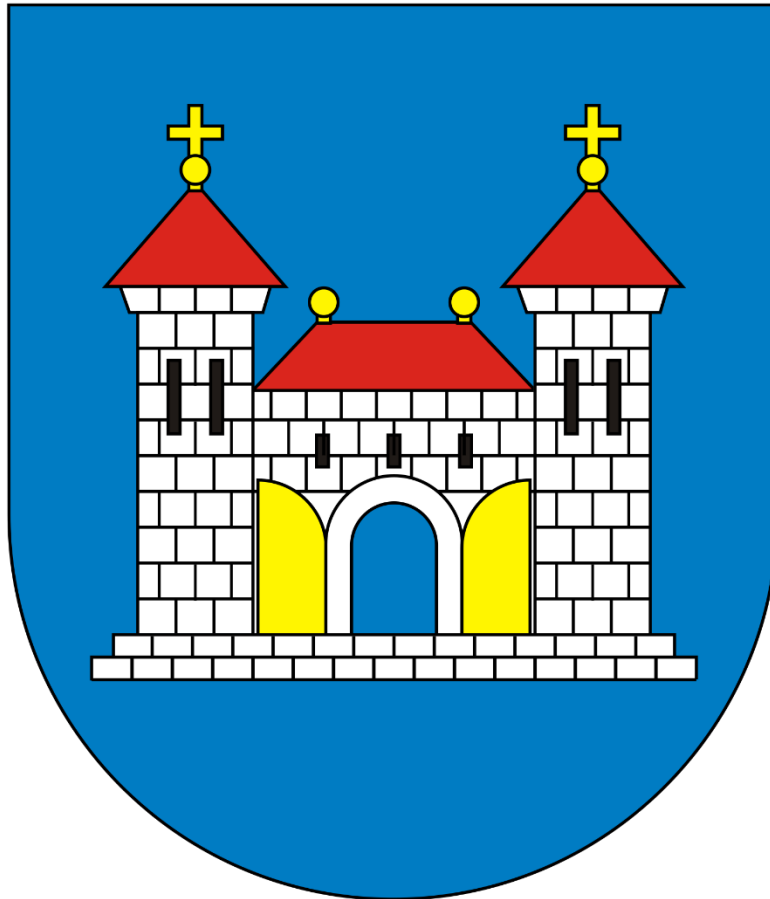
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Żnina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2026 r.

---

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 1436 oraz z 2026 r. poz. 252.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2025 r. poz. 718 i 1302 oraz z 2026 r. poz. 203.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026-2035

Spis treści

1. Wstęp	4
1.1. Zakres dokumentu	4
1.2. Współpraca i partycypacja	5
2. Prawne uwarunkowania strategii	5
2.1. Krajowe akty prawne	6
2.1. Międzynarodowe i unijne ramy strategiczne	7
2.2. Lokalne akty prawne i zgodność z dokumentami terytorialnymi	8
3. Demografia oraz dane dotyczące działalności lokalnych instytucji w Gminie Żnin.....	9
3.1. Dane demograficzne Gminy Żnin	9
3.2. Dane dotyczące działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie.....	12
3.3. Dane dotyczące liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz działań w stosunku do osób i rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym	16
4. Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin.....	18
4.1. Wstęp do części diagnostycznej	18
4.1.1. Metodologia badań	19
4.2. Wyniki Diagnozy opracowanej w 2024 r., dotyczącej Problemów Społecznych dla Gminy Żnin związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą	21
4.2.1. Wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych.....	21
4.2.2. Wyniki badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców	35
4.2.3. Wnioski dotyczące przedstawicieli lokalnych instytucji – dane z wywiadu fokusowego.....	47
4.3. Wyniki badania potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.	49
4.4. Analiza SWOT	62
4.4.1. Mocne strony	66
4.4.2. Słabe strony	70
4.4.3. Szanse	73
4.4.4. Zagrożenia	77
4.4.5. Przewidywane kierunki zmian.....	81
5. Wizja i misja	84
5.1. Wizja.....	84
5.2. Misja.....	84
5.3. Cele strategiczne	85
6. Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki	87

6.1. Cel strategiczny I. Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców oraz wsparcie osób w kryzysie i zagrożonych wykluczeniem społecznym.....	87
6.2. Cel strategiczny II. Wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży poprzez edukację, wczesną interwencję i wzmacnianie kompetencji wychowawczych.....	90
6.3. Cel strategiczny III. Rozwój sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej.....	91
6.4. Cel strategiczny IV. Wspieranie seniorów i osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój dostępności oraz usług środowiskowych.....	94
6.5. Cel strategiczny V. Wzmacnianie aktywności społecznej, integracji lokalnej i współpracy instytucjonalnej.....	96
7. Realizacja, monitoring i ewaluacja.....	98
7.1. Monitoring (częstotliwość, raportowanie).....	99
7.2. Ewaluacja (podejście, cykl, pytania ewaluacyjne).....	100
8. Ramy finansowania Strategii.....	101
9. Podsumowanie.....	103

1. Wstęp

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych (dalej: SRPS) jest kluczowym dokumentem polityki społecznej gminy. Wyznacza wspólną, długofalową ścieżkę działania instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych, aby ograniczyć wykluczenie społeczne, wzmacniać samodzielność mieszkanek i mieszkańców oraz poprawiać dostępność i jakość usług społecznych blisko miejsca zamieszkania. W odróżnieniu od programów branżowych, SRPS ma charakter nadrzędny i integrujący – scala działania różnych sektorów (m.in. edukacji, zdrowia, mieszkalnictwa, rynku pracy, bezpieczeństwa i partycypacji) w spójny system wsparcia, a nie tylko w interwencje rozwiązujące pojedyncze problemy.

W polskim porządku planistycznym dwa dokumenty stanowią podstawę polityk publicznych gminy: (1) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz (2) Strategia Rozwoju (gminy). To z nich – w układzie wzajemnie powiązanych – wynikają programy wykonawcze, takie jak m.in. gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, gminny program przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej, czy program rewitalizacji.

Niniejszy dokument stanowi Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026-2035.

1.1. Zakres dokumentu

Niniejszy dokument składa się z dwóch komplementarnych części:

- **Część diagnostyczna** – przedstawia wyniki analizy SWOT poprzedzonej analizą danych zastanych (dokumentów, sprawozdań, badań), identyfikuje kluczowe problemy, bariery i wyzwania oraz potencjały rozwojowe społeczności.
- **Część zarządcza** – określa misję oraz cele (strategiczne i operacyjne), a także planowane działania w ramach celów. Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn.zm.). dokument zawiera również ramy finansowania oraz sposób monitorowania realizacji (w tym wskaźniki i zasady ewaluacji).

Przyjęta struktura odpowiada wymaganiom ustawy z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej oraz dobrym praktykom stosowanym w polskich samorządach.

1.2. Współpraca i partycypacja

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych powstaje i jest realizowana we współpracy szerokiego grona interesariuszy – mieszkanki i mieszkańców, instytucji samorządowych, organizacji pozarządowych, służb publicznych i partnerów społeczno-gospodarczych. Taki tryb pracy zwiększa trafność celów i skuteczność działań oraz buduje lokalne partnerstwa na rzecz spójności społecznej.

Rozumienie **problemu społecznego** opieramy na założeniu, że jest to stan lub zjawisko uznane przez wspólnotę za wymagające interwencji ze względu na jego skalę, dotkliwość, niesprawiedliwość lub naruszenie uznanych norm i wartości. Definicja problemu społecznego kształtuje się więc w debacie publicznej i partycypacyjnym procesie ustalania priorytetów, przy czym odbywa się to w granicach istniejących ram prawnych i zobowiązań – w szczególności prawa polskiego, Konstytucji oraz uniwersalnych praw człowieka (rozumianych jako powszechne, niezbywalne prawa przysługujące każdej osobie, chroniące jej godność i wolność).

Ponieważ zależy nam na odniesieniu do **lokalnego kontekstu** w procesie definiowania, czym jest problem społeczny, kluczowa w pracach nad SRPS jest stała współpraca zarówno z organizacjami społecznymi i instytucjami lokalnymi, jak i z mieszkankami oraz mieszkańcami Gminy Żnin, a także z innymi interesariuszami strategii (w tym m.in. podmiotami rynku pracy, ochrony zdrowia, edukacji i bezpieczeństwa). Taki model współdziałania pozwala dopasować rozwiązania do realnych potrzeb, zapewniać ich wykonalność i wspólnie ponosić odpowiedzialność za rezultaty.

2. Prawne uwarunkowania strategii

SRPS jest dokumentem obowiązkowym na poziomie gminy. Podstawę prawną stanowi art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.):

Zgodnie z art. 16b ustawy o pomocy społecznej SRPS powinna zawierać w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian, cele strategiczne projektowanych zmian, sposób realizacji strategii, kierunki niezbędnych działań oraz jej ramy finansowe i wskaźniki realizacji.

2.1. Krajowe akty prawne

Niniejsza strategia odwołuje się do krajowego porządku prawnego, który wyznacza zarówno obowiązki jednostek samorządu terytorialnego, jak i standardy oraz instrumenty prowadzenia polityki społecznej. Wskazane poniżej ustawy tworzą podstawę merytoryczną i organizacyjną działań planowanych w SRPS, a także ramy dla programów wykonawczych wdrażanych na poziomie gminy:

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2025 r. poz. 1338 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2025 r. poz. 1718);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz.U. z 2025 r. poz. 620 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 913 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1208 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2026 r. poz. 79 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2026 r. poz. 149);
- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1335);
- Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2024 r. poz. 246 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2024 r. poz. 1512);
  - Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2024 r. poz. 917);
  - Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 z późn. zm.);
  - Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2024 r. poz. 1576 z późn. zm.);
- oraz inne ustawy i akty wykonawcze z zakresu spraw społecznych.

2.1. Międzynarodowe i unijne ramy strategiczne

Poniżej wskazano pięć dokumentów o charakterze ogólnym, które wyznaczają kierunki polityk społecznych i stanowią ważny punkt odniesienia dla lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych:

1. Agenda 2030 i 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) ONZ – globalna mapa drogowa przyjęta przez wszystkie państwa członkowskie ONZ, obejmująca 17 celów i 169 zadań, które integrują wymiar społeczny, gospodarczy i środowiskowy. Dla polityk lokalnych szczególnie relewantne są cele dotyczące eliminacji ubóstwa i głodu, zdrowia, edukacji, równości szans, inkluzywnych instytucji oraz partnerstw. Agenda 2030 podkreśla zasadę „nie pozostawiać nikogo w tyle”.
2. Europejski Pilar Praw Socjalnych – Plan działania (2021) – wdrożeniowy plan Komisji Europejskiej, który przekłada 20 zasad Pilara (dotyczących m.in. równego dostępu do rynku pracy, sprawiedliwych warunków pracy i ochrony socjalnej) na konkretne inicjatywy i trzy mierzalne cele do 2030 r. Dokument wzmacnia spójność społeczną i wspiera państwa oraz samorządy w modernizacji usług społecznych i rynku pracy.
3. Europejska Gwarancja dla Dzieci (2021) – rekomendacja Rady UE mająca zapobiegać wykluczeniu dzieci poprzez zagwarantowanie dostępu do kluczowych, wysokiej jakości i przystępnych usług (edukacja, opieka zdrowotna, żywienie, mieszkalnictwo, opieka i wychowanie przedszkolne), ze szczególnym uwzględnieniem dzieci najbardziej narażonych. Gwarancja stanowi ramę dla lokalnych programów ukierunkowanych na wyrównywanie szans.
4. Strategia na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami 2021–2030 (UE) – horyzontalna strategia Unii Europejskiej ukierunkowana na pełne włączenie społeczne, dostępność, niezależne życie i równy dostęp do usług, edukacji, zatrudnienia i uczestnictwa

obywatelskiego. Strategia wspiera implementację Konwencji ONZ o prawach osób z niepełnosprawnościami na poziomie krajowym i lokalnym.

5. Europejska Strategia w zakresie opieki (European Care Strategy, 2022) – inicjatywa Komisji Europejskiej na rzecz podniesienia jakości, dostępności i przystępności usług opiekuńczych (opieka wczesnodziecięca, długoterminowa), a także poprawy sytuacji opiekunów formalnych i nieformalnych. Dokument wyznacza kierunki rozwoju lokalnych systemów usług społecznych i integrowania opieki z innymi politykami.

2.2. Lokalne akty prawne i zgodność z dokumentami terytorialnymi

Cele Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026-2035 pozostają w zgodzie z:

- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, podkreślającą znaczenie rozwoju lokalnego, integracji społecznej oraz wzmacniania potencjału społeczności terytorialnych;
- Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+ w której priorytety obejmują poprawę jakości życia mieszkańców, rozwój usług społecznych, wyrównywanie szans oraz wzmacnianie spójności społecznej;
- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Żnińskiego na lata 2021-2031.
- Strategią Rozwoju Usług Społecznych – polityka publiczna do roku 2030, przyjętą przez Radę Ministrów (cele: rozwój usług społecznych, wsparcie rodzin, osób starszych i z niepełnosprawnościami);
- Lokalnymi dokumentami Gminy Żnin takimi jak Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Żnin na lata 2024-2028, Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.

Wszystkie te dokumenty wskazują na potrzebę wzmacniania usług społecznych, rozwoju profilaktyki, aktywizacji mieszkańców i ochrony osób zagrożonych wykluczeniem, co w pełni odpowiada celom niniejszej Strategii.

3. Demografia oraz dane dotyczące działalności lokalnych instytucji w Gminie Żnin

3.1. Dane demograficzne Gminy Żnin

Gmina Żnin to gmina miejsko-wiejska, leżąca w powiecie żnińskim, w województwie kujawsko-pomorskim. Gmina Żnin graniczy z gminami: Barcin, Damasławek, Dąbrowa, Gąsawa, Janowiec Wielkopolski, Łabiszyn, Rogowo, Szubin, Wapno. Siedzibą gminy jest miasto Żnin. Powierzchnia Gminy Żnin wynosi 250,43 km², co stanowi 25,55% powierzchni powiatu, 1,4 % powierzchni województwa. Składa się z następujących sołectw: Białóżewin, Bożejewice, Bożejewiczki, Brzyskorzystew, Brzyskorzystewko, Cerekwica, Chomiąża Księża, Dobrylewo, Dochanowo, Gorzyce, Jadowniki Bielskie, Jadowniki Rycerskie, Januszkowo, Jaroszewo, Kaczkowo, Kaczkówko, Kierzkowo, Murczyn, Murczynek, Nadborowo, Paryż, Podgórzyn, Podobowice, Redczyce, Rydlewo, Sarbinowo, Sielec, Skarbienice, Słabomierz, Słębowo, Sobiejuchy, Sulinowo, Sulinowo Bekanówka, Ustaszewo, Uścikowo, Wawrzyńki, Wenecja, Wilczkowo, Wójcin, Żnin-Wieś.

Rysunek 1. Gmina Żnin.

Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin, 2024 r.*

Liczba mieszkańców Gminy Żnin (stan na 31.12.2025, źródło: Urząd Miejski w Żninie) wynosi 22 354. W tym osoby w wieku przedprodukcyjnym (do 18 roku życia) stanowią 17,49% mieszkańców, osoby w wieku produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat) – 57,07%, natomiast osoby w wieku poprodukcyjnym 25,44%.

Tym samym widoczny jest spadek liczby mieszkańców względem roku 2024 – o 257 osoby. Zmniejszyła się liczba zarówno osób w wieku przedprodukcyjnym (o 146 osób), jak i produkcyjnym (o 181 osób). Wzrasta natomiast liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (o 70 osób), tym samym rośnie odsetek tej grupy wiekowej w strukturze mieszkańców Gminy, z 24,84% do 25,44% w przeciągu ostatniego roku, co wskazuje na rosnące zjawisko starzejącego się społeczeństwa.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Żnin w latach 2024-2025.

Mieszkańcy	2024 r. (stan na 31.12.2024)	2025 r. (stan na 31.12.2025)
Ogółem	22 611	22 354
W wieku przedprodukcyjnym	4 056	3 910
W wieku produkcyjnym	12 938	12 757
W wieku poprodukcyjnym	5 617	5 687
Kobiety	11 597	11 468
Mężczyźni	11 014	10 886

Źródło: Urząd Miejski w Żninie.

Dowodem na starzejące się społeczeństwo jest również utrzymujący się ujemny przyrost naturalny, poniżej wykazano zestawienie za lata 2022-2025, w każdym z nich uzyskiwano ujemny przyrost naturalny, w 2025 r. osiągnął najniższą wartość, kiedy to zgonów było aż o 150 więcej niż urodzeń.

Tabela 2. Przyrost naturalny w Gminie Żnin w latach 2022-2025.

Ruch naturalny	2022 r.	2023 r.	2024 r.	2025 r.
Urodzenia żywe	185	167	131	114
Zgony	287	286	255	264
Przyrost naturalny	-102	-119	-124	-150

Źródło: Urząd Miejski w Żninie.

Poniżej przedstawiono populację dzieci i młodzieży uczącej się na terenie Gminy Żnin.

Tabela 3. Liczba dzieci i uczniów w placówkach na terenie Gminy Żnin w roku szkolnym 2025/2026.

Liczba dzieci i uczniów w roku szkolnym 2025/2026				
Nazwa placówki	Szkoły podstawowe	Oddziały „0”	Przedszkola	Razem
Placówki publiczne				
Przedszkole Miejskie nr 1 w Żninie	0	0	133	133
Przedszkole Miejskie nr 2 w Żninie	0	0	160	160
Szkoła Podstawowa nr 1 w Żninie	519	0	0	519
Szkoła Podstawowa nr 2 w Żninie	446	48	0	494
Szkoła Podstawowa nr 5 w Żninie	546	49	0	595
Szkoła Podstawowa w Januszkowie	97	19	0	116
Szkoła Podstawowa w Słębowie	79	17	0	96
Razem	1687	133	293	2113
Placówki niepubliczne				
Zespół wychowania przedszkolnego w Gorzycach	0	0	13	13
Punkt Przedszkolny „Terapeutyczne Senso Szkraby”	0	0	24	24

Przedszkole „U Boba” w Żninie	0	0	47	47
Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Służebniczek w Żninie	0	0	83	83
Przedszkole nr 3 w Żninie	0	0	132	132
Przedszkole Stowarzyszenia Przyjaciół Szkół Katolickich w Żninie	0	0	86	86
NSP w Bożejewicach	46	12	0	58
NSP w Brzyskorzystwi	53	13	0	66
NSP w Gorzycach	70	9	0	79
Razem	169	34	385	588
Łącznie placówki publiczne i niepubliczne	1856	167	678	2701

Źródło: Dane z Centrum Usług Wspólnych i Zarządzania Oświatą w Żninie.

3.2. Dane dotyczące działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie

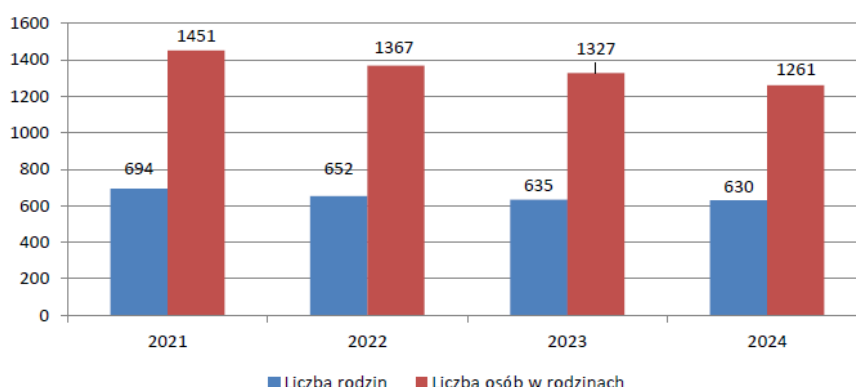
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej mającą na celu umożliwianie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie byłyby one w stanie pokonać samodzielnie.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Żnin odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie.

Do przedstawienia poniższych danych potrzebnych do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026-2035 wzięto pod uwagę lata pomiędzy 2021 r. a 2024 r.

Poniżej przedstawiono zestawienie liczby rodzin oraz liczby osób w rodzinach korzystających z różnych form pomocy Ośrodka na przestrzeni kilku ostatnich lat. W roku 2024 wsparciem objęto 1261 osób z 630 rodzin. Widoczna jest malejąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na przestrzeni ostatnich czterech lat, z 1451 osób w roku 2021 do 1261 osób w roku 2024.

Wykres 1. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie za 2024 rok.

Poniżej przedstawiono zestawienie dotyczące powodów ubiegania się o pomoc w latach 2022-2024. Dominującymi powodami są: długotrwała choroba, ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Spośród nich, jedynie w przypadku ubóstwa widoczna jest tendencja spadkowa, co może wskazywać na polepszającą się sytuację finansową mieszkańców Gminy Żnin. Niestety w pozostałych przypadkach liczba ta rośnie, należy zwrócić uwagę, że problemy związane z długotrwałą chorobą czy niepełnosprawnością mogą się pogłębiać w następnych latach ze względu na starzejące się społeczeństwo.

Tabela 4. Liczba rodzin według wybranych powodów ubiegania się o pomoc w latach 2022-2024.

Powody ubiegania się o pomoc	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Ubóstwo	314	315	290
Sieroctwo	1	0	1
Bezdomność	12	19	36
Ochrona macierzyństwa	6	8	17
Bezrobocie	180	177	220
Niepełnosprawność	247	250	259
Długotrwała choroba	348	341	366
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	91	94	107
Przemoc domowa	89	21	36
Alkoholizm	28	20	42
Narkomania	1	2	8
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8	14	9
Zdarzenie losowe	3	3	9
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	6	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie za 2024 rok.

Widoczny jest wzrost liczby rodzin, którym udzielono pomocy w postaci specjalistycznej pracy socjalnej oraz rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. Wzrosła również liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”, w 2024 roku było ich 117 (względem 86 w 2022 roku i 102 w roku 2023).

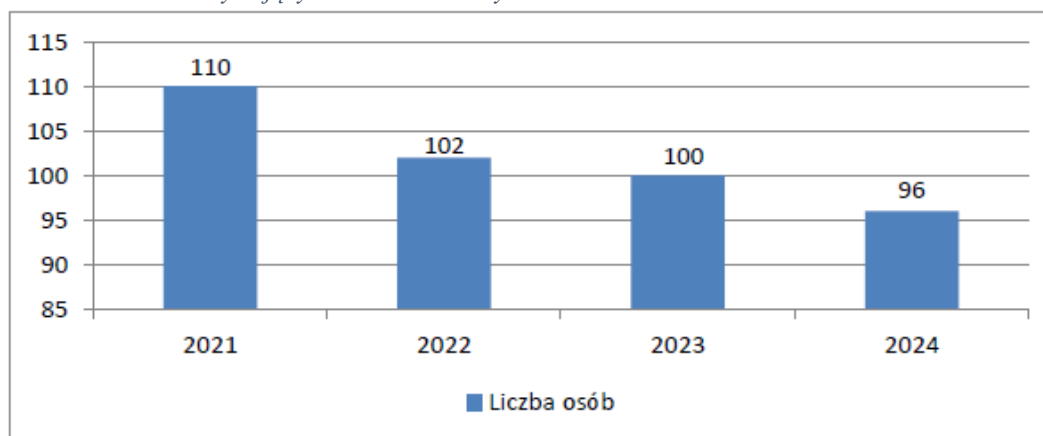
Tabela 5. Rodziny objęte specjalistyczną pracą socjalną, asystenturą rodziny oraz liczba „Niebieskich Kart”.

	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Liczba rodzin, którym udzielano pomocy w postaci specjalistycznej pracy socjalnej	8	45	50
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	48	52	62
Liczba „Niebieskich Kart”	86	102	117

Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie za lata 2022-2024.

Widoczny jest z kolei spadek liczby osób korzystających z zasiłków stałych na terenie Gminy Żnin. W roku 2021 było to 110 osób, natomiast w roku 2024 już mniej, bo 96 osoby.

Wykres 2. Liczba osób korzystających z zasiłków stałych.

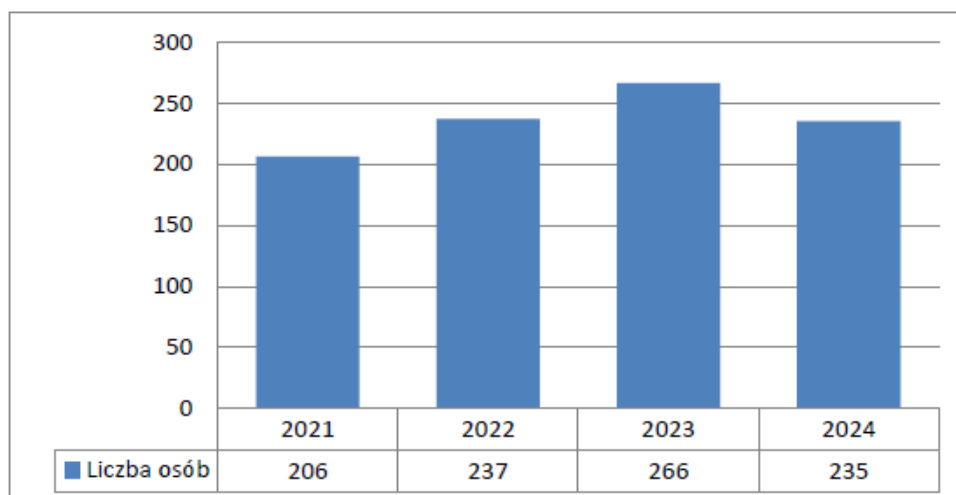

Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie za rok 2024.

Jeśli chodzi o liczbę osób objętych pomocą usługową i asystencką na przestrzeni czterech lat obserwujemy wahania w liczbie osób korzystających z pomocy usługowej tj. w roku 2022 nastąpił wzrost o 15%, w roku 2023 wzrost o 12% natomiast w roku 2024 nastąpił spadek o 12% przy jednoczesnym wzroście ilości godzin świadczonej usługi na jednego biorcę usługi.

Niemniej jednak obserwowane jest duże zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, w ramach których realizowano takie Programy jak: „Opieka 75+”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, czy „Opiekę wytchnieniową”. Perspektywy demograficzne wskazujące na starzejące się społeczeństwo i wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym mogą świadczyć o wzroście zapotrzebowania na tego rodzaju działania w ciągu najbliższych lat.

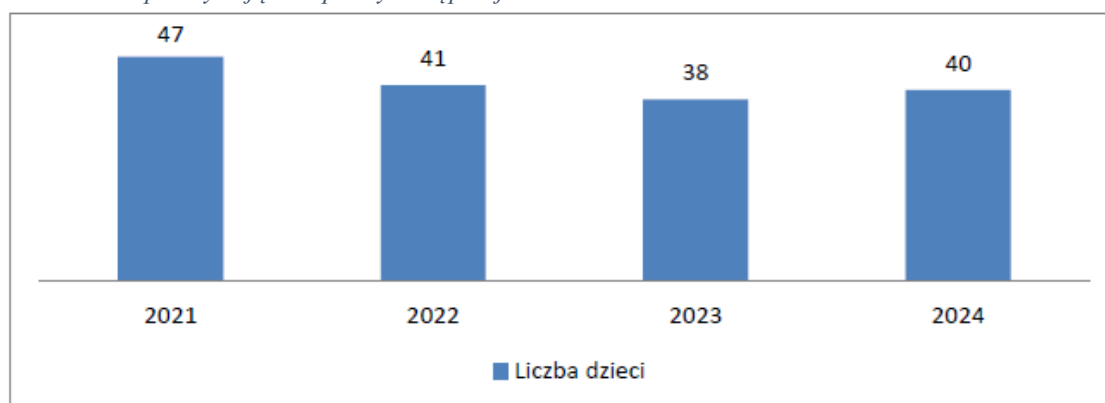
Wykres 3. Osoby objęte pomocą usługową i asystencką w latach 2021-2024.

Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie za rok 2024.

Liczba dzieci objętych pieczą zastępczą utrzymuje się na podobnym poziomie w przeciągu ostatnich 3 lat. W roku 2024 było to łącznie 40 dzieci, z czego 4 przebywały w placówce opiekuńczo-wychowawczej, natomiast pozostałe 36 w rodzinach zastępczych.

Wykres 4. Dzieci przebywające w pieczy zastępczej w latach 2021-2024.

Źródło: Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie za rok 2024.

Rośnie natomiast liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny na przestrzeni ostatnich kilku lat. W roku 2022 były to 42 rodziny objęte wsparciem 4 asystentów rodziny, w następnym roku było to już o 10 rodzin więcej. Z kolei w roku 2024 zwiększono liczbę asystentów rodziny do 5, wzrosła również liczba rodzin korzystających z tej formy pomocy do 62.

Tabela 6. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

	2022	2023	2024
Liczba asystentów rodziny w Gminie Żnin	4	4	5
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	48	52	62

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za rok 2024 dla Gminy Żnin.

3.3. Dane dotyczące liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz działań w stosunku do osób i rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) została ustalona na poziomie:

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo: 85
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa): 75
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu: 75
- d) łącznie: 235

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia) została ustalona na poziomie:

- a) do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo: 65
- b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa): 15
- c) powyżej 18% zawartości alkoholu: 15
- d) łącznie: 95

Zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2024, ważnych było łącznie 226 zezwoleń, w tym 176 dla sklepów oraz 50 dla gastronomii. W trakcie 2024 roku wygaszono 29 zezwoleń, 26 z powodu zamknięcia punktów sprzedaży, a 3 z powodu niezłożenia oświadczenia.

Liczba punktów sprzedaży w Gminie Żnin wygląda następująco (stan na 31 grudnia 2024):

1. Przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży – 65 (sklepy)
2. Przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży - 28 (gastronomia)

Łącznie: 93 punkty sprzedaży

Tym samym liczba mieszkańców (22 611, źródło: Sprawozdanie KCPU-G1 za rok 2024) przypadająca na jeden punkt sprzedaży to ok. 243, co jest wynikiem niższym niż średnia krajowa wynosząca 302 osób oraz średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego wynosząca 317 osób.¹

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żninie przestrzega zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Żnin.

---

¹ Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2024 roku. Zestawienie statystyczne Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, stan na 28 października 2025 r.

Poniżej przedstawiono zestawienie dotyczące działań podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz funkcjonowanie Punktu Konsultacyjnego na terenie Gminy Żnin.

Należy zwrócić uwagę na rosnące liczby: przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia, wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie uczestników postępowania do podjęcia leczenia odwykowego oraz liczb grupy diagnostyczno-pomocowych, w skład których wchodziłi członkowie Komisji. Wszystkie te wskaźniki wzrosły na przestrzeni trzech ostatnich lat.

Rośnie również liczba porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym, należy zwrócić uwagę, że liczba godzin jego funkcjonowania wzrosła z 40 do 64 między 2022 a 2023 rokiem, między rokiem 2023 a 2024 utrzymała się na tym samym poziomie, natomiast wzrosła liczba udzielonych porad – w szczególności osobom z problemem alkoholowym.

Tabela 7. Zestawienie działań podejmowanych przez Komisję oraz Punkt Konsultacyjny.

	2022	2023	2024
Przeprowadzone rozmowy związane z motywowaniem osób uzależnionych do podjęcia leczenia + członkami rodzin osób z problemem alkoholowym	16+6	27+20	21+32
Wnioski skierowane do Sądu o zobowiązanie uczestników postępowania do podjęcia leczenia odwykowego	13	24	33
Liczba grup diagnostyczno - pomocowych powołanych w związku z wystąpieniem podejrzenia przemocy domowej w rodzinie, w skład których wchodziłi w roku sprawozdawczym członkowie gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	24	38	40
Liczba porad udzielonych w Punkcie Konsultacyjnym, w tym:	724	884	980
• Osoby z problemem alkoholowym	455	581	683
• Osoby z problemem narkotykowym	48	22	15
• Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnieni i DDA)	57	47	68
• Dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	0	4	8
• Osoby doznające przemocy domowej	89	98	77
• Osoby stosujące przemoc domową	75	132	129

Źródło: Sprawozdania KCPU-GI z lat 2022-2024.

4. Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin

4.1. Wstęp do części diagnostycznej

W celu przybliżenia zarówno zastosowanych metod badawczych w części diagnostycznej, jak i pozostałych fragmentach Strategii, poniżej prezentujemy zestawienie najważniejszych pojęć i terminów naukowych, które zostały wykorzystane w niniejszym raporcie.

BADANIE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH (*DESK RESEARCH*) – technika badań jakościowych i czasem ilościowych polegająca na przeszukaniu i interpretacji istniejących źródeł wiedzy na badany temat (dokumentów, mediów, literatury przedmiotu itp.).

SONDAŻ (BADANIE SONDAŻOWE) - jest to metoda badawcza służąca zazwyczaj do badania danej populacji, której nie da się obserwować bezpośrednio. Polega na przebadaniu wyselekcjonowanej z populacji mniejszej próby respondentów, przy pomocy kwestionariusza lub ankiety.

CAWI (Computer-Assisted Web Interview) – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony internetowej – technika zbierania informacji w badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

BADANIA FOKUSOWE FGI (Focus Group Interview) - zogniskowany wywiad grupowy, prowadzony z wybranymi respondentami o charakterze dyskusji opartej na wcześniej przygotowanym scenariuszu, nad którego przebiegiem czuwa moderator zadający uczestnikom pytania dotyczące określonego tematu. Celem moderatora jest wyzwolenie odpowiednich reakcji uczestników (grupy focusowej), co umożliwia zrozumienie ich poglądów, opinii.

PROBLEM SPOŁECZNY – to zaobserwowane lub spodziewane (potencjalne) zjawisko społeczne – stan, proces lub układ warunków – które uznano za niekorzystne, wywołujące pośrednio lub bezpośrednio straty finansowe i wymagające interwencji: przeciwdziałania, redukcji szkód lub rozwinięcia równoważących je potencjałów.

KWESTIA SPOŁECZNA – bariera w społeczeństwie, które utrudnia prawidłowe funkcjonowanie oraz osiągnięcie optymalnego rozwoju i realizacji potrzeb. Ma charakter masowy i szczególnie dotkliwe skutki społeczne. Bardzo często diagnozy problemów społecznych służą zidentyfikowaniu kwestii społecznych lub są ukierunkowane na zbadanie kwestii, które zostały już wcześniej rozpoznane.

NORMY SPOŁECZNE – przyjęte w danej społeczności względnie trwałe wzorce funkcjonowania akceptowalnego społecznie; to zbiory nieformalnych reguł określających, co jest, a co nie jest akceptowane w danej społeczności. To także oczekiwane społecznie wzorce funkcjonowania poszczególnych grup i jednostek.

PROFILAKTYKA – zapobieganie powstaniu niekorzystnego zjawiska, zanim ono wystąpi, poprzez oddziaływanie zawczasu na jego rozpoznane przyczyny lub budowanie zabezpieczeń przed tym zjawiskiem, albo wyprzedzające łagodzenie skutków zjawiska, któremu zapobiec się nie da. Współczesne rozumienie profilaktyki uwzględnia jej podział na trzy poziomy:

- *PROFILAKTYKA UNIWERSALNA* – profilaktyka kierowana do populacji uniwersalnej (np. wszystkich uczniów w określonym wieku), bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych; ma na celu przeciwdziałanie inicjacji poprzez dostarczenie odpowiedniej informacji oraz wzmacnianie czynników chroniących i redukcję czynników ryzyka.
- *PROFILAKTYKA SELEKTYWNA* – profilaktyka ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymagająca dobrego rozpoznania tych grup uczniów w społeczności szkolnej; ma na celu zapobieganie, ograniczenie lub zaprzestanie podejmowania przez jednostkę zachowań ryzykownych.
- *PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA* – profilaktyka kierowana do osób, u których rozpoznano objawy zaburzeń lub szczególnie zagrożonych rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

4.1.1. Metodologia badań

Należy tak zaplanować działania diagnostyczne, aby dostarczały możliwie jak najwięcej wiedzy odnośnie sformułowanych problemów. W tym celu wskazane jest wykorzystanie różnorodnych narzędzi badawczych. Spełnione zostanie tym samym założenie o triangulacji metod² pozwalające holistycznie spojrzeć na badane problemy. Triangulacja metod badawczych polega na wykorzystaniu wielu różnych metod badawczych. Prowadzi to do ograniczenia błędu pomiarowego oraz podniesienia jakości badania i odniesienia zebranych danych do siebie.

W celu triangulacji można wykorzystać zarówno dane ilościowe, jak i jakościowe. Może się okazać, że pewne narzędzia będą przeszacowywać skalę danego problemu (np. badania ankietowe dotyczące przekonań normatywnych o spożyciu narkotyków, które są zawyżone),

---

² Rzeszutek, I. (2018). Triangulacja w badaniach społecznych. *Młoda Humanistyka*, 12(2), 1-11.

a inne nie oszacują tej skali w pełnym zakresie (np. dane zastane z policji, które nie obejmują wszystkich sytuacji spożycia narkotyków). W celu zbliżenia się do odkrycia wartości rzeczywistej można zminimalizować błąd pomiarowy właśnie poprzez triangulację.

Przy tworzeniu niniejszej Strategii korzystano z różnego rodzaju danych, zarówno jakościowych – poprzez analizę dokumentów zastanych oraz spotkania z Zespołem ds. Strategii, jak i dane ilościowe – z Diagnozy Problemów Społecznych dla Gminy Żnin związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą, jak i badaniu potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin.

Diagnozę dotyczącą obecnej skali problemów społecznych w Gminie Żnin, będącej niezbędną podstawą do zaplanowania działań w niniejszej Strategii, oparto na dwóch badaniach przeprowadzonych wśród mieszkańców.

Pierwsze badania zostały przeprowadzone w ramach Diagnozy Problemów Społecznych dla Gminy Żnin związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą w 2024 roku. Diagnoza miała na celu rozpoznanie aktualnej sytuacji społecznej mieszkańców, określenie skali i charakteru zjawisk związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, występowaniem przemocy domowej i rówieśniczej, uzależnień behawioralnych oraz innych zachowań ryzykownych, a także ocenę potrzeb i oczekiwań społeczności w zakresie profilaktyki.

Dodatkowo w październiku oraz listopadzie 2025 roku przeprowadzono badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin. Ankieta obejmowała pytania dotyczące oceny dostępności i jakości usług społecznych, wiedzy na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych, dostępności wsparcia w obszarze uzależnień oraz skali zauważalnych problemów społecznych na terenie gminy. Respondenci oceniali również funkcjonowanie instytucji i placówek pomocowych, realizację świadczeń społecznych, a także znaczenie wybranych obszarów rozwoju istotnych dla poprawy jakości życia.

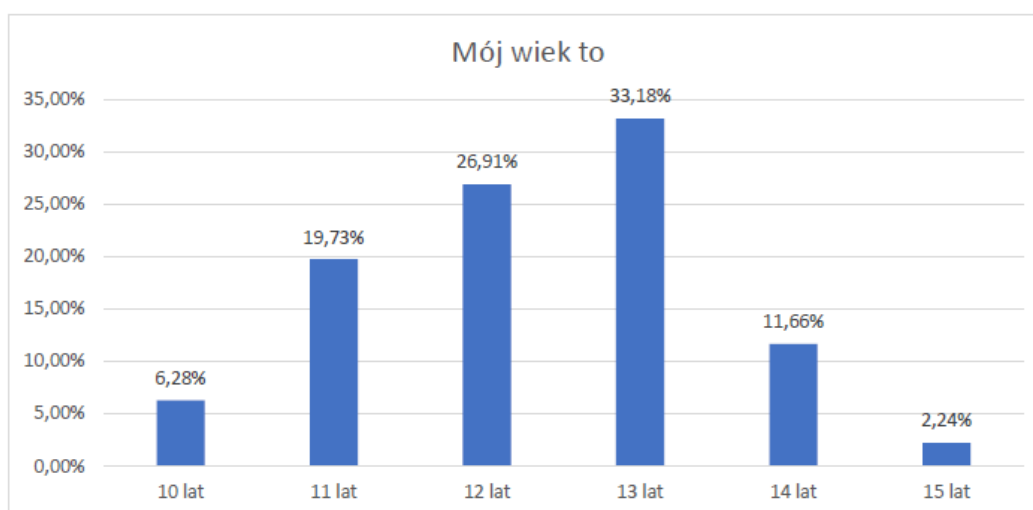
4.2. Wyniki Diagnozy opracowanej w 2024 r., dotyczącej Problemów Społecznych dla Gminy Żnin związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą

Badaniem objęto grupę dorosłych mieszkańców Gminy Żnin oraz uczniów klas V-VIII szkół podstawowych z terenu gminy.

4.2.1. Wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych.

Łącznie analizie poddano odpowiedzi 225 uczniów. Przedział wiekowy respondentów biorących udział w badaniu wynosił od 10 do 15 lat. Najwięcej badanych osób miało 13 lat (33,18%) i 12 lat (26,91%). W dalszej kolejności udział w badaniu wzięli uczniowie mający 11 lat (19,73%) i 14 lat (11,66%). Najmniejszy odsetek stanowili młodzi mieszkańcy w wieku 15 lat (2,24%). Natomiast najmłodsi ankietowani mający 10 lat stanowili 6,28%.

Wykres 5. Wiek uczniów.

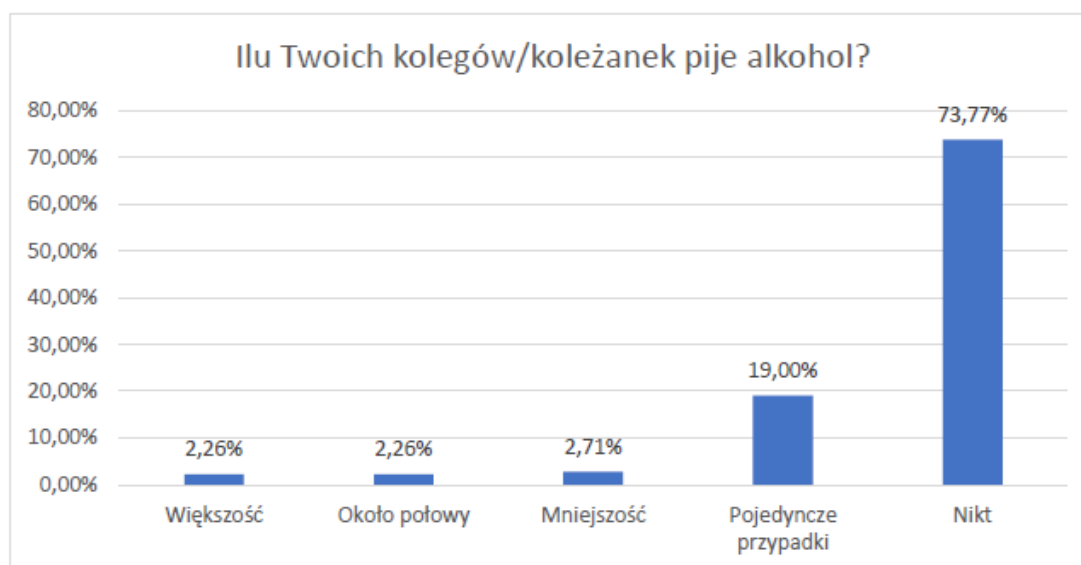

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

4.2.1.1. Wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych – alkohol

Wykres poniżej przedstawia odpowiedzi na zadane uczniom pytanie **ilu/ile w przekonaniu ankietowanych kolegów/koleżanek z klasy pije alkohol**, 2,26% wskazało, że jest to większość, 2,71% wskazało na mniejszość, w opinii 2,26% respondentów, że jest to około połowa klasy, a co piąty ankietowany wskazał, iż są to pojedyncze przypadki (19%). W opinii większości uczniów żaden z ich rówieśników nie spożywa alkoholu (73,77%).

Wykres 6. Przekonania uczniów na temat spożywania alkoholu przez ich kolegów z klasy.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

W przeprowadzonym badaniu zapytano uczniów o występowanie jakościowych różnic między alkoholem występującym w piwie i wódce. Co piąty uczeń nie zna prawidłowej odpowiedzi na to pytanie i uznał za prawdziwe stwierdzenie, że „**alkohol występujący w piwie jest inny i mniej groźny niż w wódce**” (21%). To zdecydowanie wskazówka do pracy profilaktycznej w tym zakresie. Jednym z czynników chroniących przed spożywaniem alkoholu jest także wiedza dotycząca działania danej substancji. Nie jest to czynnik tak mocno kształtujący zachowania, jak przekonania normatywne, jednak wiedza w tym zakresie może być czynnikiem sprawdzającym, jaka jest ogólna świadomość dotycząca mechanizmów działania różnych substancji wśród uczniów i dorosłych mieszkańców. Niski poziom wiedzy powinien skłaniać do podjęcia odpowiednich działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki uniwersalnej.

Wykres 7. Przekonania uczniów na temat jakościowych różnic między alkoholem zawartym w piwie.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Wśród przebadanych uczniów blisko 82% stwierdziło, że nigdy nie spożywało alkoholu natomiast **18% uczniów wskazało, że jest po inicjacji alkoholowej**. To niepokojące dane, ponieważ w tym wieku spożywanie alkoholu ma bardzo niekorzystny wpływ na funkcjonowanie układu nerwowego dzieci i młodzieży.

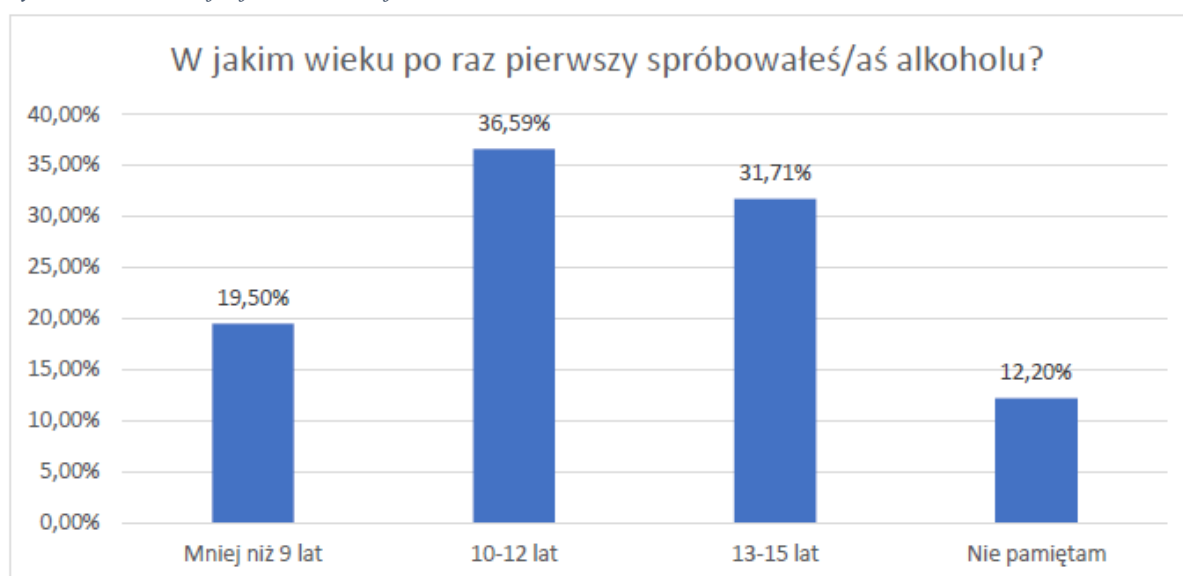
Wykres 8. Częstotliwość spożywania alkoholu wśród uczniów.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Ankietowanym, którzy wskazali, że kiedykolwiek spożywali alkohol, zadano pytanie o wiek ich inicjacji alkoholowej. Największy odsetek uczniów zaznaczył, iż mieli wówczas 10-12 lat (36,59%). Co trzeci uczeń wskazał na przedział wiekowy 13-15 lat (31,71%). Wielu młodych deklaruje, że pierwszy raz spożywało alkohol poniżej 9 roku życia (19,50%). Natomiast 12,20% respondentów nie pamiętało w jakim wieku po raz pierwszy sięgnęli po alkohol. Warto podkreślić, że w tej części pytań wypowiedzieli się jedynie respondenci, którzy zadeklarowali przynajmniej jednokrotne spożycie alkoholu.

Wykres 9. Wiek inicjacji alkoholowej wśród uczniów.

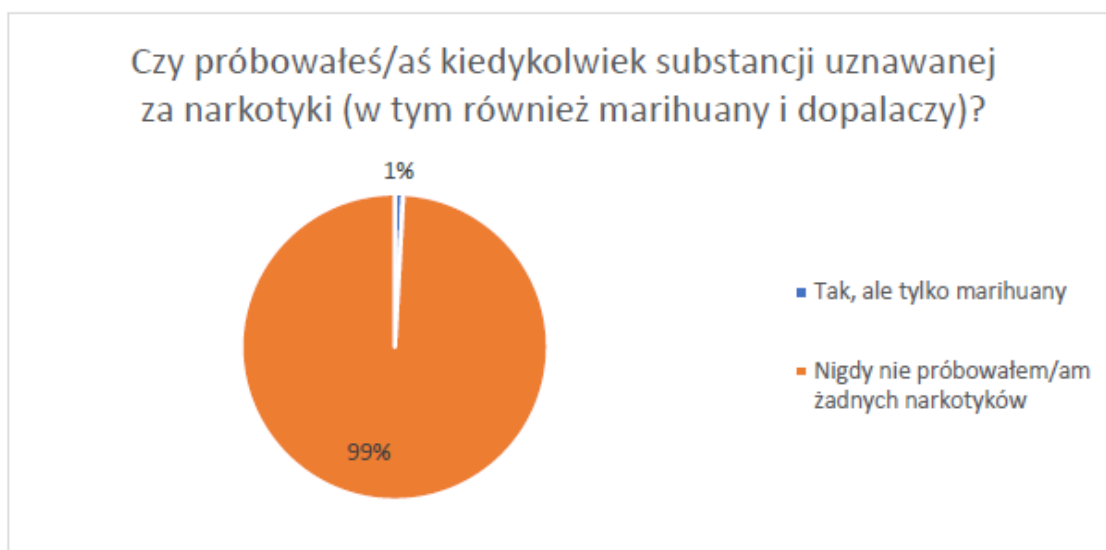

Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.*

4.2.1.2. Wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych - narkotyki

Wśród przebadanych uczniów, zaledwie 1% ankietowanych wskazał, iż kiedykolwiek próbował narkotyków. Wyniki przedstawiono poniżej.

Wykres 10. Odsetek inicjacji narkotykowej wśród uczniów.

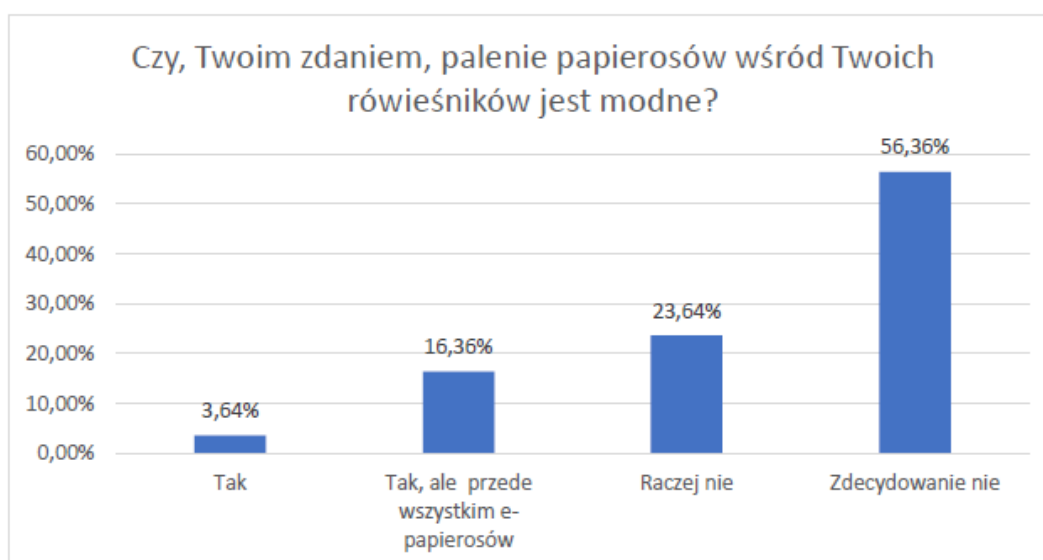

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

4.1.1.3. Wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych – nikotyna

W kontekście badania problemu używania papierosów przez młodzież i dzieci poddano analizie ocenę uczniów na temat tego, czy sięganie po wyroby nikotynowe wśród ich rówieśników jest modne. Z tym stwierdzeniem zgodziło się łącznie 20% respondentów, spośród których 16,36% uznało, że dotyczy to przede wszystkim e-papierosów.

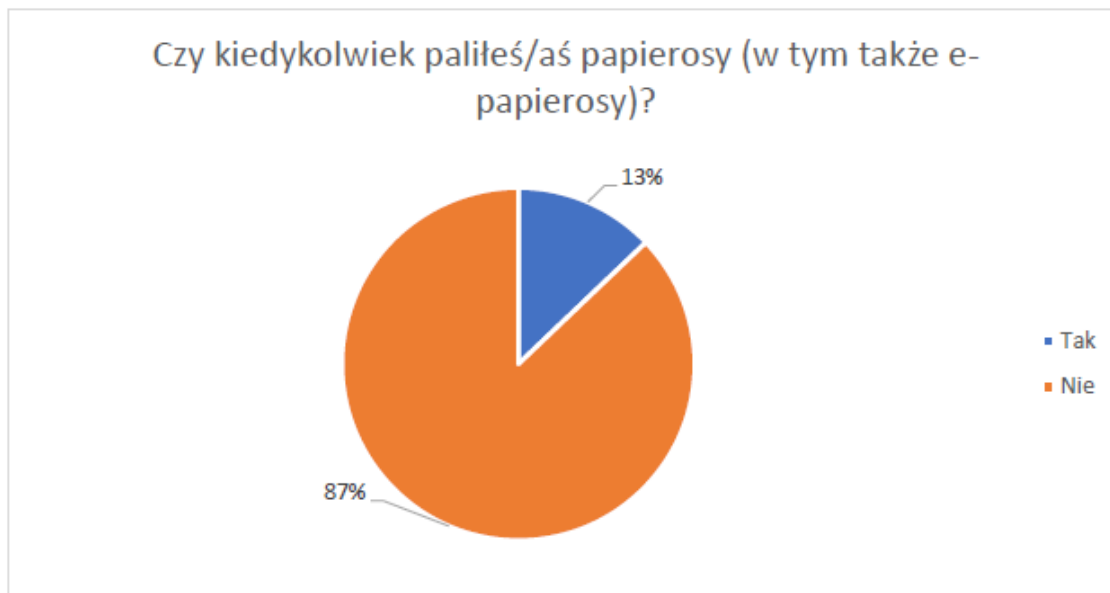
Wykres 11. Popularność palenia wyrobów nikotynowych wśród uczniów.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Większość (87%) dzieci i młodzieży, które wzięły udział w badaniu stwierdziła, że nigdy nie paliła papierosów, także elektronicznych. Częściej niż jeden na dziesięciu uczniów wskazał natomiast, że ma za sobą inicjację nikotynową (13%).

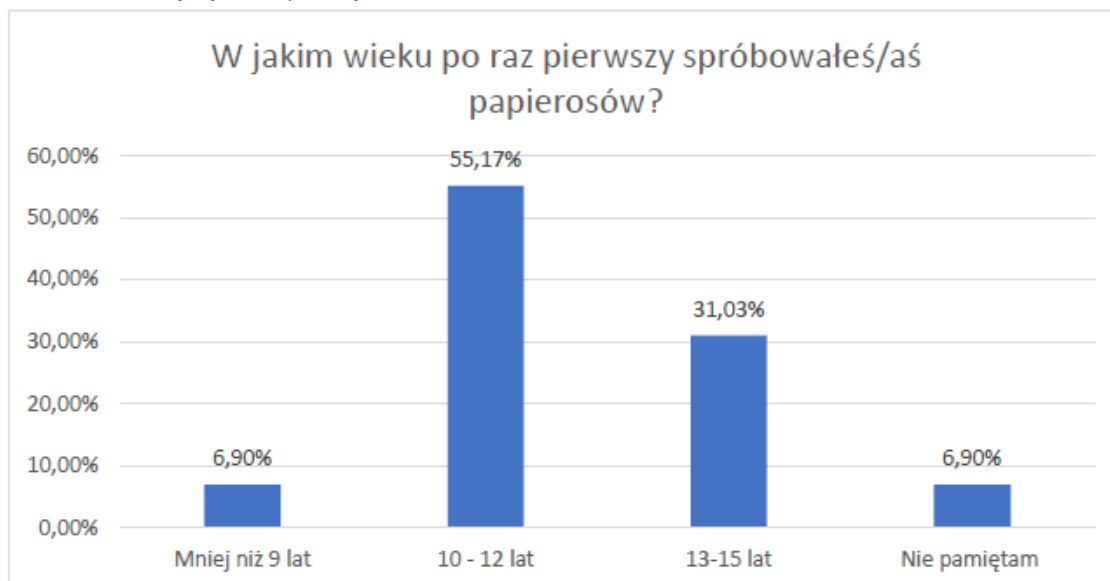
Wykres 12. Użycie wyrobów nikotynowych przez uczniów szkół.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Na kolejne pytanie odpowiadali tylko uczniowie, którzy kiedykolwiek palili papierosy, a więc procentowany rozkład odpowiedzi nie dotyczy całej próby badawczej uczniów. Jeżeli chodzi o wiek inicjacji nikotynowej, największy odsetek ankietowanych miało wówczas 10-12 lat (55,17%). W dalszej kolejności respondenci wskazywali na 13-15 lat (31,03%) oraz na mniej niż 9 lat (6,90%). Tożsamy odsetek nie pamięta wieku inicjacji (6,90%).

Wykres 13. Wiek inicjacji nikotynowej wśród uczniów.

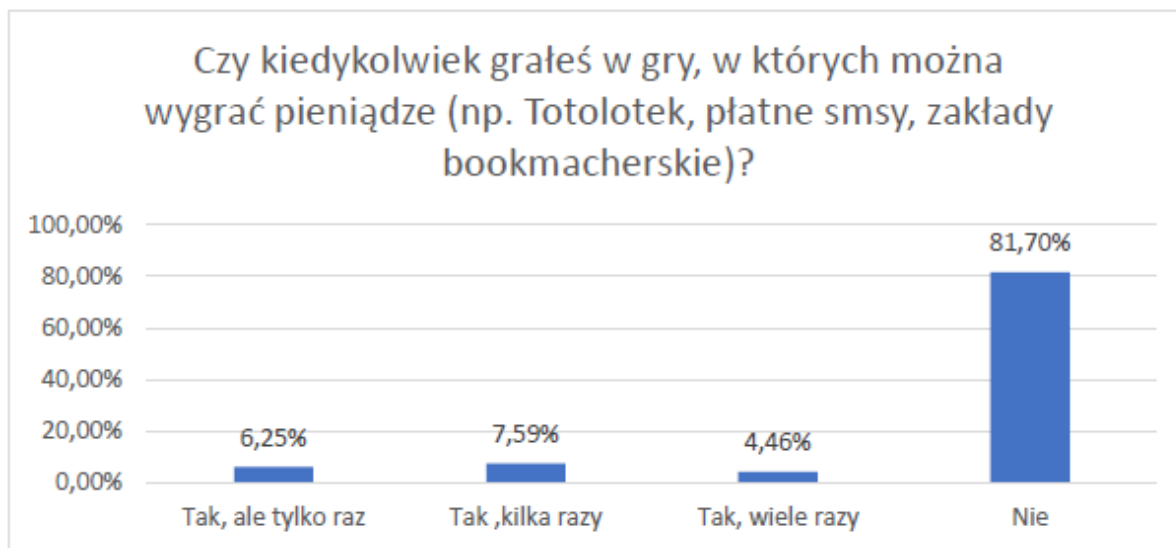
Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.*

4.2.1.4. Wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych – uzależnienia behawioralne

Zapytano uczniów czy kiedykolwiek grali w gry, w których można wygrać pieniądze (np. Totolotek, płatne smsy, automaty typu jednoręki bandyta).

Większość ankietowanych (81,70%) nie korzystało z takiej rozrywki. 4,46% z ankietowanych uczniów wskazało, że wielokrotnie korzystało z takiej możliwości, 7,59%, czyli co dwunasty uczeń wskazał na kilkukrotne korzystanie, natomiast 6,25% wskazało tylko na jednokrotną próbę.

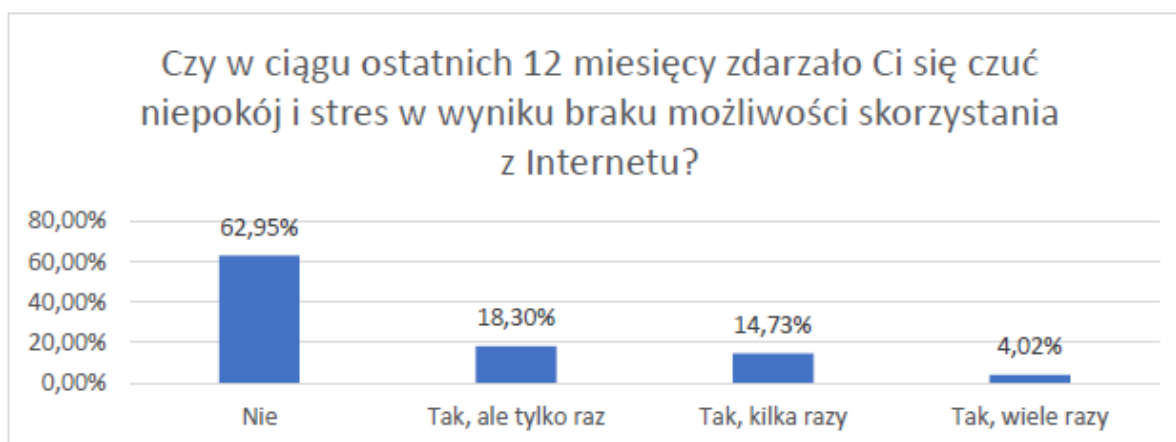
Wykres 14. Częstotliwość grania w gry przez uczniów, w których można wygrać pieniądze.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Uczucie niepokoju i stresu wynikające z braku możliwości skorzystania z Internetu może być także przejawem FOMO – zjawiska definiowanego jako odczuwanie lęku pojawiającego się w momencie bycia „offline”, a więc sytuacji, w której dana osoba jest odłączona od Internetu, przy jednoczesnym odczuwaniu przymusu bycia „online” niemalże w każdej sytuacji życiowej. Z zebranych odpowiedzi wynika, iż omawiane zjawisko może dotyczyć części ankietowanych uczniów – szczególnie tych, którzy wskazali na wielokrotną częstotliwość odczuwania niepokoju i stresu w wyniku braku możliwości skorzystania z Internetu (4,02%).

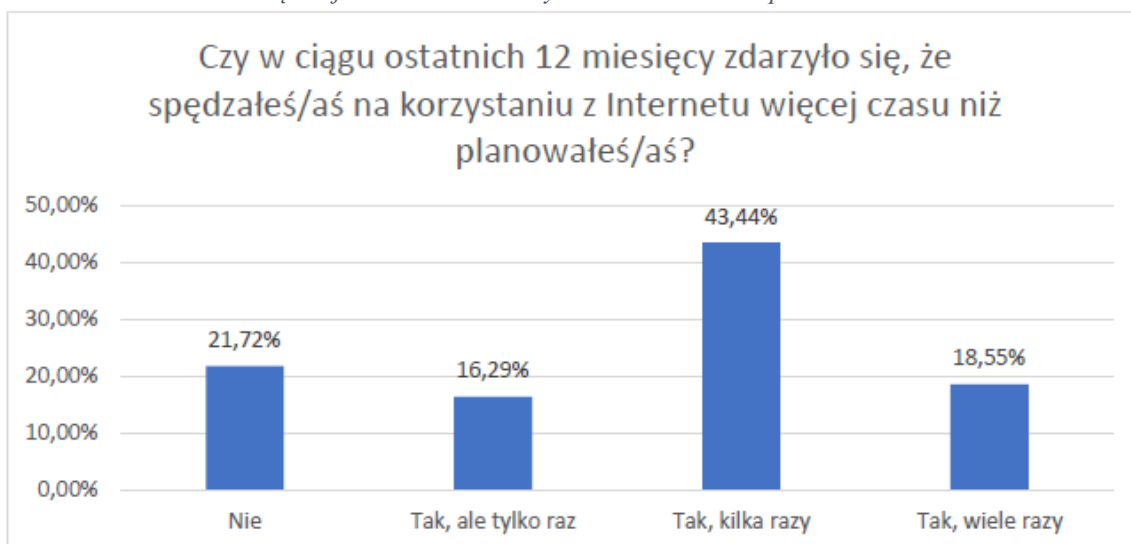
Wykres 15. Częstotliwość odczuwania niepokoju względem braku możliwości skorzystania z Internetu przez uczniów.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

W trakcie badań zdecydowana większość uczniów przyznała, że przeznaczala na korzystanie z Internetu więcej czasu, niż pierwotnie zakładała (78,28%), w tym 43,44% uczniów posiada takie doświadczenia kilkakrotne, a 18,55% doświadczyło takiego zjawiska wiele razy, 16,29% uczniów zadeklarowało wystąpienie takiej sytuacji tylko raz.

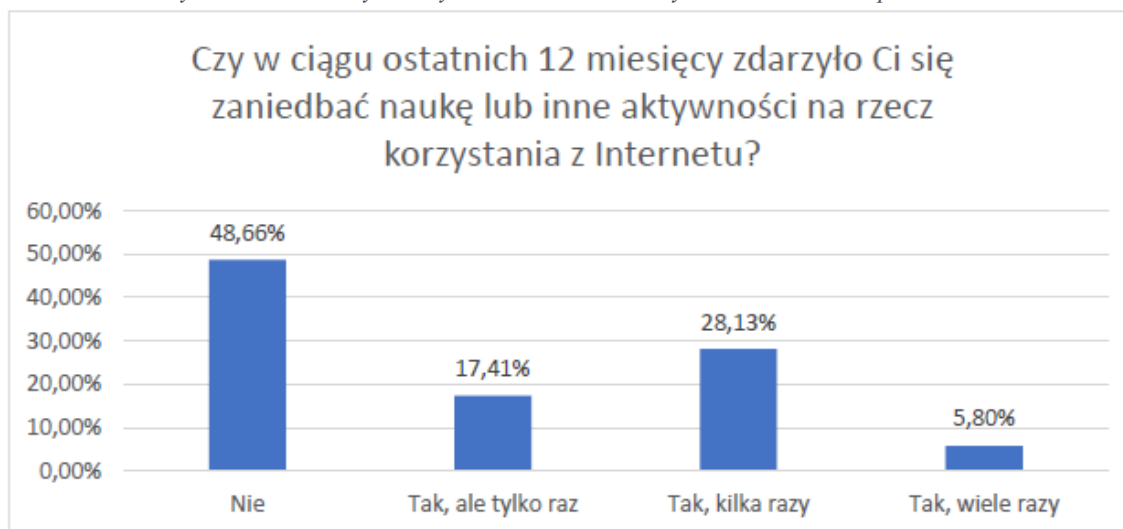
Wykres 16. Przeznaczenie większej ilości czasu na aktywności internetowe przez uczniów.

Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.*

Uczniom zadano również pytanie odnośnie tego, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się zaniedbać naukę lub inne aktywności na rzecz korzystania z Internetu. Analizując te dane można uznać, że przyznała się do tego ponad połowa ankietowanych uczniów, 28,13% respondentom zdarzało się to kilkakrotnie, a 5,80% ankietowanym wiele razy. Z kolei 17,41% badanych posiada jedno takie doświadczenie.

Wykres 17. Zaniedbywanie nauki/innych aktywności na rzecz korzystania z Internetu przez uczniów.

Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.*

Uczniowie poświęcają na korzystanie z komputera/ konsoli/ tabletu 1-3 godziny (39,45%) lub 3-5 godzin (29,60%). Do korzystania z urządzeń ekranowych powyżej 5 godzin przyznało się 23,77% badanych. To bardzo długi czas, a przy codziennym użytkowaniu urządzeń ekranowych z pewnością negatywnie wpływa na funkcjonowanie uczniów, ich koncentrację i zdrowie.

Wykres 18. Poświęcanie czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych w ciągu dnia.

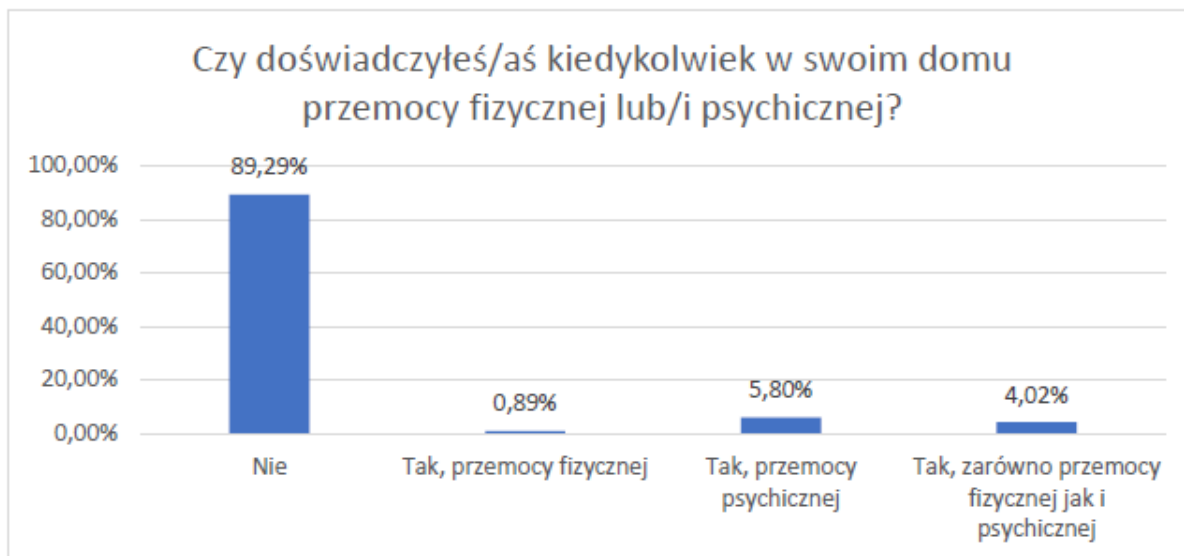

Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.*

4.2.1.5. Wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych – przemoc

Spośród przebadanych uczniów 89,29% nigdy nie doświadczyło przemocy fizycznej i/lub psychicznej w domu, 5,80% z pytanych osób zadeklarowało doświadczanie przemocy psychicznej w swoim domu. Z kolei 4,02% ankietowanych zadeklarowało doświadczanie zarówno przemocy fizycznej, jak i psychicznej.

Wykres 19. Doświadczenie przemocy w domu uczniów.

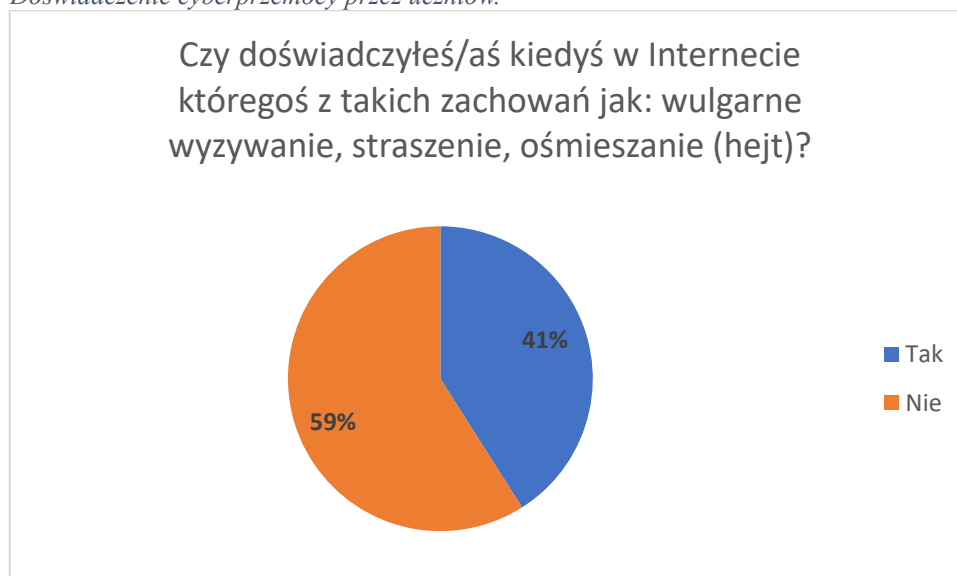

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Cyberprzemoc, inaczej cyberbullying w przypadku dzieci i młodzieży stanowi jeden z najczęstszych rodzajów przemocy rówieśniczej. Stanowi ona jedno z najpoważniejszych zagrożeń, z którymi mogą mieć kontakt dzieci i młodzież. Cyberprzemoc ma najczęściej formę słowną i przybiera postać hejtu, polegającego na umieszczaniu krzywdzących komentarzy, obrazków, filmu lub udostępniania ośmieszających treści.

Wykres poniżej przedstawia doświadczenia uczniów Gminy Żnin z tym zjawiskiem. Jak wynika z odpowiedzi, hejtu kiedykolwiek doświadczyło 41% ankietowanych.

Wykres 20. Doświadczenie cyberprzemocy przez uczniów.

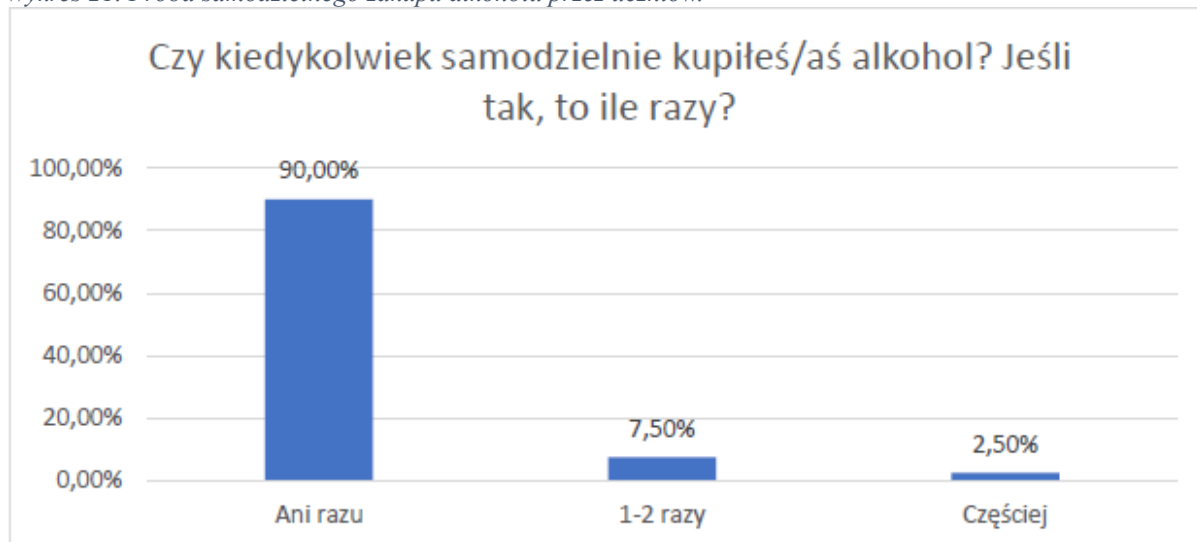

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

4.2.1.6. Wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych – dostępność substancji

Spośród przebadanych uczniów, większość nigdy nie zakupiła samodzielnie alkoholu (90%), jednakże udało się to 10% ankietowanych, spośród których 7,5% zakupiło go 1-2 razy, a 2,5% częściej.

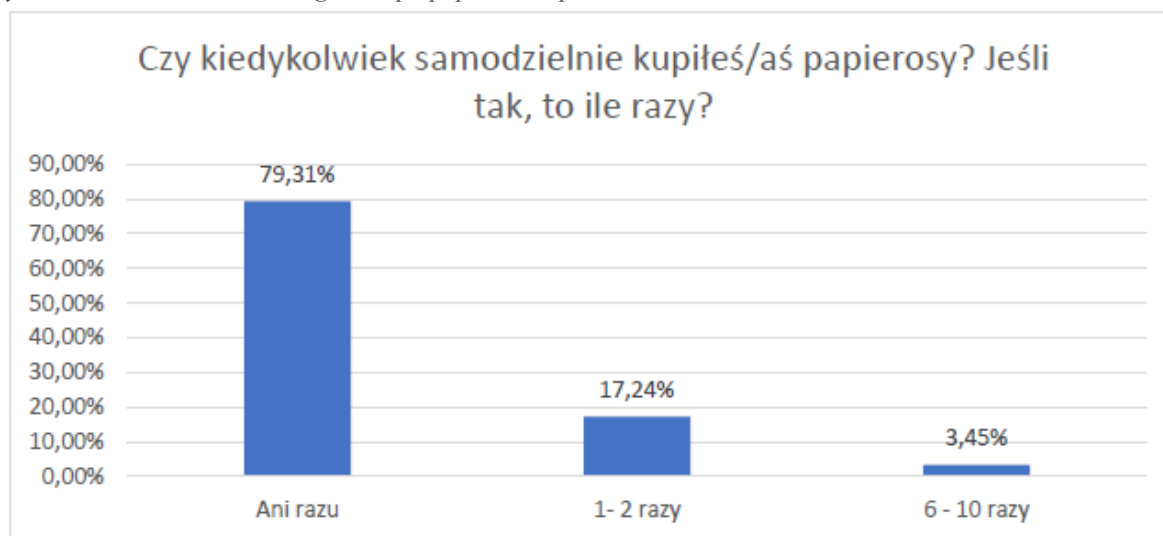
Wykres 21. Próba samodzielnego zakupu alkoholu przez uczniów.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Respondentów zapytano również o to, czy kiedykolwiek samodzielnie zakupili wyrób tytoniowy. Większość uczniów (79,31%) wskazało, że nigdy nie zakupiło samodzielnie papierosów, jednakże 17,24% ankietowanych udało się to 1-2 razy, 3,45% - od 6 do 10 razy.

Wykres 22. Próba samodzielnego zakupu papierosów przez uczniów szkół.

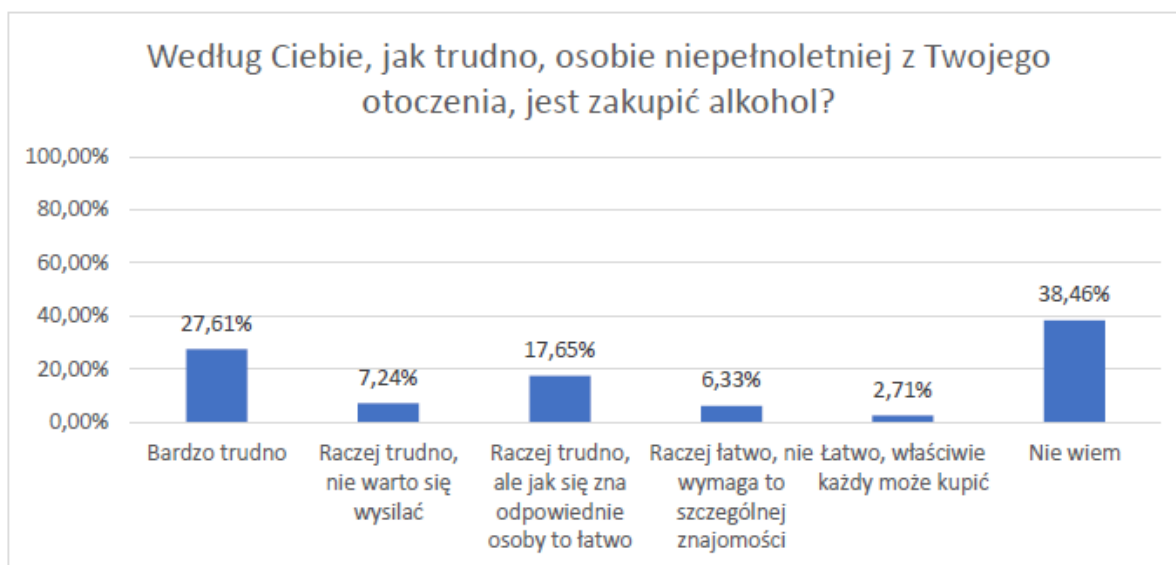

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Uczniowie zostali zapytani o to, czy w ich opinii samodzielny zakup substancji takich jak alkohol, papierosy lub narkotyki jest trudny.

Jedynie jeden na czterech badanych uważa, że alkohol jest bardzo trudny do zakupu przez uczniów szkół w Gminie Żnin. Nieco więcej niż co trzeci młody mieszkaniec nie ma wiedzy w tym zakresie.

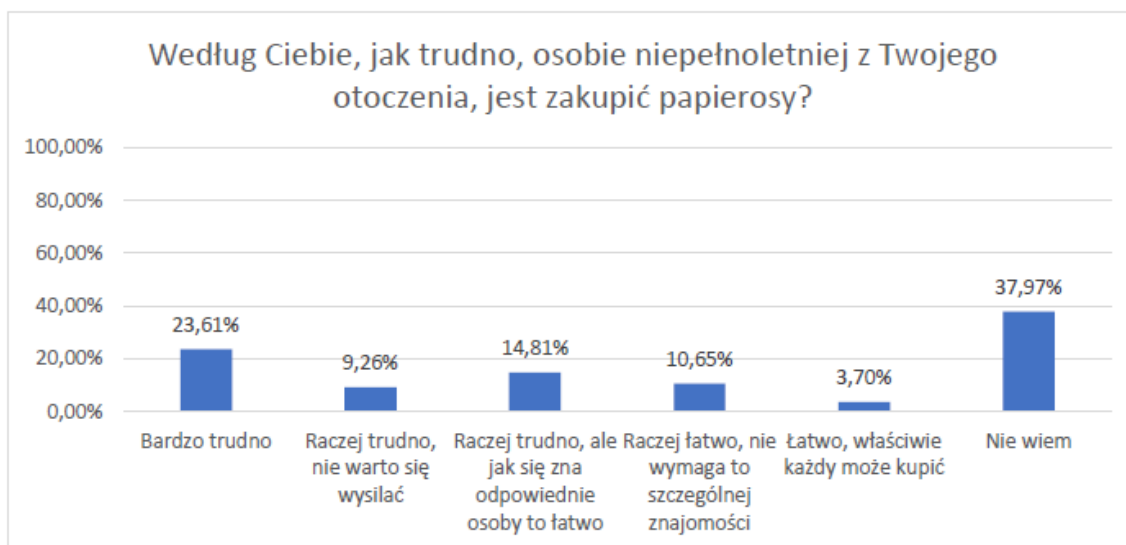
Wykres 23. Dostępność alkoholu - przekonania uczniów.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Papierosy są oceniane jako substancja najbardziej dostępna, 23,61% młodych respondentów wskazało, że zakup byłby bardzo trudny. Równocześnie, blisko jeden na czterech badanych wskazał, że znajomość odpowiednich osób pozwala na dokonanie takich zakupów (odpowiedź „raczej trudno, ale jak się zna odpowiednie osoby to łatwo” oraz „raczej łatwo, ale wymaga to szczególnej znajomości”).

Wykres 24. Dostępność papierosów - przekonania uczniów.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

W zakresie dostępności narkotyków, czterech na dziesięciu ankietowanych (43,78%) nie posiada wiedzy w tym zakresie. Ponad 4% badanych uważa taki zakup jako łatwy, zaś ponad połowa – jako trudny i bardzo trudny.

Wykres 25. Dostępność narkotyków - przekonania uczniów.

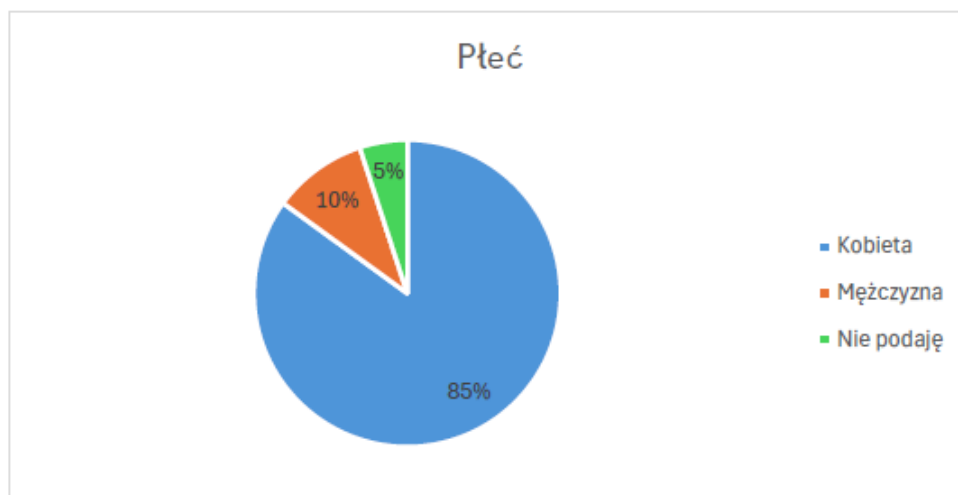

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

4.2.2. Wyniki badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców

W badaniu ankietowym przeprowadzonym w okresie od stycznia do marca 2024 wzięło udział 307 mieszkańców Gminy Żnin, z których 85% stanowiły kobiety, 10 % mężczyźni, natomiast 5% grupy nie udzieliła odpowiedzi na pytanie o płeć.

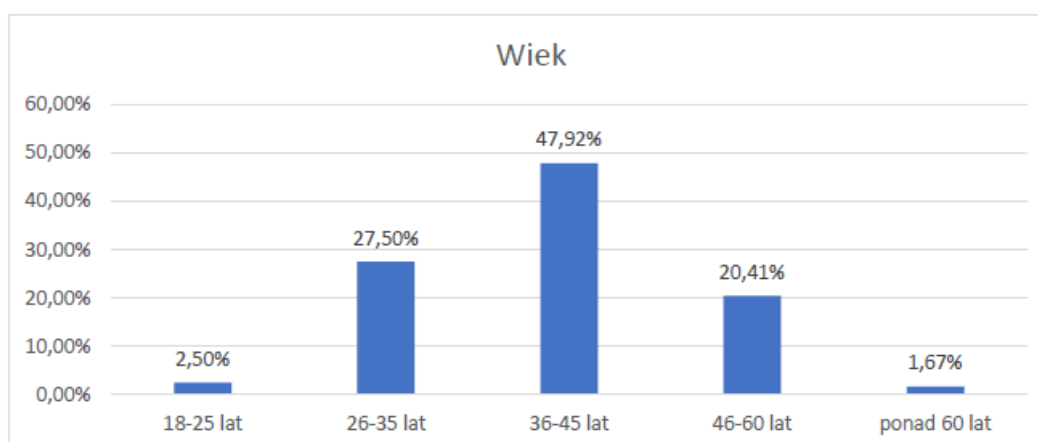
Wykres 26. Odsetek kobiet i mężczyzn w próbie osób dorosłych.

Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.*

Najliczniejsza jest grupa osób w wieku 36-45 lat (47,92%). Jeden na czterech badanych to osoba w wieku 26-35 lat (27,50%). Co piąty respondent należy do grupy wiekowej 46-60 lat (20,41%) a 2,50% badanych to osoby w wieku 18-25 lat. Osoby powyżej 60 roku życia stanowią 1,67% grupy.

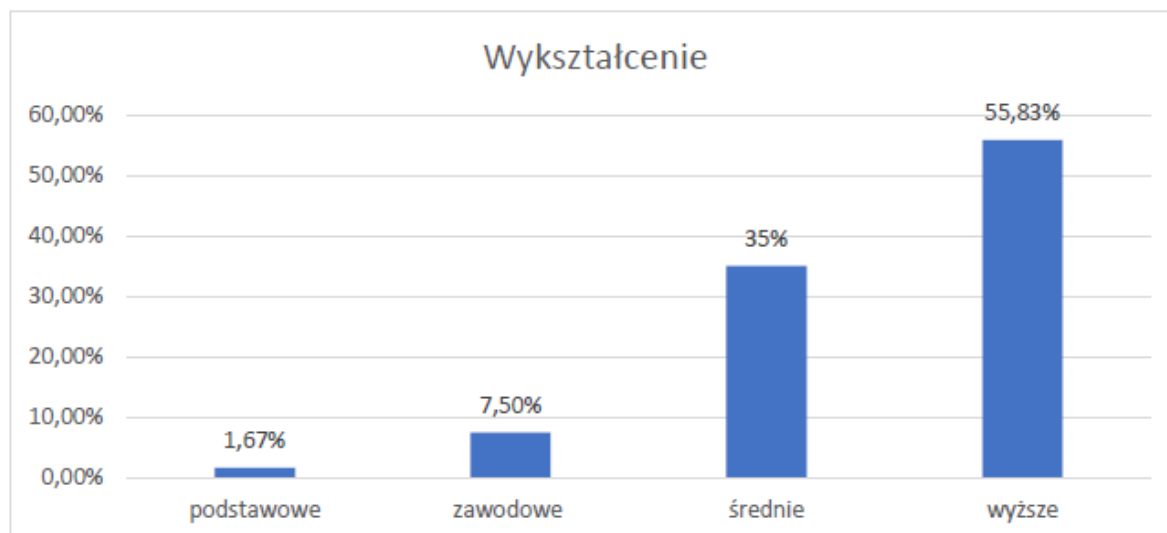
Wykres 27. Wiek dorosłych ankietowanych.

Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.*

Najlichniesz grupa badanych to osoby z wykształceniem wyższym (55,83%). Jeden na trzech badanych (35%) posiada średnie wykształcenie, 7,50% - zawodowe, a jedynie 1,67% - wykształcenie podstawowe.

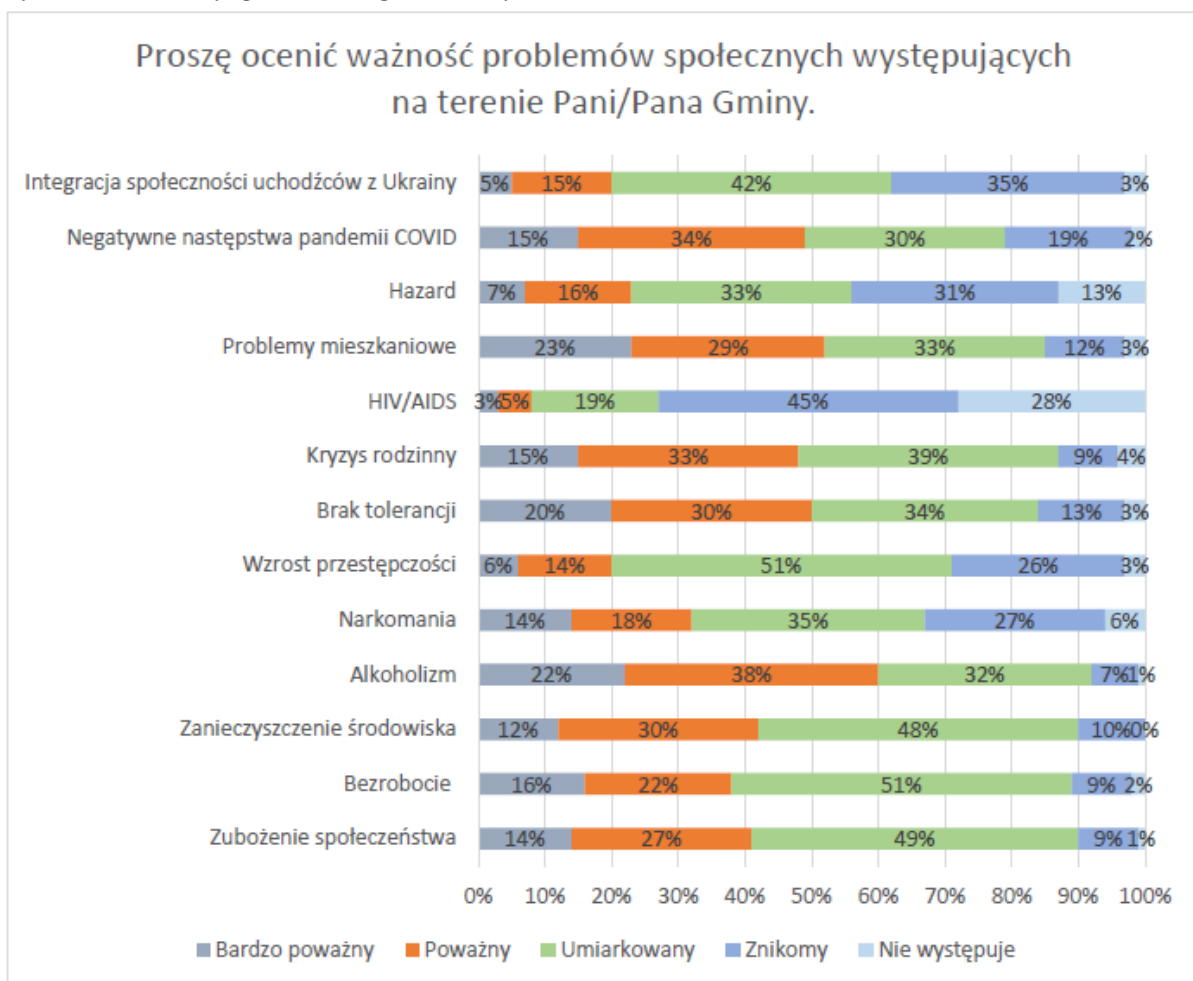
Wykres 28. Wykształcenie dorosłych ankietowanych.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Dorośli ankietowani uważają, że najistotniejszym problemem społecznym na terenie Gminy Żnin jest alkoholizm. Jako poważny i bardzo poważny określiło go aż 60% badanych. Kolejny poważny problem to trudności mieszkaniowe. Jako bardzo poważny określiło go 23%, a poważny - 29% ankietowanych. Mieszkańcy dostrzegają też brak tolerancji - połowa ankietowanych wskazuje na jego obecność w Gminie Żnin – 20% uważa to za bardzo poważny problem, a 30% za poważny. Wysokie wyniki dotyczą również kryzysu rodzinnego - 33% uważa go za poważny, a 15% - bardzo poważny. Najmniej znaczącym okazał się problem HIV/AIDS - 28% uważa, iż nie występuje on w Gminie Żnin, a 45% postrzega go jako znikomy. Nieznaczny problem to także hazard - w opinii 31% jest to kwestia znikoma, a 13% zupełnie go nie dostrzega.

Wykres 29. Problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców.

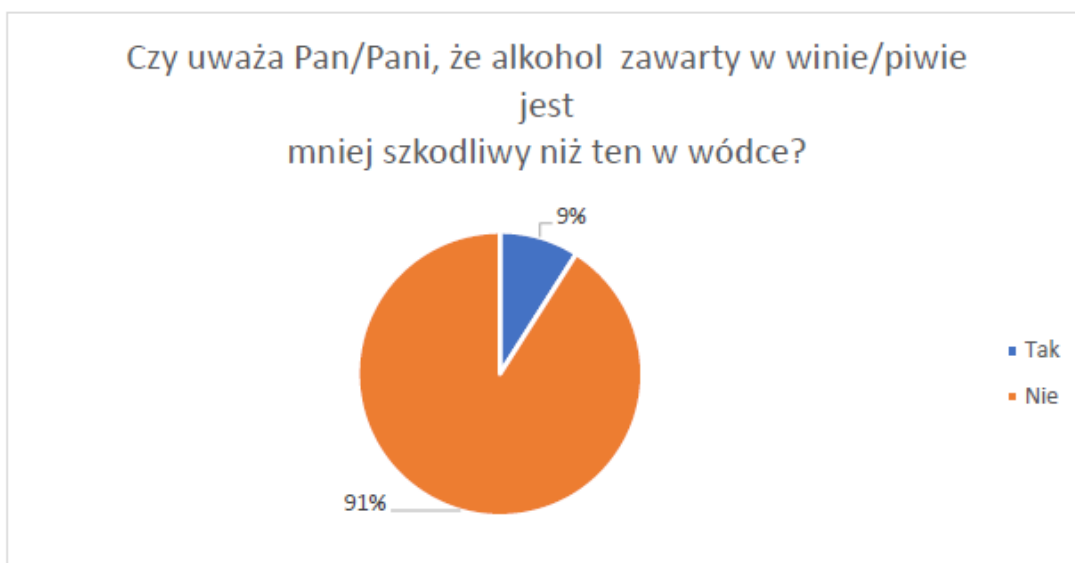

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

4.2.2.1. Wyniki badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców – alkohol

Błędne przekonanie o tym, że alkohol w piwie jest mniej groźny i inny niż w wódce jest mało powszechne. Jedynie 9% respondentów zgodziło się z przedstawionym stwierdzeniem.

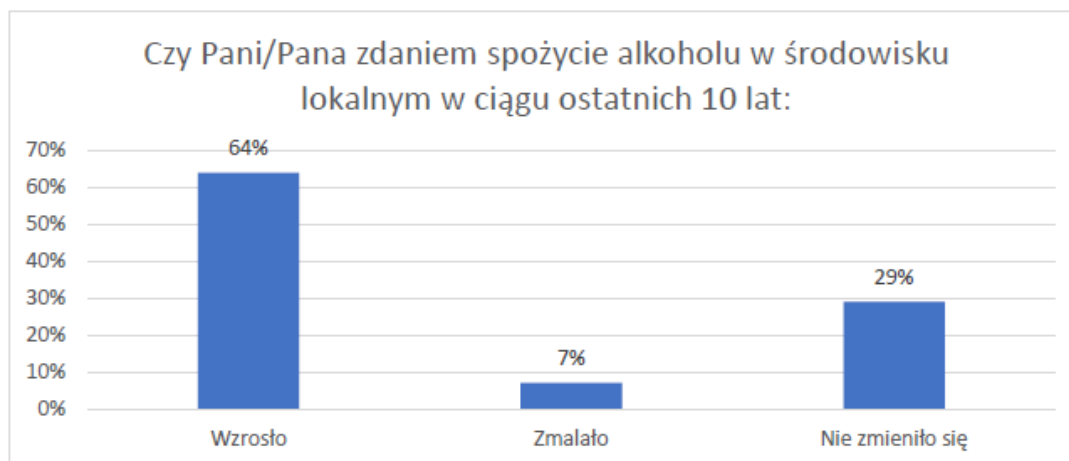
Wykres 30. Przekonania na temat alkoholu wśród osób dorosłych.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

W opinii dorosłych mieszkańców spożycie alkoholu na terenie Gminy Żnin w przeciągu ostatnich 10 lat uległo wzrostowi - uznało tak 64% ankietowanych. Zdaniem 29% osób nie uległo zmianie, a niemal 7% respondentów uznało, że zmalało.

Wykres 31. Skala spożywania alkoholu w środowisku lokalnym.

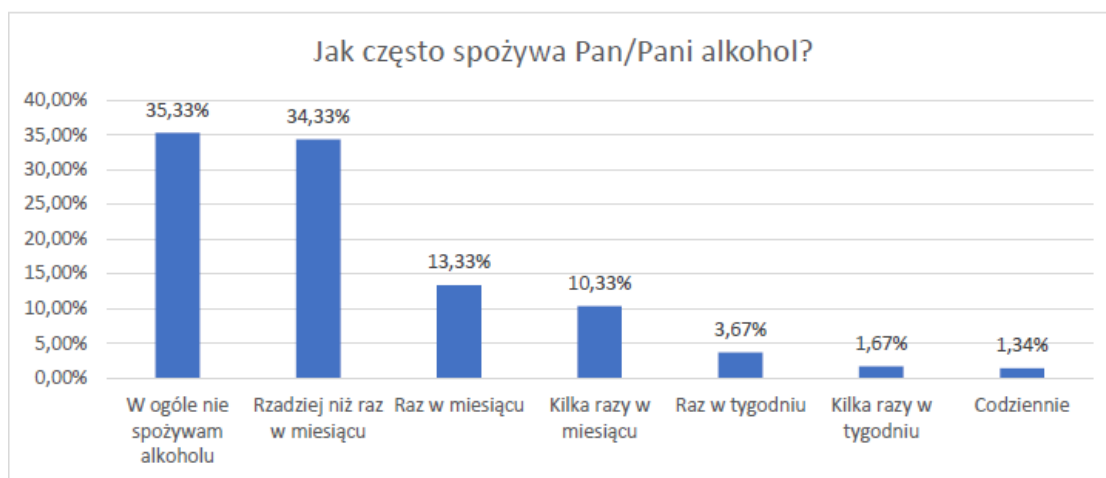

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Następnie badani zostali poproszeni o określenie częstotliwości sięgania po alkohol. Jak wynika z otrzymanych odpowiedzi, po alkohol sięga ok. 64% dorosłych mieszkańców Gminy, spośród których co trzeci badany spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu (34,33%).

13,33% ankietowanych sięga po niego raz w miesiącu, 10,33% - kilka razy w miesiącu, 3,67% - raz w tygodniu, a 1,67% - kilka razy w tygodniu.

Wykres 32. Częstość spożywania alkoholu wśród dorosłych.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

W dalszej kolejności respondenci zostali poproszeni o wskazanie, czy w ostatnim czasie doświadczyli określonych wydarzeń związanych ze spożywaniem alkoholu w miejscu publicznym. Najczęściej wskazywaną sytuacją było głośne zachowanie młodzieży - w przestrzeni publicznej doświadczyło tego 31% badanych. W dalszej kolejności typowano awanturę (22%), wandalizm (14%) oraz bójkę (10%). Bezpośredniej krzywdy doznał 1% ankietowanych. Jeden na pięciu ankietowanych nie ma takich doświadczeń.

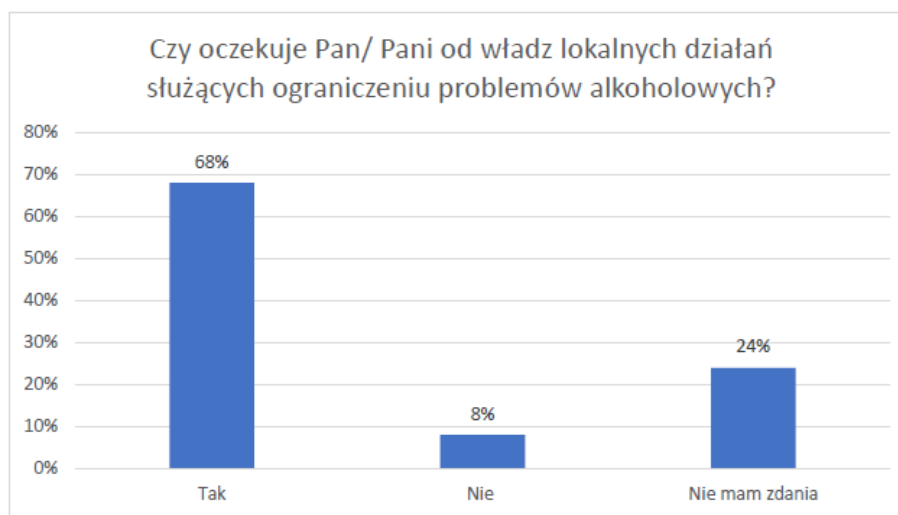
Wykres 33. Negatywne zdarzenia związane ze spożywaniem alkoholu w postrzeganiu dorosłych respondentów.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Dorośli mieszkańcy Gminy Żnin zostali zapytani o to, czy oczekują od władz lokalnych Gminy działań mających na celu ograniczenie problemu uzależnień, szczególnie problemów alkoholowych. Z przeprowadzonego badania wynika, że większość ankietowanych ma takie oczekiwania (68%), z kolei nie posiada ich 8% badanych. Jeden na czterech mieszkańców nie ma w tym zakresie zdania (24%).

Wykres 34. Przeciwdziałanie uzależnieniom.

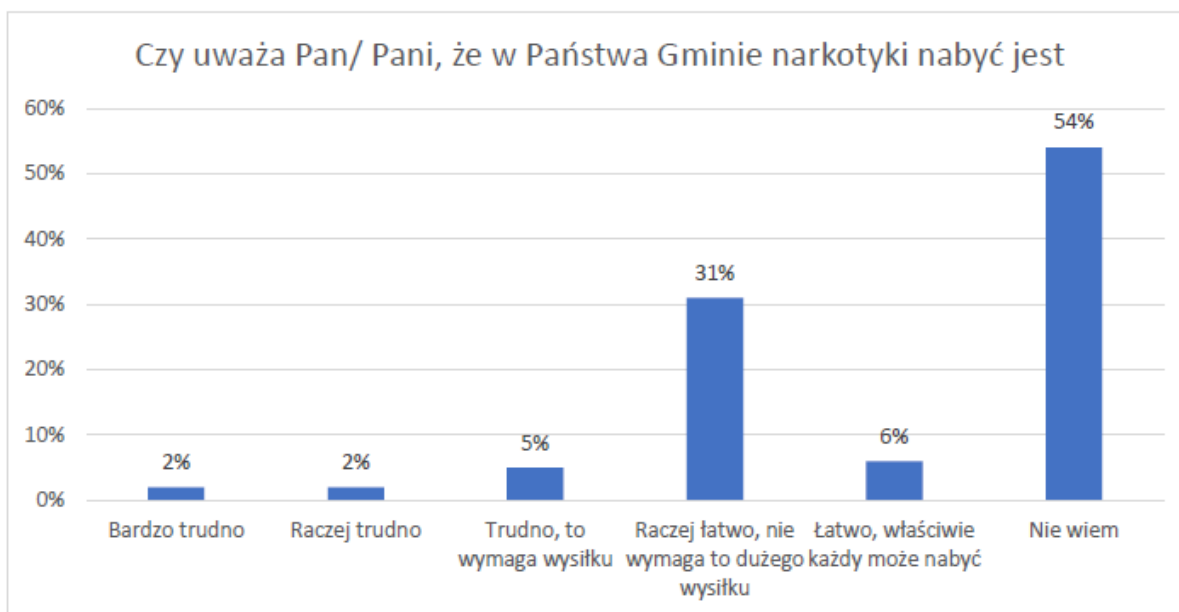

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

4.2.2.2. Wyniki badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców – narkotyki

Pierwszym pytaniem tego bloku tematycznego dotyczyło dostępności narkotyków na terenie Gminy Żnin. Większość badanych nie miała wiedzy w tym zakresie (54%). Według 31% mieszkańców jest to raczej łatwe i nie wymaga wysiłku, a blisko 6% badanych uważa, że jest to łatwe i właściwie każdy może je nabyć. Substancje psychoaktywne są trudne do zdobycia łącznie dla prawie 9% ankietowanych.

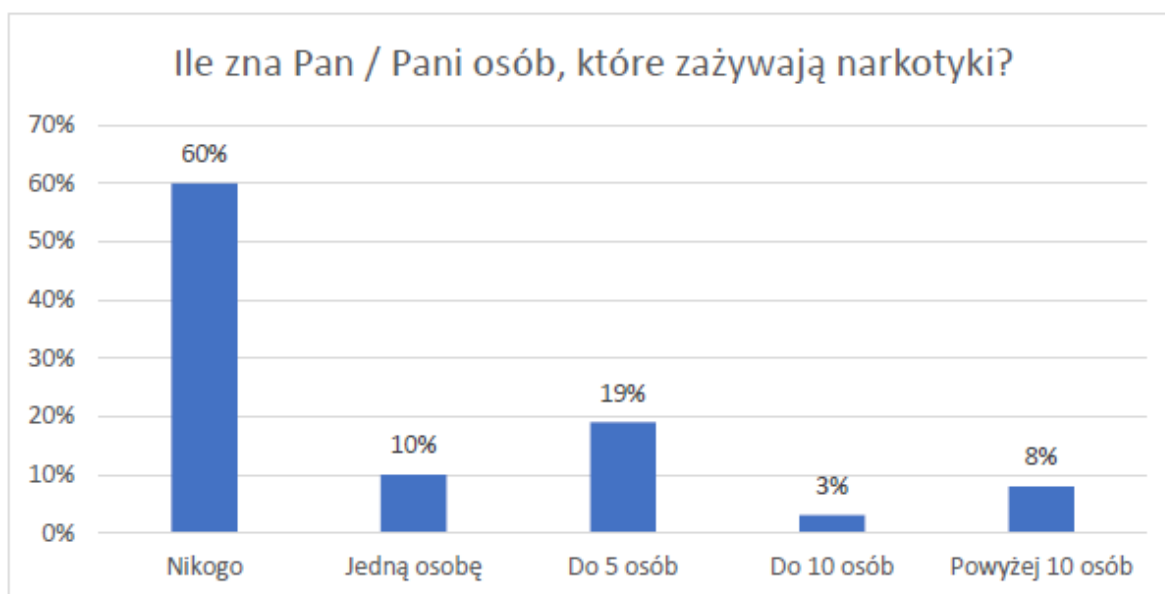
Wykres 35. Dostępność narkotyków.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Istotnym pytaniem było wskazanie, czy dorośli mieszkańcy Gminy znają inne osoby które zażywają narkotyki. 40% badanych zna przynajmniej jedną osobę która używa tych substancji. To niepokojące dane. 10% dorosłych zna jedną taką osobę, a 19% - poniżej pięciu osób. Liczne grupy spożywających narkotyki (powyżej 10 osób) zna 8% respondentów.

Wykres 36. Znajomość osób zażywających narkotyki.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Następnie mieszkańcy zostali zapytani o to, czy kiedykolwiek sięgnęli po substancję uznawaną za narkotyk - twierdzącej odpowiedzi udzielił blisko co 10 ankietowany, tj. 9%.

Wykres 37. Spożywanie narkotyków przez dorosłych mieszkańców.

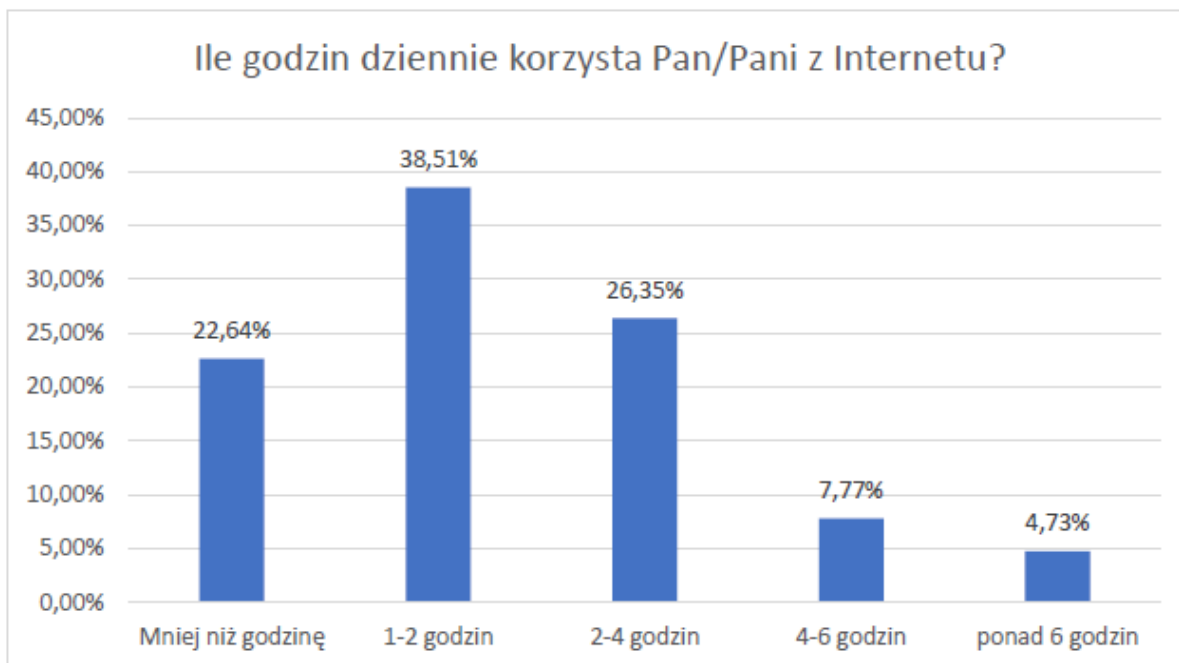

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

4.2.2.3. Wyniki badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców – uzależnienia behawioralne

Dorośli mieszkańcy, podobnie jak uczniowie, zostali poproszeni o określenie czasu, jaki poświęcają w ciągu dnia na korzystanie z Internetu. Jak wynika z odpowiedzi, największa ilość respondentów przeznaczą na to od 1 do 2 godzin dziennie (38,51%) lub 2-4 godziny (26,35%). Na odpowiedź „ponad 6 godzin” wskazało 4,73% ankietowanych.

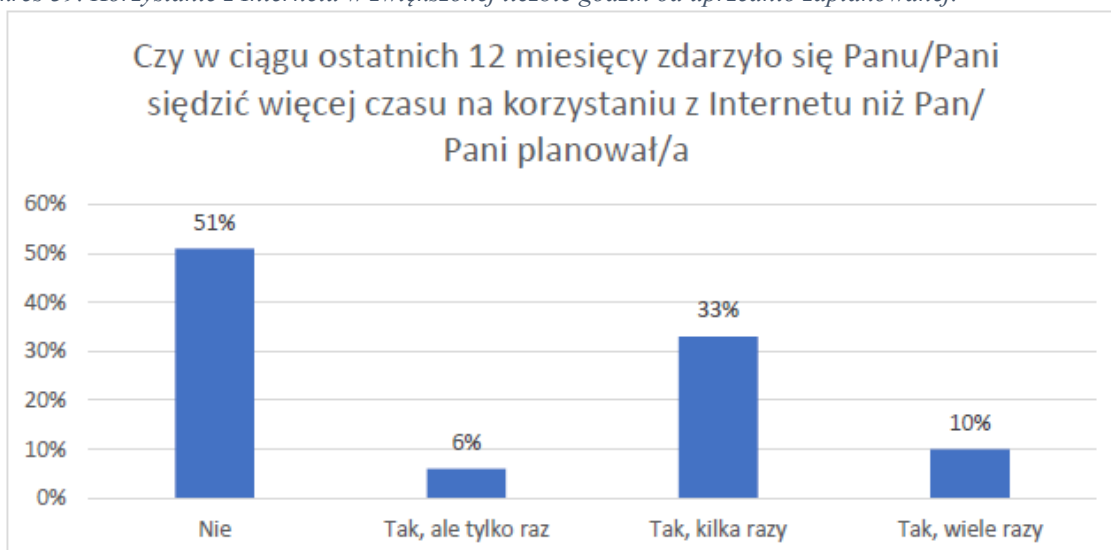
Wykres 38. Korzystanie z Internetu przez dorosłych.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

W kontekście ilości czasu przeznaczanego na korzystaniu z Internetu, większość dorosłych mieszkańców przyznała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się poświęcać na to więcej czasu niż planowali (łącznie twierdzącej odpowiedzi udzieliło 49% badanych). Co trzeci badany miał takie doświadczenie kilka razy, a 10% - wielokrotnie.

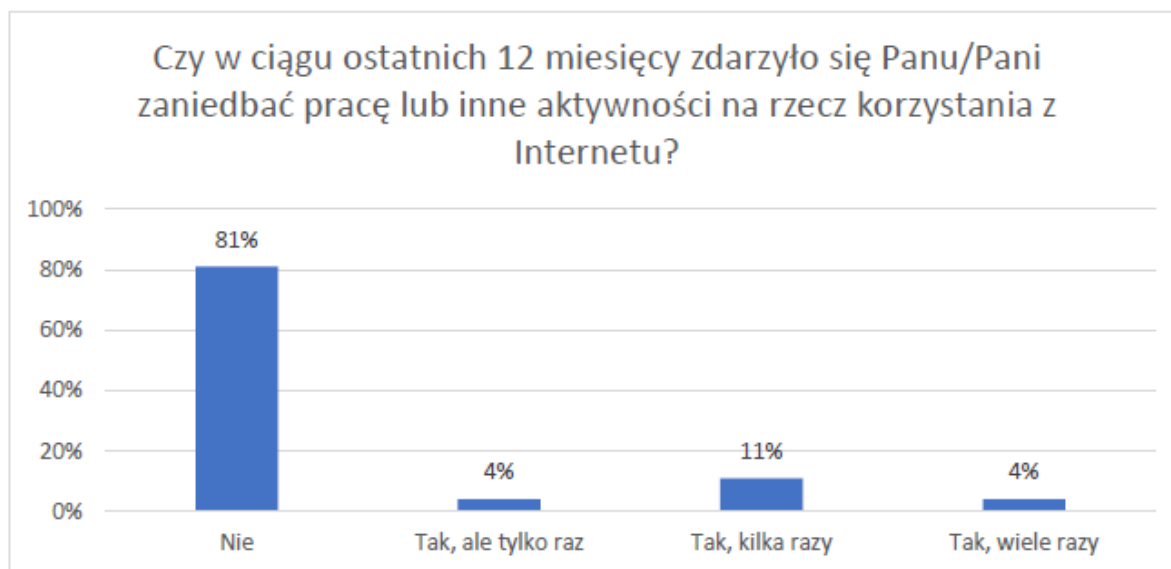
Wykres 39. Korzystanie z Internetu w zwiększonej liczbie godzin od uprzednio zaplanowanej.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Kolejnym wskazaniem do uzależnienia jest zaniedbywanie pracy lub innych aktywności na rzecz korzystania z Internetu. 19% badanych wskazało, że posiada takie doświadczenie. Z kolei 11% zaniedbało obowiązki kilka razy, 4% - wielokrotnie. 4% badanych doświadczyło takiej sytuacji jednokrotnie.

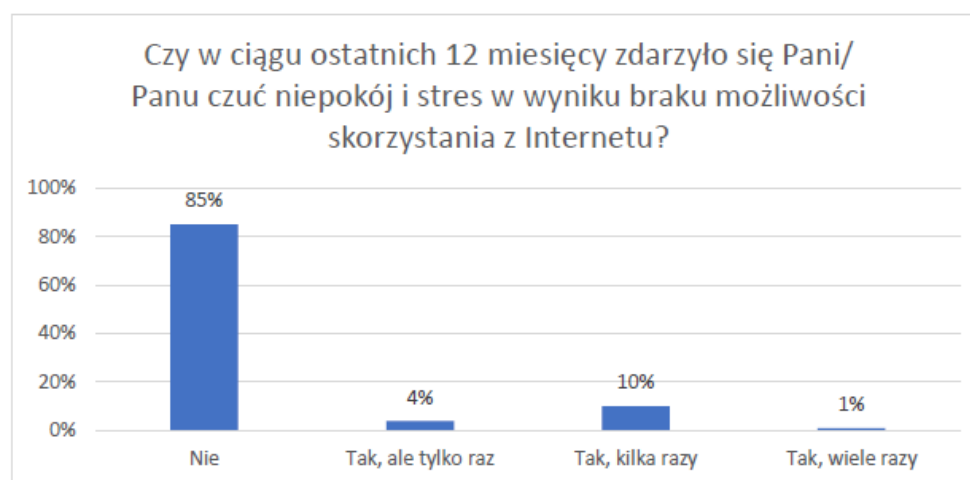
Wykres 40. Zaniedbanie obowiązków na rzecz korzystania z Internetu.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Doświadczenie stresu i niepokoju w wyniku braku możliwości skorzystania z Internetu w trakcie ostatnich 12 miesięcy posiada 15% respondentów. Co dziesiąty ankietowany odczuwał stres w takiej sytuacji kilka razy, 1% - wielokrotnie, zaś 4% doświadczyło takiej sytuacji jeden raz.

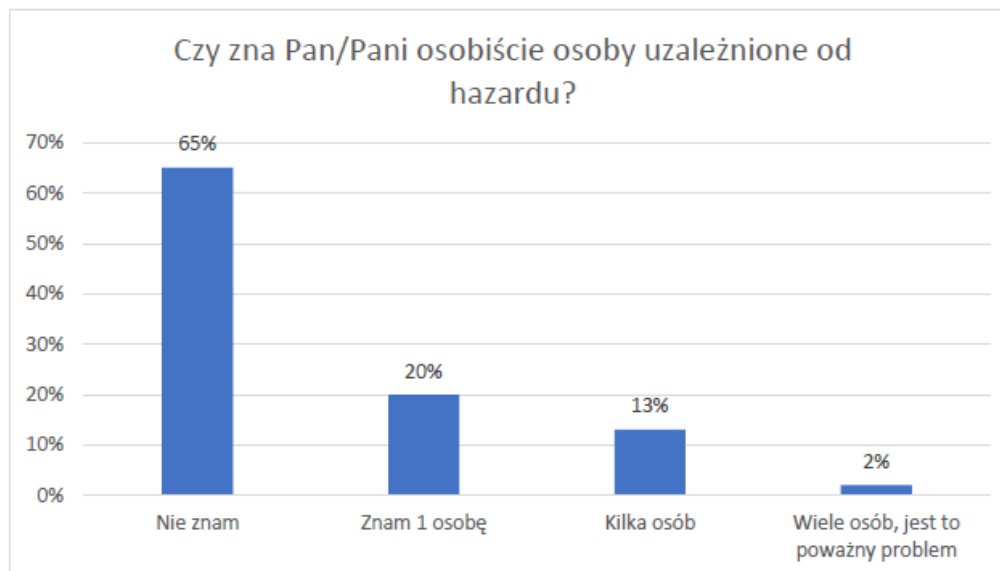
Wykres 41. Poczucie niepokoju i stresu związanego z brakiem korzystania z Internetu.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Badani zostali zapytani o to, czy znają osoby uzależnione od hazardu. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 35% mieszkańców, spośród których większość zna osobiście jedną taką osobę (20%), 13% - kilka osób, a 2% badanych wskazało na znajomość wielu osób.

Wykres 42. Natężenie zjawiska hazardu.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

O pracoholizmie może natomiast świadczyć wykonywanie pracy kosztem innych czynności, ale także rodziny, snu, czy odpoczynku. Z tego względu, aby przyjrzeć się temu rodzajowi uzależnienia wśród respondentów, zostali oni zapytani o wykonywanie obowiązków zawodowych w domu, podczas weekendów lub wakacji - przyznała się do tego ponad połowa respondentów. Takie sytuacje mogą być związane z charakterem pracy, jednak bardzo ważne by starać się zachować „work-life balance” - równowagę między życiem prywatnym i zawodowym. Doświadczenie pracy w weekendy i w wakacje posiada 27,50% ankietowanych - kilkakrotnie, 18,92% - wiele razy, zaś 6,79% wskazało, że zdarzyło się to incydentalnie.

Wykres 43. Praca w weekendy i w czasie urlopu.

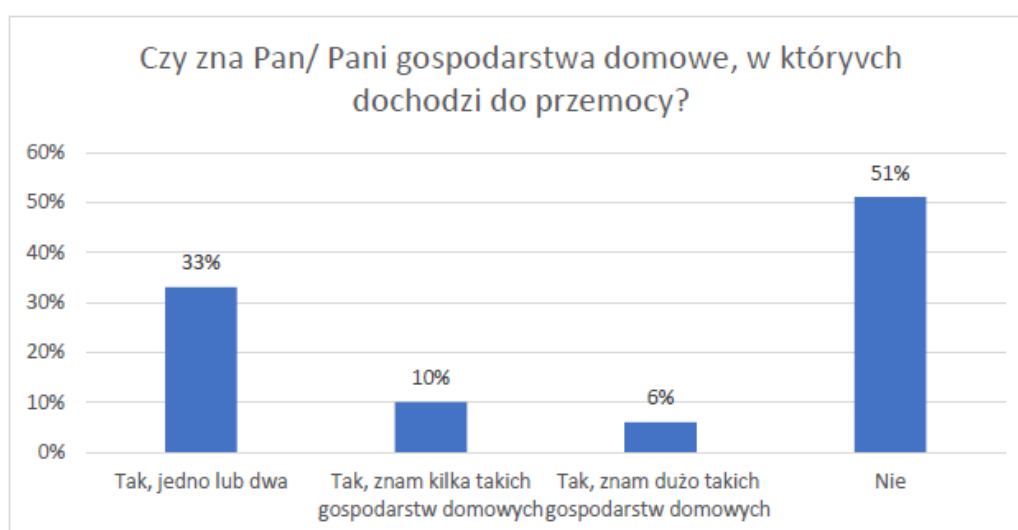

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

4.2.2.4. Wyniki badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców – przemoc

Okazuje się, że blisko połowa ankietowanych, tj. 49% zna gospodarstwa domowe, w których dochodzi do różnych form przemocy (fizycznej, psychicznej, seksualnej lub ekonomicznej). Jeden na trzech badanych (33%) zna jeden lub dwa domy, w których dochodzi do przemocy, 10% ankietowanych wskazało znajomość kilku, natomiast odpowiedzi 6% mieszkańców wskazują na znajomość wielu takich gospodarstw domowych.

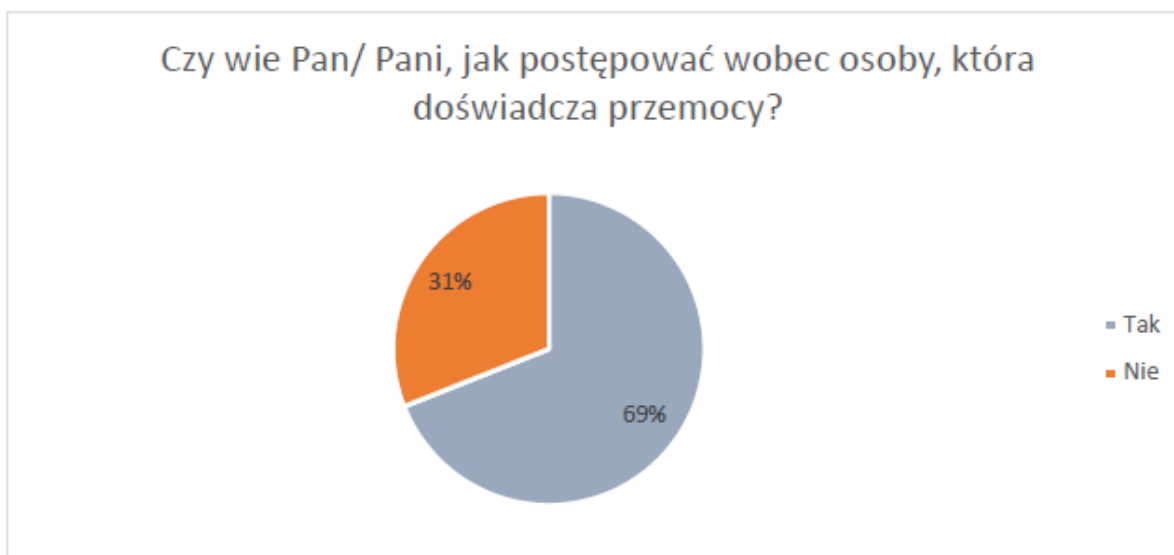
Wykres 44. Znajomość rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy.

Źródło: Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.

Ważnym aspektem, jaki poddano badaniu była ocena, czy respondenci wiedzą w jaki sposób zachować się wobec osoby doświadczającej przemocy. Reakcje świadków są często kluczowe, by pomóc osobom doznającym przemocy. Niestety, jeden na trzech badanych wskazuje, że nie wie jak postępować wobec takich osób (31%).

Wykres 45. Reakcja świadków wobec osób doznających przemocy.

Źródło: *Diagnoza Problemów Społecznych dla Gminy Żnin 2024 związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi oraz przemocą domową i rówieśniczą.*

4.2.3. Wnioski dotyczące przedstawicieli lokalnych instytucji – dane z wywiadu fokusowego

- Z wypowiedzi badanych wynika, iż w Gminie Żnin nasila się problem korzystania z leków uspokajających lub pobudzających.
- W opinii przedstawicieli kluczowych instytucji, problem uzależnienia od mediów społecznościowych dotyczy zarówno dzieci, jak i dorosłych. U podstaw uzależnienia obserwowane są zaniedbania emocjonalne ze strony rodziców, brak bliskich więzi oraz problemy dnia codziennego.
- Jako istotny problem wskazywany jest aspekt opieki nad osobami starszymi w Gminie Żnin.
- Przedstawiciele kluczowych instytucji dostrzegają zmiany związane z wprowadzeniem zakazu używania telefonów komórkowych w szkole. Obecnie obserwuje się poprawę sytuacji, gdyż dzieci spędzają więcej czasu ze sobą, wymyślając zabawy i wspólnie ucząc się, co prowadzi do większej motywacji do nauki.

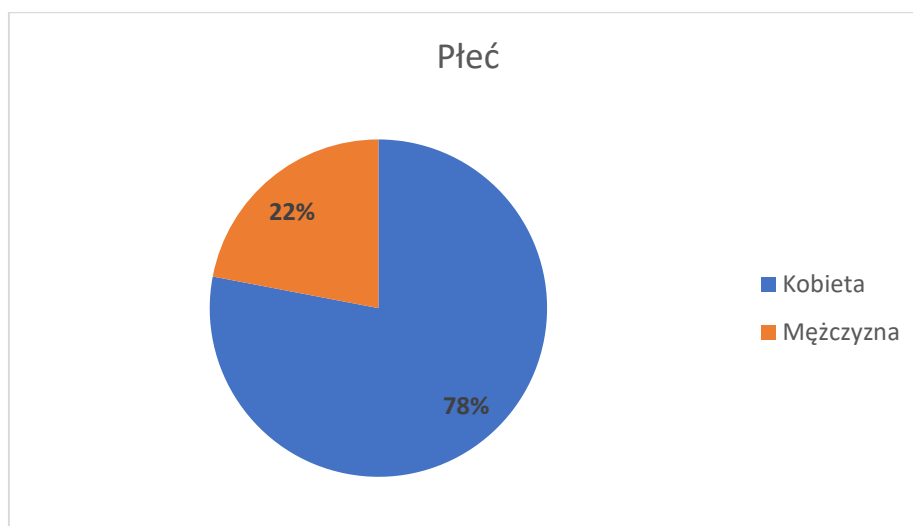
- Problem alkoholowy został uznany za dominujący problem społeczny zarówno wśród młodych, jak i dorosłych mieszkańców Gminy Żnin, przez przedstawicieli instytucji i organizacji biorących udział w zogniskowanym wywiadzie fokusowym. Badani zwrócili uwagę na spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie.
- Uczestnicy wywiadu zauważyli, że korzystanie z alkoholu na terenie Gminy Żnin nasiliło się. Na przestrzeni ostatnich lat - w opinii przedstawicieli - problem zwiększył się niemal trzykrotnie. Znacząco zwiększyła się także liczba działań podejmowanych wobec osób z tym problemem, w tym wniosków kierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żninie. Problem został powiązany z tempem życia, stresem oraz chęcią odreagowania.
- Przedstawiciele instytucji podkreślili także, iż sięganie po alkohol często jest związane z sytuacją życiową młodzieży - konfliktami czy sytuacjami stresowymi.
- W wywiadzie, przedstawiciele kluczowych instytucji zauważają, że przemoc jest obecna na terenie Gminy Żnin i zdecydowanie nie dotyczy tylko rodzin korzystających z pomocy finansowej. Zjawisko przemocy dotyka rodzin o różnym statusie finansowym, zawodowym i społecznym.
- Odnotowywany jest wzrost zgłoszeń dotyczących przemocy. Wynika to ze zmian przepisów, ale także ze zwiększonej świadomości o konieczności zgłaszania takich problemów.
- Uczestnicy zogniskowanego wywiadu grupowego zwrócili uwagę na konieczność prowadzenia dodatkowych działań szkoleniowych i programów profilaktycznych tak, aby jak najbardziej rozszerzać wiedzę mieszkańców Gminy Żnin w kontekście uzależnień.
- Przedstawiciele kluczowych instytucji dostrzegli, że wprowadzenie zakazu sprzedaży alkoholu w nocy, wydaje się być dobrym rozwiązaniem. Takie działanie mogłoby pomóc w eliminacji wielu problemów związanych z nadużyciem alkoholu.
- W kontekście profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży z wypowiedzi uczestników zogniskowanego wywiadu wynika konieczność organizacji dodatkowych zajęć i spotkań profilaktycznych. Przedstawiciele wskazują, że część rodzin nie podejmuje rozmów z dziećmi na temat sposobów spędzania czasu wolnego. Pomimo szerokiej gamy możliwości, te rodziny z nich nie korzystają.

4.3. Wyniki badania potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

Łącznie w badaniu potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin wzięło udział 297 osób.

Kobiety stanowiły 78%, natomiast mężczyźni 22% respondentów.

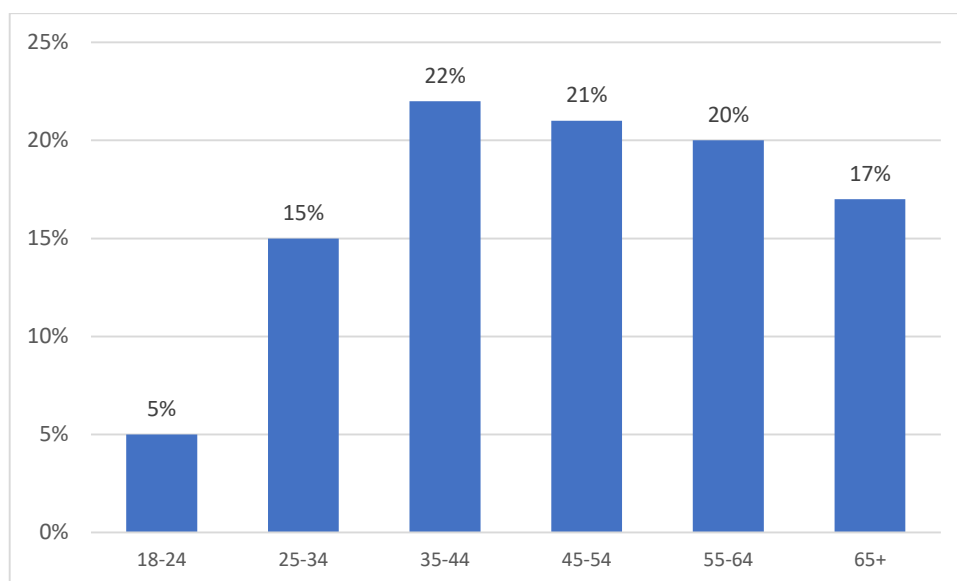
Wykres 46. Płeć badanych.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

Wśród badanych najczęściej było osób w wieku 35–44 lata (22%) oraz 45–54 lata (21%). Kolejne grupy tworzyły osoby w wieku 55–64 lata (20%), 65 lat i więcej (17%), 25–34 lata (15%) oraz 18–24 lata (5%).

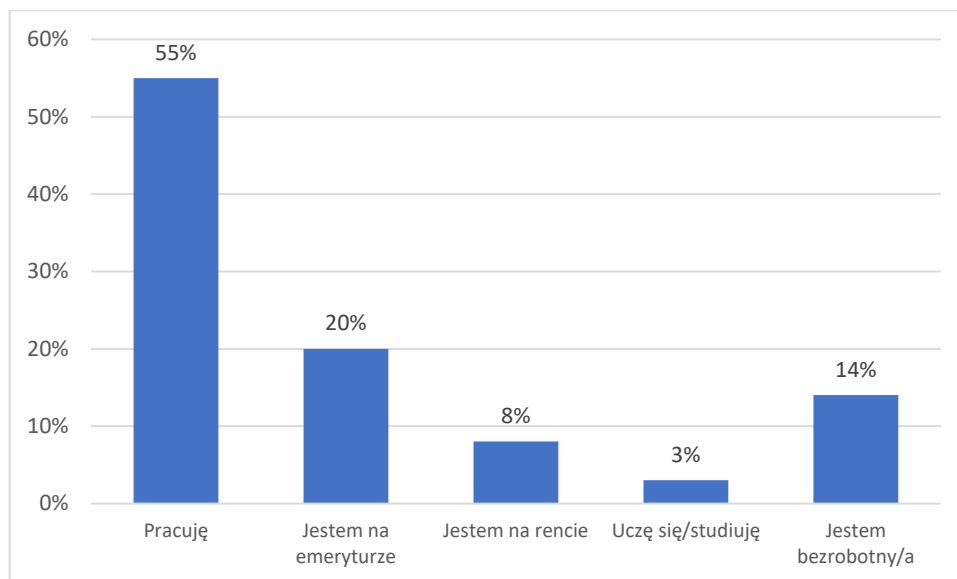
Wykres 47. Wiek badanych.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

Największą grupę stanowili respondenci pracujący (55%). Pozostałe odpowiedzi wskazywano rzadziej: emerytura – 20%, bezrobocie – 14%, renta – 8%, nauka lub studia – 3%.

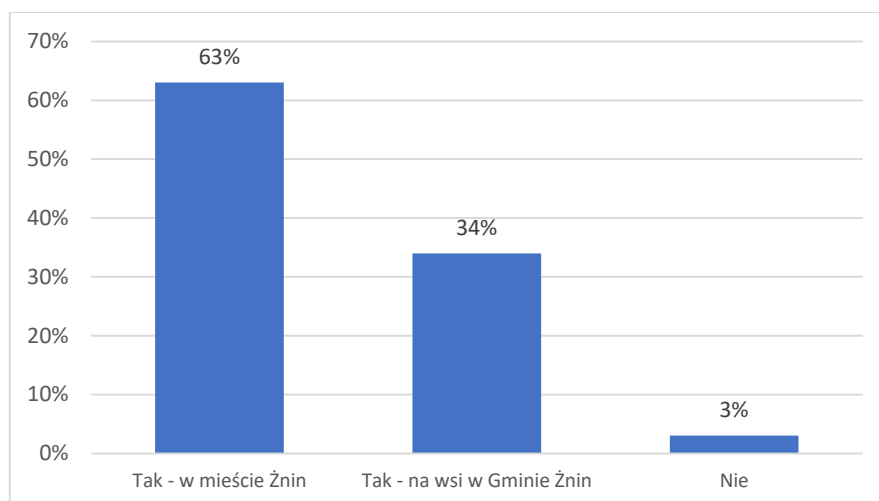
Wykres 48. Status zawodowy badanych.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

Osoby zamieszkujące miasto Żnin stanowiły 63% badanych, a mieszkańcy wsi w Gminie Żnin – 34%. Osoby biorące udział w badaniu, ale niezamieszkujące Gminy Żnin wyniosły 3% badanej próby.

Wykres 49. Miejsce zamieszkania badanych.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

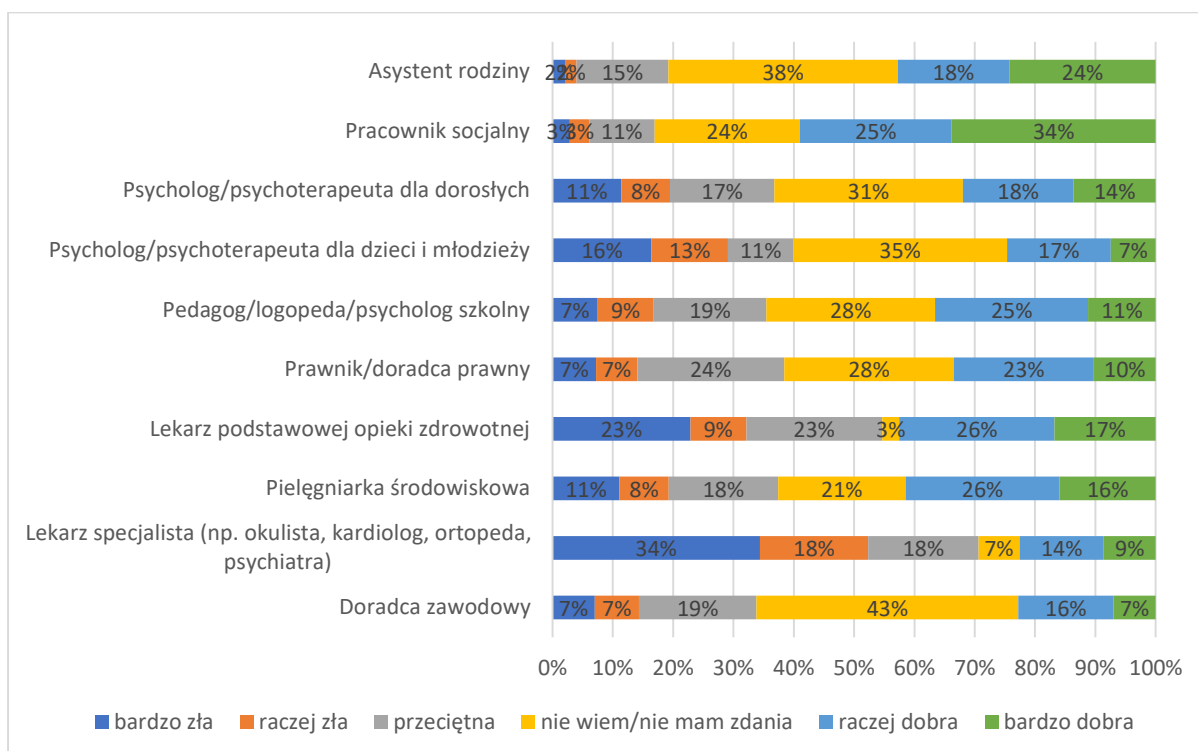
W ocenach dostępności i jakości wsparcia najkorzystniej wypadła pomoc pracownika socjalnego, którą łącznie 59% badanych oceniło jako raczej dobrą lub bardzo dobrą. Stosunkowo wysoko oceniono także wsparcie lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz asystenta rodziny (odpowiednio 43% i 42% pozytywnych wskazań), a podobny wynik uzyskała pielęgniarka środowiskowa (42%). W przypadku lekarza POZ warto zaznaczyć, że mimo relatywnie wysokiego poziomu ocen pozytywnych aż 23% respondentów wskazało ocenę bardzo złą, co wyraźnie odróżnia tę kategorię od pozostałych wysoko ocenianych form pomocy.

Umiarkowanie oceniono dostępność i jakość wsparcia pedagogów, logopedów i psychologów szkolnych, wśród których 36% badanych wskazało ocenę raczej dobrą lub bardzo dobrą. Zbliżone wyniki uzyskano w odniesieniu do wsparcia prawnego (33%) oraz pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dorosłych (32%). W tych obszarach widoczny był podwyższony udział ocen przeciętnych lub braku zdania, co wskazuje na mniej jednoznaczny odbiór jakości lub dostępności tych usług.

Najniższe odsetki ocen pozytywnych odnotowano w przypadku pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży (24%), lekarzy specjalistów (23%) oraz doradców zawodowych (23%). W tej grupie szczególnie wyróżniały się oceny dotyczące lekarzy specjalistów — aż 34% badanych wskazało ocenę bardzo złą, co było najwyższym odsetkiem ocen skrajnie negatywnych w całym zestawieniu. W odniesieniu do doradców zawodowych zauważalny był natomiast wyjątkowo wysoki udział odpowiedzi „nie wiem/nie mam zdania” (43%), sugerujący niską rozpoznawalność tej formy wsparcia wśród respondentów.

W prezentowanych poniżej wynikach wartości procentowe zostały zaokrąglone do dwóch miejsc po przecinku. Z tego powodu suma kategorii może nieznacznie różnić się od 100%, na przykład wynosząc 99% lub 101%. Jest to powszechnie występujący efekt w badaniach społecznych, wynikający z matematycznego zaokrąglania danych procentowych. Podobne odchylenia pojawiają się rutynowo w analizach statystycznych i nie wpływają na poprawność wyników ani ich interpretację.

Wykres 50. Dostępność i jakość poszczególnych form wsparcia w Gminie Żnin.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

Wśród badanych największa wiedza na temat miejsc, w których można uzyskać bezpłatną pomoc, dotyczyła opieki nad osobą starszą wymagającą wsparcia. Dokładnie 60% badanych wskazało, że wie, gdzie w takiej sytuacji można zwrócić się o pomoc, przy jednoczesnym najniższym udziale odpowiedzi „nie wiem” (17%). Stosunkowo wysoką świadomość deklarowano także w odniesieniu do przypadków przemocy domowej oraz trudnej sytuacji finansowej, gdzie odpowiednio 53% i 51% badanych wskazało, że zna dokładne miejsca udzielające wsparcia.

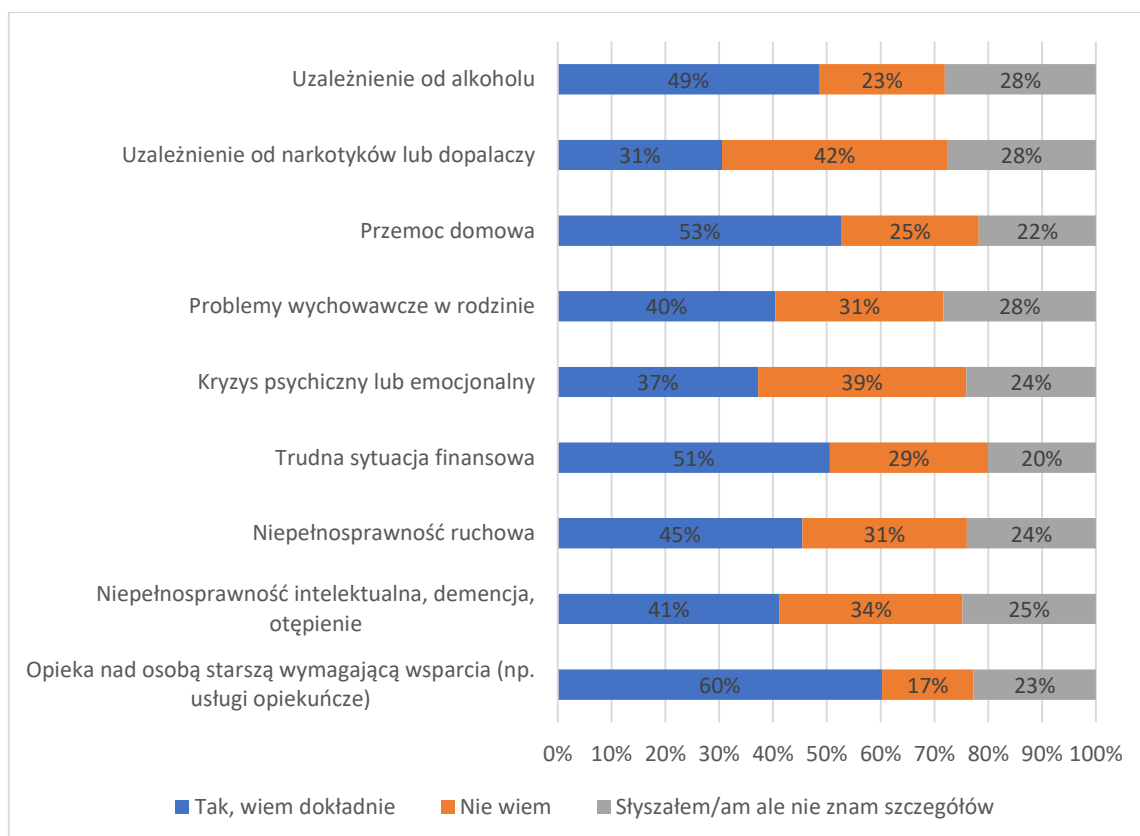
Wiedza dotycząca pomocy w przypadku uzależnienia od alkoholu była również relatywnie wysoka – 49% respondentów deklarowało, że zna konkretne miejsca, do których można się zwrócić. Podobny poziom zgłaszanego rozeznania dotyczył niepełnosprawności ruchowej (45%) oraz problemów wychowawczych w rodzinie (40%). W tych obszarach widoczna była również liczna grupa osób, które słyszały o możliwości uzyskania pomocy, lecz nie znały szczegółów (24–28%).

Nieco niższą wiedzę badani deklarowali w odniesieniu do kryzysu psychicznego lub emocjonalnego oraz niepełnosprawności intelektualnej, demencji i otępienia. W tych

przypadkach 37% i 41% respondentów wskazało, że wie, gdzie można uzyskać pomoc, a odpowiedzi „nie wiem” stanowiły odpowiednio 39% i 34%.

Najniższa świadomość dostępnych form pomocy dotyczyła uzależnienia od narkotyków lub dopalaczy. Tylko 31% respondentów deklarowało, że zna konkretne miejsca wsparcia, natomiast 42% osób wskazało, że nie wie, gdzie można uzyskać pomoc w takiej sytuacji.

Wykres 51. Wiedza dotycząca dostępności form bezpłatnej pomocy.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

W ocenach dostępności pomocy na terenie gminy najwyższej wypadła opieka nad osobą starszą wymagającą wsparcia. Pozytywnie oceniło ją łącznie 52% badanych (34% raczej dobrze i 18% bardzo dobrze), przy jednocześnie najniższym odsetku ocen bardzo złych (8%) i raczej złych (9%). Stosunkowo korzystne oceny uzyskała pomoc w zakresie niepełnosprawności intelektualnej, demencji i otępienia, gdzie łącznie 38% respondentów wskazało oceny raczej dobre lub bardzo dobre. Jednocześnie w tej kategorii przeważały oceny przeciętne (36%), co wskazuje na umiarkowany odbiór dostępności wsparcia.

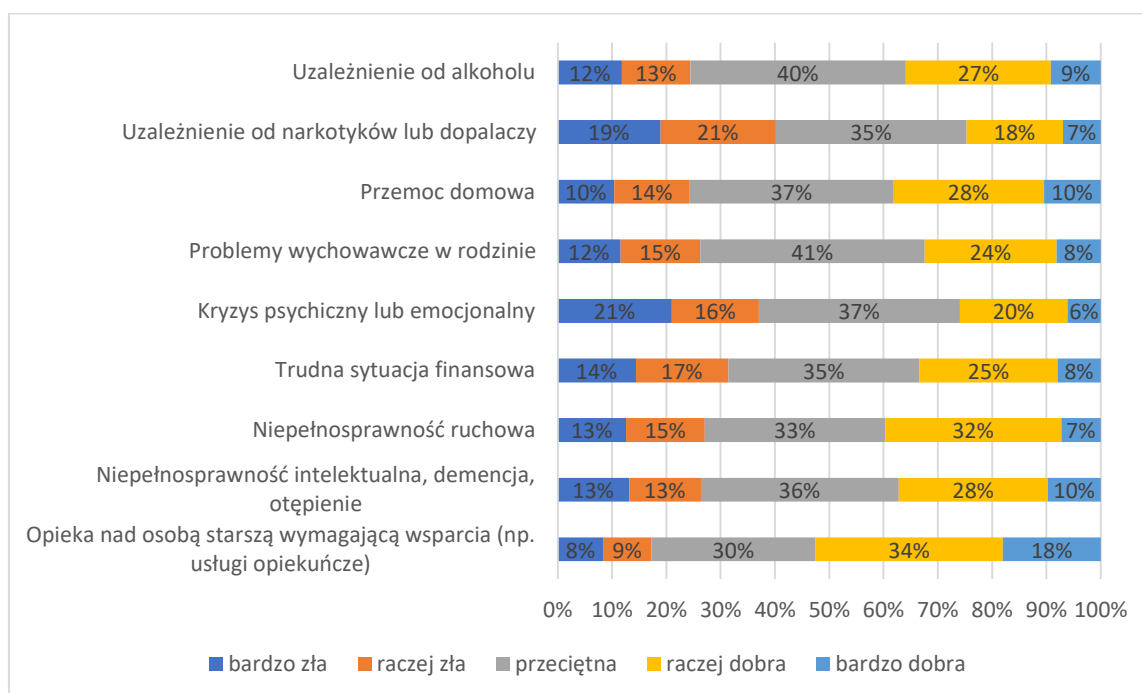
Podobny rozkład odpowiedzi obserwowano w przypadku niepełnosprawności ruchowej. Choć 39% badanych wskazało oceny pozytywne, to także tutaj dominowały wskazania przeciętne (33%), potwierdzające umiarkowaną ocenę dostępności usług w tym obszarze.

Średni poziom ocen pozytywnych odnotowano w przypadku problemów związanych z przemocą domową oraz trudną sytuacją finansową, gdzie łącznie 38% i 33% respondentów oceniło dostępność jako raczej dobrą lub bardzo dobrą. W obu obszarach przeważały oceny przeciętne (37% i 35%), wskazujące na umiarkowaną ocenę dostępności pomocy.

Wsparcie dotyczące problemów wychowawczych w rodzinie oraz uzależnienia od alkoholu oceniano nieco niżej. W obu przypadkach dominowały wskazania przeciętne (41% i 40%), a odsetek ocen pozytywnych wyniósł odpowiednio 32% i 36%.

Najniżej oceniono dostępność pomocy w sytuacji uzależnienia od narkotyków lub dopalaczy oraz kryzysu psychicznego lub emocjonalnego. W pierwszym przypadku pozytywne oceny stanowiły jedynie 25% (18% raczej dobra, 7% bardzo dobra), a aż 40% badanych wskazało oceny bardzo złe lub raczej złe. W odniesieniu do kryzysu psychicznego 26% badanych oceniło dostępność jako raczej dobrą lub bardzo dobrą, natomiast 37% określiło ją jako przeciętną i kolejne 37% jako złą (21% bardzo złą, 16% raczej złą).

Wykres 52. Ocena dostępności poszczególnych form pomocy.

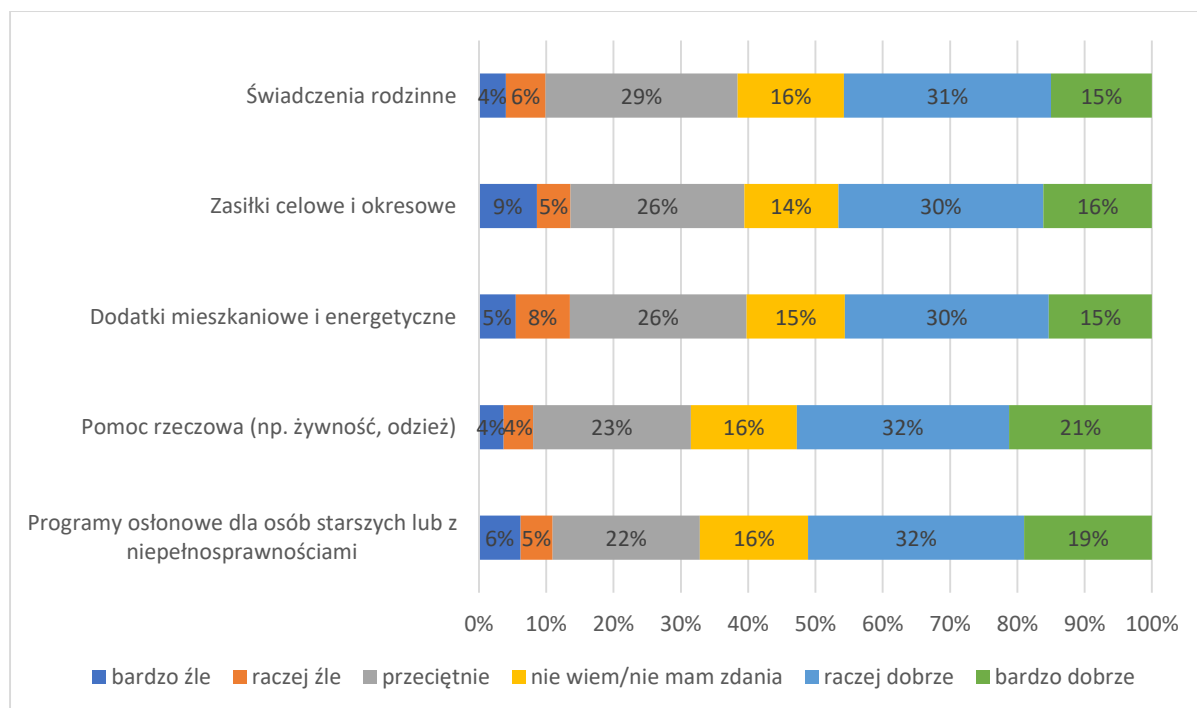

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

W ocenach realizacji świadczeń i programów wsparcia na terenie gminy najwyżej wypadła pomoc rzeczowa, obejmująca m.in. żywność i odzież. Łącznie 53% badanych oceniło jej realizację jako raczej dobrą lub bardzo dobrą, co było najwyższym wynikiem w zestawieniu. Stosunkowo wysokie oceny uzyskały również programy osłonowe dla osób starszych lub z niepełnosprawnościami, w przypadku których odsetek ocen pozytywnych wyniósł 51%. Zbliżone wyniki odnotowano w przypadku zasiłków celowych i okresowych oraz dodatków mieszkaniowych i energetycznych. Realizację tych świadczeń pozytywnie oceniło 46% i 45% badanych, W obu kategoriach widoczny był również wyraźny udział ocen przeciętnych – po 26% wskazań.

Realizację świadczeń rodzinnych badani oceniali niewiele niżej. Pozytywne opinie stanowiły 46% (31% raczej dobrze i 15% bardzo dobrze), a oceny przeciętne pojawiały się w 29% odpowiedzi.

Wykres 53. Ocena realizacji poszczególnych świadczeń finansowych na terenie Gminy Żnin.

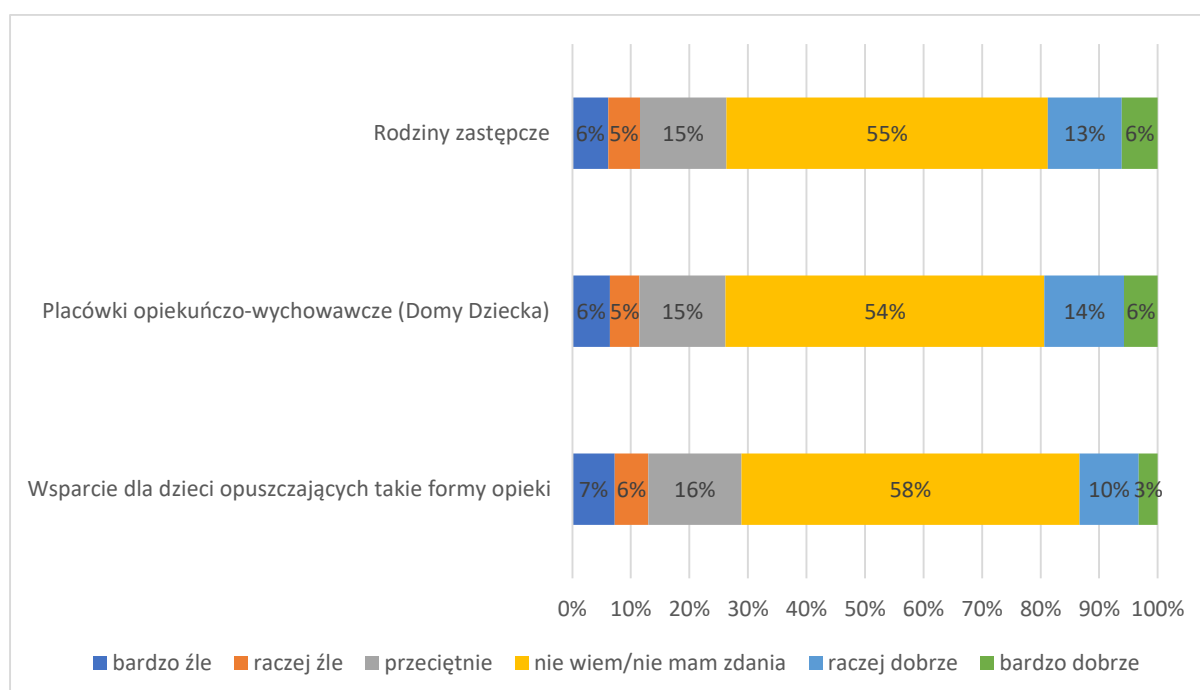
Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

W ocenach jakości funkcjonowania opieki zastępczej na terenie gminy najbardziej charakterystyczny jest bardzo wysoki odsetek osób, które nie były w stanie wyrazić jednoznacznej opinii. W każdej z analizowanych kategorii więcej niż połowa respondentów zaznaczyła odpowiedź „nie wiem/nie mam zdania”. W przypadku wsparcia dla dzieci

opuszczających pieczę zastępczą odpowiedzi takie wskazało aż 58% badanych, co było najwyższym wynikiem w zestawieniu. Zbliżone wartości odnotowano w odniesieniu do placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zastępczych – odpowiednio 54% i 55%.

Pozostałe odpowiedzi rozkładały się równomiernie, a zarówno oceny pozytywne, jak i negatywne stanowiły wyraźną mniejszość. W każdej z kategorii odsetek ocen raczej dobrych i bardzo dobrych mieścił się w przedziale 13–20%, a oceny bardzo złe i raczej złe nie przekraczały 13%.

Wykres 54. Ocena funkcjonowania opieki zastępczej.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

W ocenach dostępności i jakości usług opiekuńczych oraz oferty dla osób starszych najwyżej wypadła działalność Dziennego Domu „Senior+”. Łącznie 68% respondentów oceniło jego funkcjonowanie pozytywnie (37% raczej dobrze, 31% bardzo dobrze), przy jednocześnie minimalnym odsetku ocen negatywnych (5%). Podobnie korzystne opinie dotyczyły usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania – 62% badanych wskazało oceny raczej dobre lub bardzo dobre, a oceny przeciętne stanowiły 27%.

Pozytywnie oceniano także ofertę klubów seniora oraz zajęć aktywizujących dla seniorów. W pierwszym przypadku 58% respondentów wyraziło oceny pozytywne (36% raczej dobrze, 22% bardzo dobrze), natomiast zajęcia aktywizujące zostały ocenione pozytywnie przez 61%

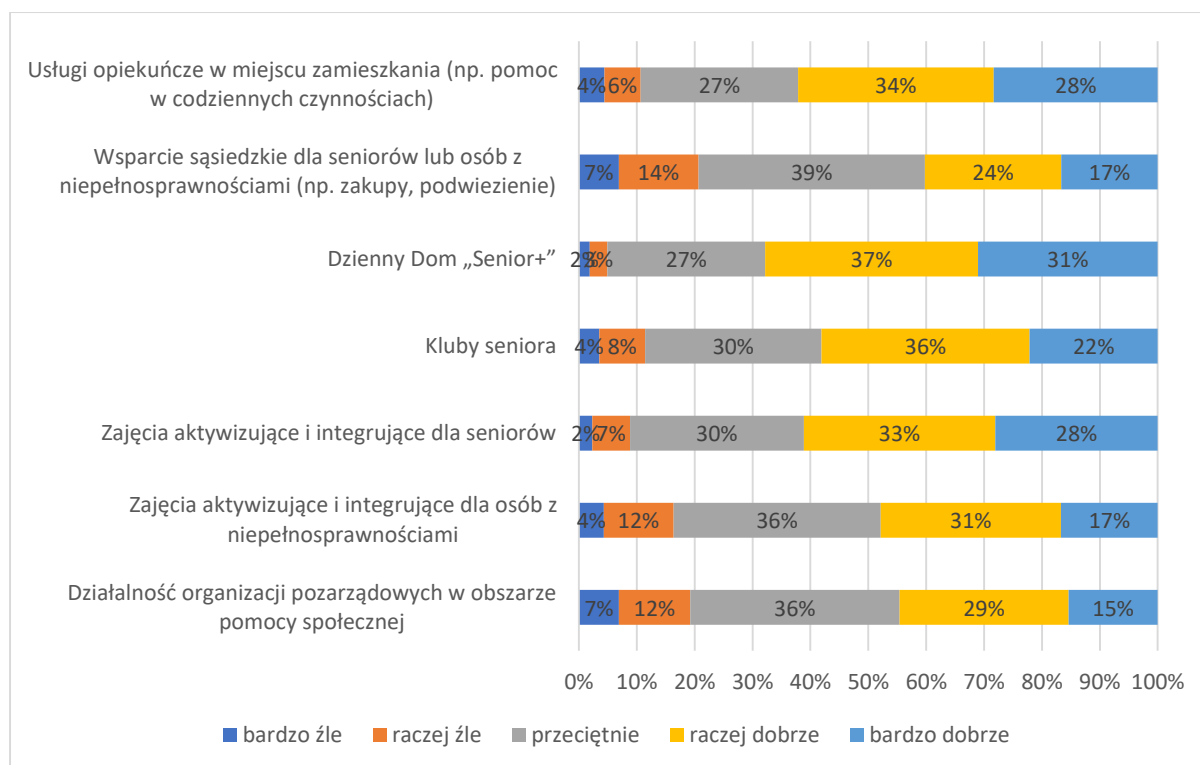
badanych. W obu obszarach odnotowano stosunkowo niski udział ocen bardzo złych i raczej złych, przy dominacji ocen pozytywnych i umiarkowanych.

Zajęcia aktywizujące i integrujące dla osób z niepełnosprawnościami 17% respondentów oceniło je jako bardzo dobrze, 31 % jako raczej dobrze, a 36% jako przeciętne.

Działalność organizacji pozarządowych w obszarze pomocy społecznej została oceniona pozytywnie przez 44% badanych, natomiast 36% wskazało ocenę przeciętną. Oceny negatywne (7% bardzo złe i 12% raczej złe) stanowiły łącznie 19%.

Najniżej oceniono wsparcie sąsiedzkie dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami. W tej kategorii odsetek ocen pozytywnych wyniósł 41%, natomiast największy był udział ocen przeciętnych (39%) oraz negatywnych – 21% (7% bardzo złe, 14% raczej złe).

Wykres 55. Ocena dostępności wsparcia dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

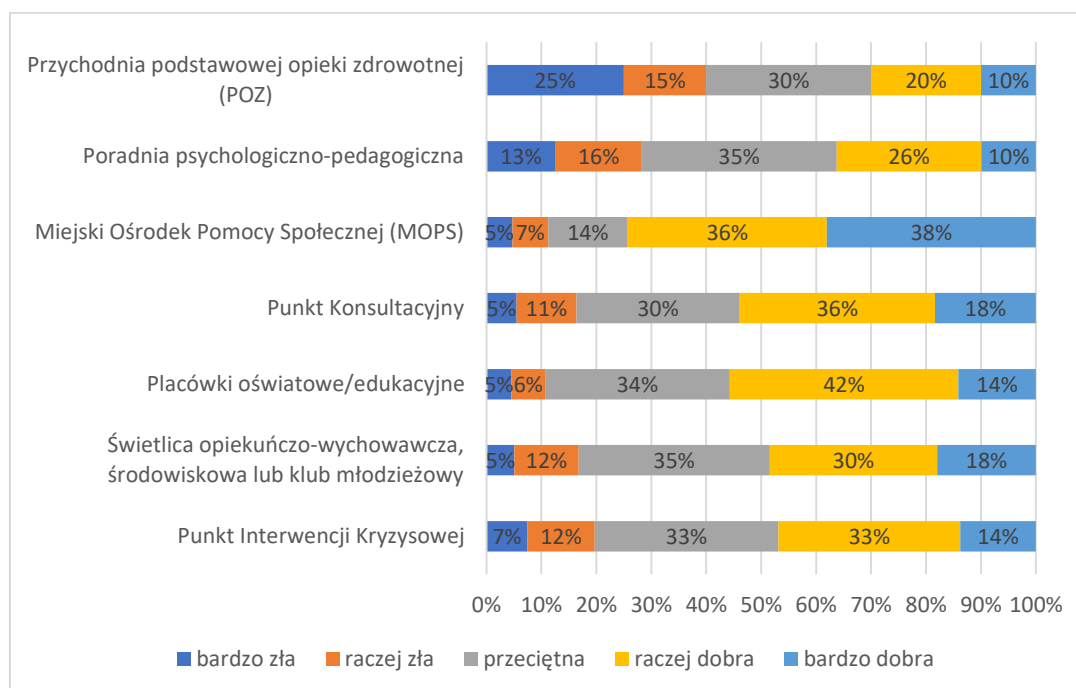

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

Następne pytanie dotyczyło oceny dostępności różnych placówek działających na terenie gminy. Najwyżej oceniono dostępność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie łącznie 74% odpowiedzi miało charakter pozytywny (raczej dobra lub bardzo dobra). Stosunkowo dobrze oceniono także placówki oświatowe oraz Punkt Konsultacyjny, gdzie odsetek ocen dobrych wyniósł odpowiednio 56% i 54%.

Dostępność poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz świetlic opiekuńczo-wychowawczych oceniano łagodniej – przeważały tu odpowiedzi przeciętne, a udział ocen pozytywnych mieścił się w granicach 36–48%. Najniżej oceniono dostępność podstawowej opieki zdrowotnej, w której odsetek ocen pozytywnych wyniósł 30%, a jednocześnie pojawiały się najwyższe w zestawieniu wskazania ocen negatywnych.

Wykres 56. Ocena dostępności poszczególnych placówek na terenie Gminy Żnin.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

W ocenach stopnia zauważalności problemów w gminie najbardziej widoczny okazał się długi czas oczekiwania na wizyty u specjalistów. Aż 72% respondentów uznało go za bardzo zauważalny, a kolejne 13% za raczej zauważalny. Był to najwyższy łączny odsetek ocen wskazujących na duże nasilenie problemu, przy minimalnym udziale odpowiedzi niezauważających trudności (8% łącznie).

Bardzo zauważalnym problemem okazał się także łatwy dostęp do alkoholu. Ponad połowa badanych (54%) wskazała tę kwestię jako bardzo zauważalną, a 23% jako raczej zauważalną. Oceny umiarkowane i niezauważające problemu stanowiły tu łącznie zaledwie 22%.

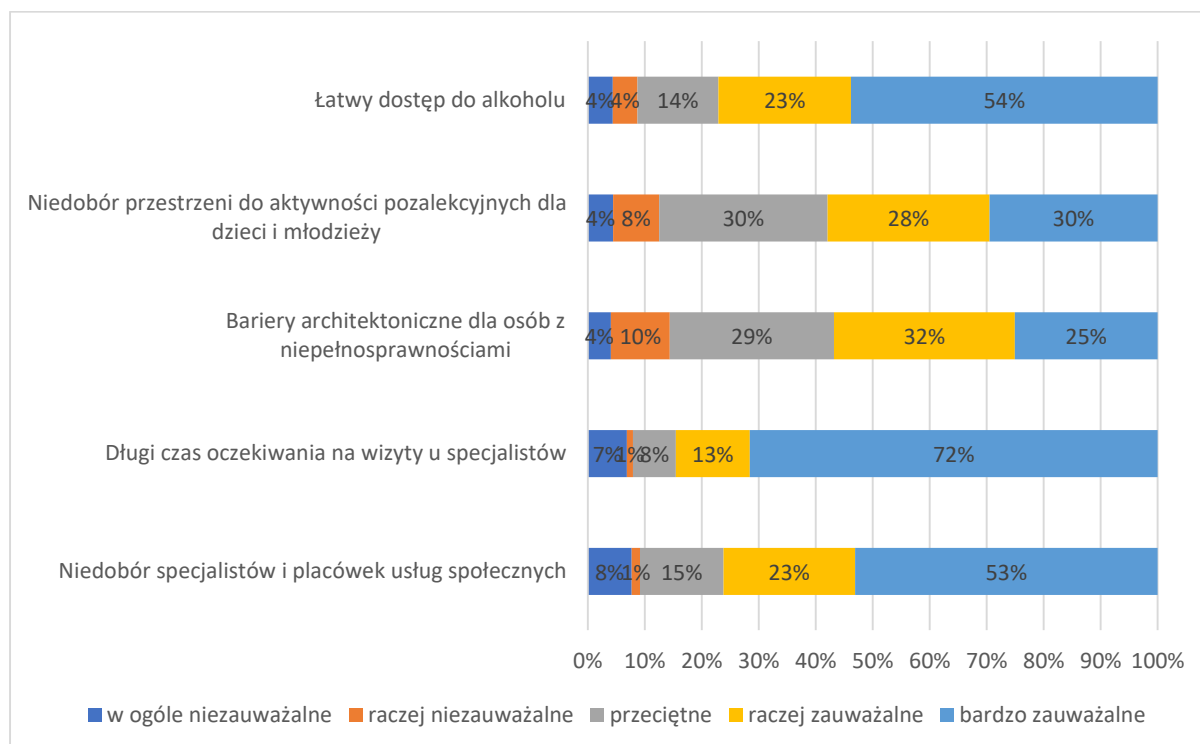
Wysoki poziom zauważalności dotyczył również niedoboru specjalistów i placówek usług społecznych. 53% respondentów uznało ten problem za bardzo zauważalny, a 23% za raczej zauważalny. W tej kategorii oceny niezauważalne stanowiły 9%, co potwierdza powszechny odbiór trudności w dostępie do usług.

Bariery architektoniczne dla osób z niepełnosprawnościami zostały ocenione jako zauważalne przez 57% badanych (32% raczej zauważalne, 25% bardzo zauważalne). Jednocześnie 29% odpowiedzi wskazywało na umiarkowaną widoczność problemu, a 14% na jego brak lub niski poziom.

Umiarkowanie zauważalnym problemem okazał się niedobór przestrzeni do aktywności pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. W tej kategorii 58% respondentów oceniło sytuację jako raczej lub bardzo zauważalną, a 30% jako przeciętną. Oceny niezauważające problemu pojawiały się rzadziej (12%).

W każdym z analizowanych obszarów oceny wskazywały, że problemy są dostrzegane przez znaczną część mieszkańców, przy czym najbardziej dotkliwe okazały się kwestie związane z dostępem do specjalistów oraz dostępnością alkoholu.

Wykres 57. Ocena poszczególnych problemów na terenie Gminy.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

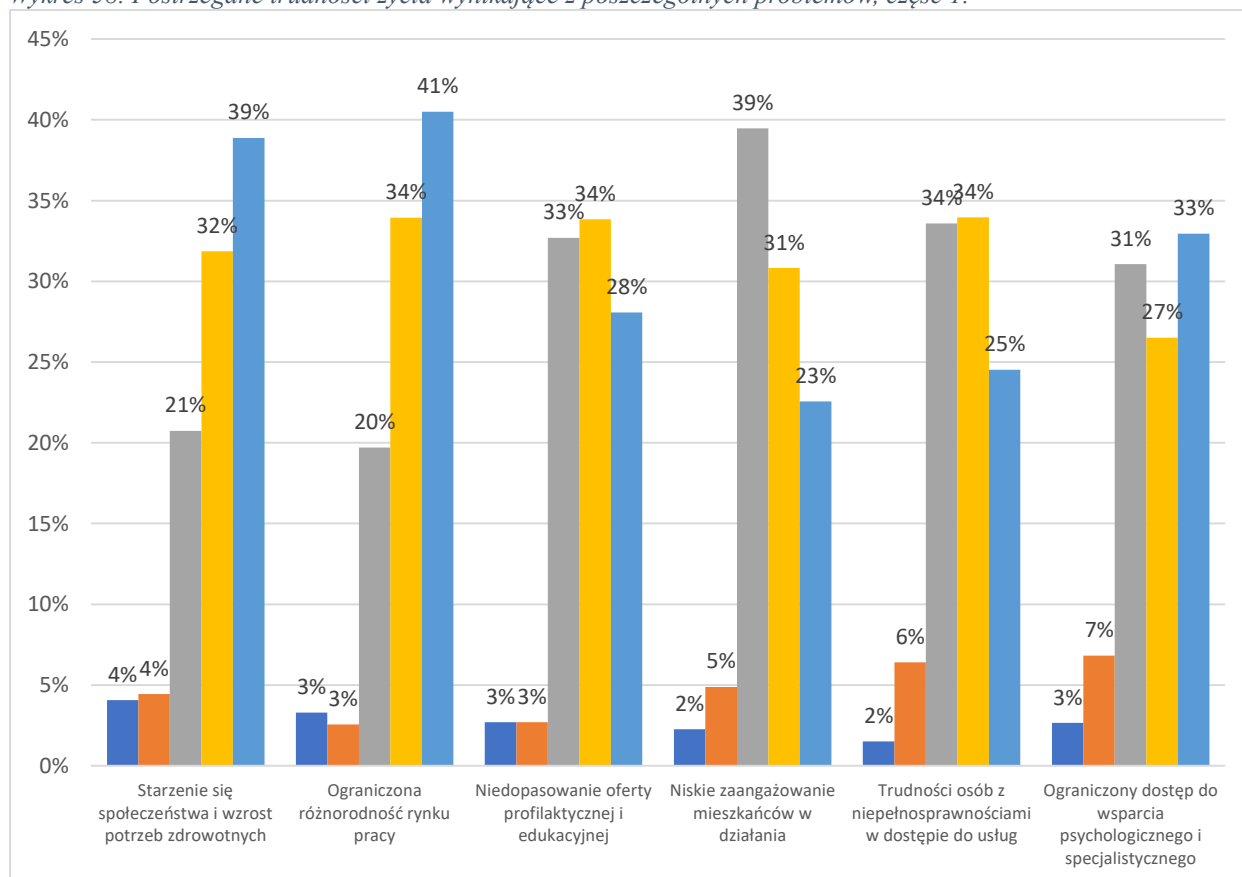
W ocenach dotyczących zjawisk, które mogą utrudniać życie mieszkańców gminy oraz jej rozwój, najwyżej wskazywano ograniczoną różnorodność rynku pracy. Łącznie 75% respondentów oceniło to zjawisko jako raczej lub bardzo utrudniające (34% i 41%), co stanowi najwyższy poziom utrudnień w całym zestawieniu.

Na drugim miejscu znalazło się starzenie się społeczeństwa i wzrost potrzeb zdrowotnych, które 71% badanych postrzega jako zjawisko utrudniające funkcjonowanie mieszkańców (32% raczej utrudnia, 39% bardzo utrudnia). Niewiele niższy poziom utrudnień dotyczył uzależnień, ocenianych jako raczej lub bardzo utrudniające przez 69% respondentów, z dominującym wskazaniem „bardzo utrudniają” (44%).

Wysoko oceniano także wpływ problemów wychowawczych oraz niedopasowania oferty profilaktycznej i edukacyjnej do potrzeb młodzieży. Odpowiednio 65% i 62% mieszkańców uznało te zjawiska za utrudniające. Podobne wartości odnotowano w przypadku zbyt skomplikowanych procedur urzędowych (62% ocen utrudniających) oraz trudności osób z niepełnosprawnościami w dostępie do usług (59%).

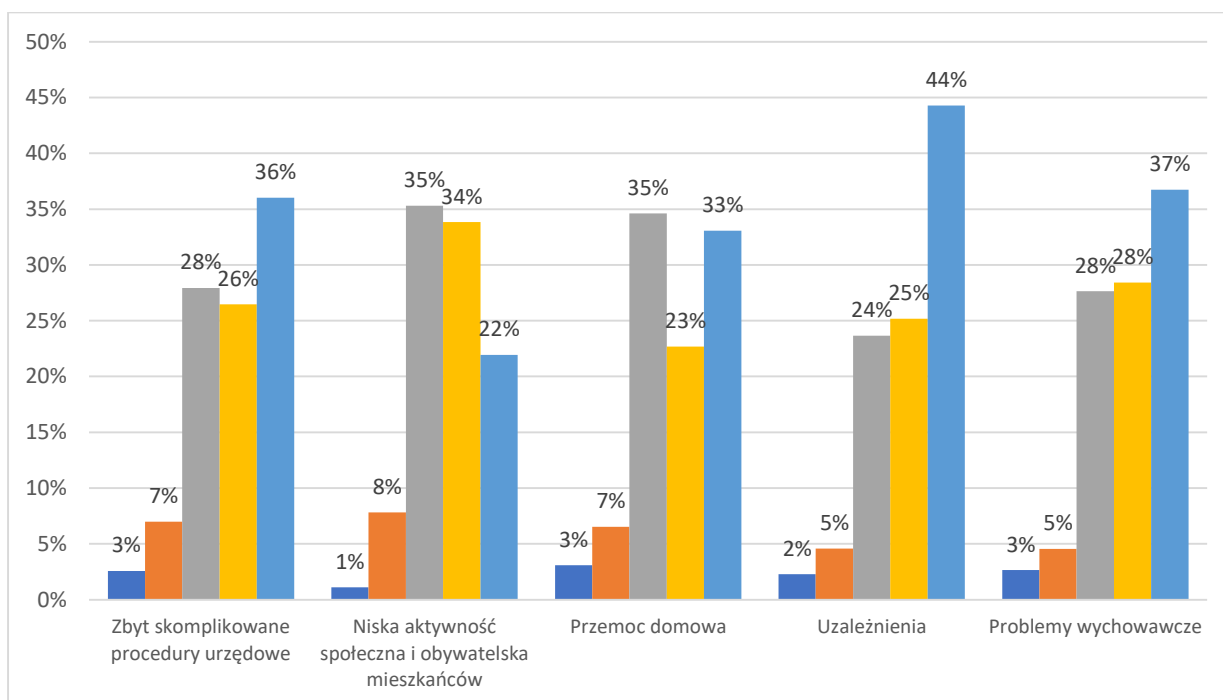
Zjawiska takie jak niska aktywność społeczna i obywatelska mieszkańców, przemoc domowa oraz niskie zaangażowanie mieszkańców w działania lokalne były oceniane jako utrudniające w stopniu umiarkowanym, jednak nadal znaczącym. Wskaźniki ocen „raczej” i „bardzo utrudniają” mieściły się w przedziale 53–56%.

Wykres 58. Postrzegane trudności życia wynikające z poszczególnych problemów, część 1.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

Wykres 59. Postrzegane trudności życia wynikające z poszczególnych problemów, część 2.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

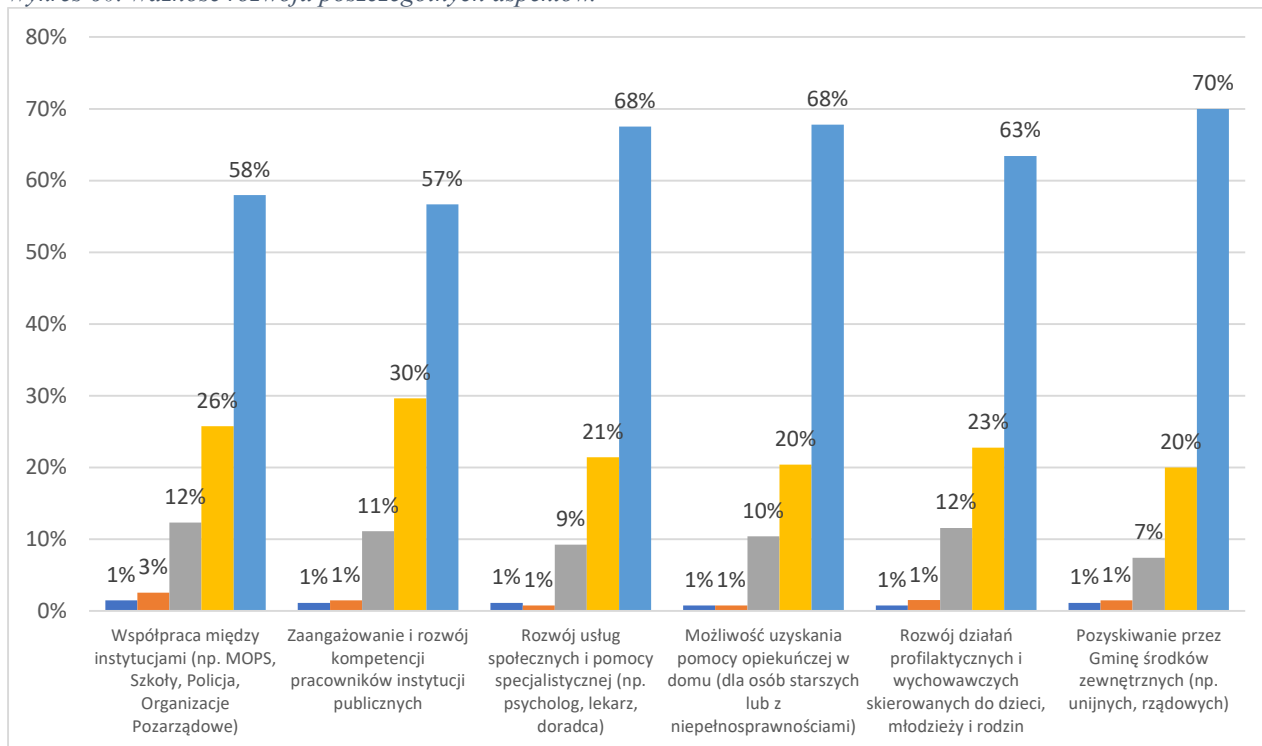
W ocenach dotyczących znaczenia rozwoju różnych obszarów dla poprawy jakości życia w gminie najważniejsze okazało się pozyskiwanie przez gminę środków zewnętrznych. Aż 70% respondentów uznało ten obszar za bardzo ważny, a kolejne 20% za raczej ważny, co łącznie daje 90% wskazań podkreślających wysoką wagę tego działania.

Na równie wysokim poziomie oceniono rozwój usług społecznych i pomocy specjalistycznej oraz możliwość uzyskania pomocy opiekuńczej w domu dla osób starszych lub z niepełnosprawnościami. W obu przypadkach 68% badanych wskazało, że obszary te są bardzo ważne, a łączne odsetki ocen ważnych wyniosły odpowiednio 89% i 88%.

Rozwój działań profilaktycznych i wychowawczych skierowanych do dzieci, młodzieży i rodzin uznano za bardzo ważny przez 63% respondentów, a za raczej ważny przez 23%, co potwierdza powszechne przekonanie o dużym znaczeniu tych działań dla jakości życia mieszkańców.

Stosunkowo ważna okazała się także współpraca między instytucjami, takimi jak MOPS, szkoły, policja i organizacje pozarządowe. Ocenilo ją jako bardzo ważną 58% badanych, a kolejne 26% – jako raczej ważną. Podobny poziom wskazań dotyczył zaangażowania i rozwoju kompetencji pracowników instytucji publicznych, które 57% respondentów uznało za bardzo ważne, a 30% za raczej ważne.

Wykres 60. Ważność rozwoju poszczególnych aspektów.

Źródło: Badanie potrzeb i jakości życia mieszkańców Gminy Żnin 2025 r.

4.4. Analiza SWOT

Na podstawie analizy dokumentów zastanych oraz wyników przeprowadzonej ankiety skierowanej do pracowników lokalnych instytucji w Gminie Żnin przygotowano analizę SWOT. Analiza SWOT to technika porządkowania listy zidentyfikowanych w toku diagnozy czynników strategicznych (w tym wypadku – problemów społecznych). Polega ona na posegregowaniu zbioru czynników na cztery podzbiory, nazwane z angielskiego: *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse) i *Threats* (zagrożenia), przy czym podział na podzbiory jest adekwatny (każdy czynnik strategiczny należy do któregoś z podzbiorów) i rozłączny (żaden czynnik nie należy jednocześnie do więcej niż jednego podzbioru). Michał Nowicki w swoim artykule naukowym opisuje podzbiory SWOT w następujący sposób:

„1. **mocne strony** (siły) → czynniki wewnętrzne (cechy badanego obiektu i/lub zależne od niego) stanowiące atut, zaletę analizowanego obiektu, uwarunkowania pozytywnie oddziałujące, które pozwalają na budowanie przewagi (siły); to umiejętności lub potencjał umożliwiający rozumienie strategii i wprowadzanie jej w życie;

2. słabe strony (słabości) → uwarunkowania wewnętrzne (cechy badanego obiektu i/lub zależne od niego), stanowiące słabość, wadę badanego obiektu, czyli determinanty negatywnie oddziałujące na budowę przewagi (siły) lub wręcz stanowiące barierę tego procesu; to brak pewnej umiejętności lub zdolności, który nie pozwala dokonać wyboru i wdrażać strategii;

3. szanse → czynniki zewnętrzne (cechy otoczenia i/lub aspekty jego oddziaływania na badany obiekt) stwarzające dla analizowanego obiektu szanse na korzystną zmianę i osiągnięcie założonego celu; są to wszelkie zjawiska i tendencje zachodzące w otoczeniu, które stanowią impuls rozwoju i środek ograniczający zagrożenia, jeśli tylko zostaną odpowiednio wcześnie i prawidłowo zidentyfikowane i wykorzystane, szanse pobudzają możliwości osiągnięcia bardzo dobrych wyników działania;

4. zagrożenia → uwarunkowania zewnętrzne (cechy otoczenia i/lub aspekty jego oddziaływania na badany obiekt) stanowiące utrudnienia i bariery stwarzające dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo wystąpienia zmiany niekorzystnej, a więc zmiany oddalającej od osiągnięcia założonego celu lub powodującej konieczność poniesienia dodatkowych kosztów, wysiłków i nakładów; zagrożenia to obszary w otoczeniu, które zwiększają trudności napotymane w trakcie działania i ograniczają możliwości osiągnięcia dobrych wyników.”³

---

³ M. Nowicki, SWOT [w:] *Kompendium metod i technik zarządzania. Technika i ćwiczenia*, Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2015, s. 327.

W rezultacie otrzymuje się następującą matrycę:

W niniejszej diagnozie zastosowano rozszerzoną analizę SWOT, polegającą na tym, że w odniesieniu do każdego zidentyfikowanego problemu społecznego oceniono jego rangę (stopień jego ważności dla spójności społecznej w Gminie Żnin) oraz zmienność w czasie (tendencję zmian, jakich można oczekiwać w ciągu najbliższych pięciu lat, jeśli nie zostaną podjęte żadne działania). Pierwsze kryterium posłużyło do uszeregowania problemów według gradacji ważności, natomiast drugie umożliwiło określenie potencjalnego kierunku i skali zmian poszczególnych zjawisk w perspektywie pięcioletniej.

Oceny te zostały dokonane w oparciu o ankietę skierowaną do członków Zespołu ds. koordynacji opracowania projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026–2035. Każdy czynnik analizy SWOT był oceniany w dwóch wymiarach, na pięciostopniowej skali. Pierwsze pytanie dotyczyło siły czynnika, mającego wpływ na funkcjonowanie gminy (1 – czynnik słaby, o znikomym wpływie na funkcjonowanie gminy; 5 – czynnik bardzo silny, o istotnym wpływie na funkcjonowanie gminy). Drugie pytanie dotyczyło potencjalnej zmienności czynnika w czasie, czyli oceny, w jakim stopniu dany czynnik może się rozwinąć lub nasilić w ciągu najbliższych lat, przy założeniu braku podejmowania dodatkowych działań (1 – czynnik nie będzie się istotnie rozwijał; 5 – czynnik ulegnie znacznemu nasileniu).

Przyjęcie takiego podejścia umożliwiło nie tylko ocenę aktualnej sytuacji społecznej, lecz także przygotowanie prognozy zmian w strukturze problemów społecznych Gminy Żnin. Dzięki jednoczesnemu uwzględnieniu siły oddziaływania oraz dynamiki zmian poszczególnych czynników możliwe było prześledzenie zarówno ich obecnej roli, jak i potencjalnych konsekwencji w dłuższej perspektywie czasowej.

Wyniki zaprezentowane w tabelach mają postać średnich arytmetycznych ocen uzyskanych od członków Zespołu, co pozwala na syntetyczne ujęcie zbiorowej oceny ekspertów. W tabelach poniżej przedstawiono analizę SWOT wraz z wynikami dotyczącymi siły czynników (kolumna 3) oraz ich zmienności w czasie (kolumna 4).

4.4.1. Mocne strony

Mocne strony			
Promocja i ochrona zdrowia:		Siła czynnika	Zmiana w czasie
1. Współpraca z instytucjami zdrowotnymi	Współpraca gminy z instytucjami takimi jak Pałuckie Centrum Zdrowia, poradnie terapeutyczne, szkoły, policja, ochrona zdrowia oraz organizacje pozarządowe pozwala na skuteczniejsze prowadzenie działań profilaktycznych i poprawę dostępu mieszkańców do usług zdrowotnych. Dzięki koordynacji podejmowanych inicjatyw możliwe jest szersze i bardziej spójne podejście do promocji zdrowia oraz wczesnej interwencji w przypadku problemów społecznych i zdrowotnych, co zwiększa efektywność całego systemu wsparcia.	4,125	2,625
2. Funkcjonowanie punktów i usług specjalistycznych	Na terenie gminy działają usługi wspierające ochronę zdrowia psychicznego, takie jak Punkt Interwencji Kryzysowej oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dzięki temu mieszkańcy mogą otrzymać pomoc psychologiczną i terapeutyczną w sytuacjach kryzysowych. Istotnym atutem jest także funkcjonowanie ośrodków zdrowia, poradni podstawowej opieki zdrowotnej oraz gabinetów lekarskich, które zapewniają mieszkańcom dostęp do lekarzy rodzinnych, pielęgniarek i podstawowych świadczeń medycznych. Placówki te stanowią podstawę systemu ochrony zdrowia w gminie, umożliwiając realizację profilaktyki, diagnostyki i leczenia na poziomie lokalnym.	4,25	3,125
Kultura, kultura fizyczna i turystyka:			
3. Dziedzictwo historyczne i kulturowe	Żnin, jako stolica Pałuk, wyróżnia się bogatym dziedzictwem historycznym, w tym zabytkami, muzeami oraz unikatową zabudową. Silna tożsamość lokalna i pielęgnowanie tradycji pałuckich sprzyjają budowaniu marki gminy oraz rozwojowi oferty turystycznej.	4	3,375

4. Rozwinięta oferta kulturalna i organizacja wydarzeń lokalnych	Na terenie gminy funkcjonują instytucje kultury, takie jak Żniński Dom Kultury, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie oraz lokalne ośrodki aktywności, które organizują wydarzenia artystyczne, edukacyjne i integracyjne. Oferta ta umożliwia mieszkańcom rozwój zainteresowań i uczestnictwo w życiu kulturalnym niezależnie od wieku. W gminie cyklicznie odbywają się festyny, imprezy plenerowe i wydarzenia kulturalno-sportowe, które sprzyjają integracji społecznej oraz promocji gminy w regionie. W ankiecie diagnostycznej respondenci wskazywali, że oferta wydarzeń lokalnych jest jedną z widocznych mocnych stron społeczności.	4,125	3,5
5. Infrastruktura sportowa i rekreacyjna	Mieszkańcy mają dostęp do obiektów sportowych, boisk, hal i klubów sportowych, które umożliwiają rozwój kultury fizycznej w różnych grupach wiekowych. Organizowane są turnieje, zajęcia rekreacyjne i wydarzenia sportowe promujące zdrowy styl życia.	4,29	3,57
Demografia i społeczność:			
6. Różne formy wsparcia mieszkańców	Gmina oferuje mieszkańcom różnorodne formy wsparcia, zarówno finansowego, jak i pozafinansowego, poprzez działania organizacji pozarządowych, straż pożarną, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, dzienne domy seniora, placówki kulturalne, ochronę zdrowia i szkoły, co znacząco poprawia jakość życia lokalnej społeczności.	4,25	3,25
7. Aktywność społeczna mieszkańców (włączanie się w sprawy lokalne, angażowanie się w działalność i przyszłość gminy).	Mieszkańcy Gminy Żnin aktywnie włączają się w życie społeczne gminy, co jest widoczne poprzez ich udział w różnorodnych inicjatywach obywatelskich. To zaangażowanie przyczynia się do kształtowania przyszłości gminy i budowania silnej społeczności lokalnej.	4,25	2,875
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami lokalnymi	Gmina Żnin prowadzi współpracę z lokalnymi podmiotami, takimi jak Poradnia Terapii Uzależnienia i Współzależnienia od Alkoholu, Pałuckie Centrum Zdrowia, Żniński Dom Kultury, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Żninie, Oddział Rejonowy PCK w Żninie czy Fundacja „Dar Serca” w Żninie. Partnerstwa te pozwalają na	4,375	3,5

	kompleksowe wspieranie mieszkańców, obejmujące między innymi pomoc osobom uzależnionym oraz w kryzysie bezdomności, a także działania integrujące i wzmacniające społeczność lokalną.		
Edukacja publiczna:			
9. Oferta zajęć rozwijających zainteresowania oferowana przez szkoły oraz instytucje kultury.	Szkoły i instytucje kultury w gminie oferują różnorodne zajęcia dodatkowe, które wspierają wszechstronny rozwój młodych mieszkańców, rozwijają ich kreatywność oraz kształtują umiejętności społeczne i intelektualne. We współpracy z instytucjami społecznymi placówki oświatowe realizują programy profilaktyczno-wychowawcze, działania integracyjne oraz zajęcia pozalekcyjne, które wspierają rodziny w procesie wychowania i rozwijania kompetencji dzieci i młodzieży. Instytucje kultury mają bardzo rozbudowaną ofertę, można bardziej rozwinąć ją w szkołach.	3,875	4
10. Zaangażowanie w programy profilaktyczne	Gmina aktywnie realizuje rekomendowane programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, co świadczy o konsekwentnym podejściu do wzmacniania działań wychowawczych i prewencyjnych. Dzięki temu możliwe jest kształtowanie postaw prozdrowotnych i ograniczanie ryzykownych zachowań wśród młodych mieszkańców.	3,75	3,125
11. Dobra sieć infrastruktury w zakresie edukacji i wychowania oraz kultury i łatwy do nich dostęp.	Na terenie gminy Żnin funkcjonuje rozbudowana sieć przedszkoli, szkół podstawowych i średnich, co zapewnia dzieciom i młodzieży możliwość nauki bez konieczności dojazdu do odległych ośrodków. Obejmuje to zarówno szkoły, jak i placówki kulturalne, co wspiera rozwój społeczny i intelektualny społeczności.	4,125	3,625
Polityka prorodzinna:			
12. Działalność asystentów rodziny i specjalistów	MOPS w Żninie realizuje działania wspierające rodziny zagrożone kryzysem poprzez pracę asystentów rodziny, specjalistyczne poradnictwo oraz programy profilaktyczne. Dzięki temu możliwe jest szybkie reagowanie na problemy wychowawcze, opiekuńcze i emocjonalne w rodzinach.	4,875	3,75

13. System pieczy zastępczej	Gmina współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie pieczy zastępczej. Rodziny zastępcze otrzymują wsparcie finansowe i specjalistyczne, a dzieci umieszczone w pieczy korzystają z programów socjalnych, edukacyjnych i terapeutycznych.	4,5	3,5
14. Profilaktyka i wsparcie rodzin dotkniętych problemami społecznymi	W gminie realizowane są programy przeciwdziałania przemocy domowej oraz uzależnieniom, obejmujące działania wobec rodzin dysfunkcyjnych. Podejmowane są działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w tym udzielanie wsparcia specjalistycznego.	4,875	3,75
Polityka senioralna oraz wspieranie osób z niepełnosprawnościami:			
15. Funkcjonowanie Dziennego Domu „Senior+”	Funkcjonowanie programów wieloletnich. Tego typu ośrodki wsparcia zapewniają osobom starszym miejsca integracji, aktywności i wsparcia, przeciwdziałając izolacji społecznej.	4,5	3,125
16. Rozwinięta sieć wsparcia społecznego i specjalistyczne usługi opiekuńcze	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie oraz organizacje pozarządowe realizują programy dedykowane seniorom i osobom z niepełnosprawnościami, odpowiadając zarówno na ich potrzeby bytowe, jak i emocjonalne. Gmina Żnin zapewnia także specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi i z niepełnosprawnościami, świadczone w środowisku domowym oraz w formie wsparcia instytucjonalnego. Rozwiązania te wspierają rodziny w codziennej opiece i odciążają opiekunów, przyczyniając się do poprawy jakości życia mieszkańców wymagających szczególnego wsparcia.	4,625	3,375
17. Transport „door-to-door”	Żnin wdrożył rozwiązanie transportowe ułatwiające osobom starszym i z niepełnosprawnościami dotarcie do placówek medycznych, instytucji publicznych	4,125	3,625

	i wydarzeń społecznych. Dzięki temu zwiększono mobilność i dostępność usług dla mieszkańców o ograniczonej sprawności.		
--	--	--	--

4.4.2. Słabe strony

Słabe strony			
Promocja i ochrona zdrowia:		Sila czynnika	Zmiana w czasie
18. Ograniczona dostępność specjalistów	Na terenie Gminy Żnin dostęp do specjalistów jest niewystarczający. Dotyczy to zarówno lekarzy różnych specjalności, jak i rehabilitantów czy psychologów. Długie kolejki do poradni oraz ograniczona liczba miejsc świadczenia usług zdrowotnych powodują, że mieszkańcy mają utrudniony i opóźniony dostęp do potrzebnej pomocy, co zmniejsza skuteczność profilaktyki i leczenia oraz obniża jakość opieki zdrowotnej w gminie.	3,625	3,625
19. Niewystarczająca liczba placówek zdrowotnych i opiekuńczych	W Gminie Żnin istnieje niedobór placówek wsparcia dziennego, rehabilitacyjnych i usług środowiskowych. Ogranicza to dostęp mieszkańców do kompleksowej opieki zdrowotnej i profilaktycznej.	3,5	3,375
20. Nierówności w dostępie do usług zdrowotnych	W Gminie Żnin obserwowane są różnice pomiędzy mieszkańcami miasta i wsi. W sołectwach dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej jest bardziej utrudniony, co wpływa na poczucie nierówności w zaspokajaniu potrzeb zdrowotnych.	2,75	3,71

Kultura, kultura fizyczna i turystyka:			
21. Nierówny dostęp do oferty kulturalnej i sportowej	Bogatsza oferta wydarzeń i zajęć koncentruje się w mieście Żnin, podczas gdy mieszkańcy sołectw mają znacznie mniejsze możliwości uczestnictwa w kulturze i sporcie.	3,25	3,375
22. Niedostateczna promocja gminy jako miejsca atrakcyjnego turystycznie.	Brak efektywnych działań promocyjnych sprawia, że Gmina Żnin nie jest postrzegana jako atrakcyjne miejsce turystyczne, co zmniejsza zainteresowanie turystów oraz potencjalne przychody. Gmina nie w pełni wykorzystuje swoje położenie przy trasie S5 i potencjał turystyczny do przyciągania nowych inwestorów i promocji lokalnej przedsiębiorczości. Ograniczona widoczność gospodarcza zmniejsza konkurencyjność Żnina w stosunku do innych ośrodków regionu.	3,25	3,25
Demografia i społeczność			
23. Niska aktywność społeczna części mieszkańców.	Część mieszkańców nie angażuje się w działania lokalne, co utrudnia rozwój inicjatyw oddolnych. Brakuje także trwałych mechanizmów wzmacniających wolontariat i partycypację społeczną.	3,5	3
24. Niedobór specjalistów, placówek i usług społecznych.	W Gminie Żnin widoczny jest ograniczony dostęp do usług wspierających mieszkańców w codziennych trudnościach. Brakuje wystarczającej liczby placówek i specjalistycznych form pomocy, które mogłyby skuteczniej odpowiadać na problemy wychowawcze, społeczne i emocjonalne, z jakimi borykają się rodziny oraz osoby indywidualne.	3,625	3,125
25. Łatwy dostęp do alkoholu	Na terenie gminy widoczna jest wysoka liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym zlokalizowanych w bliskiej odległości od szkół i miejsc publicznych. Taka sytuacja sprzyja łatwemu dostępowi do alkoholu i może nasilać problemy związane z jego nadużywaniem.	3,875	4
Edukacja i profilaktyka szkolna:			
26. Ograniczona skuteczność działań profilaktycznych	Podjęmowane w szkołach działania profilaktyczne nie zawsze są w pełni dopasowane do potrzeb uczniów i nie dostarczają im wystarczających narzędzi do radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz różnymi czynnikami ryzyka sprzyjającymi zachowaniom	3,375	3,5

	problemowym. Dodatkowo zauważalny jest brak szerszego angażowania się rodziców w te działania oraz niewielka liczba programów kierowanych wyłącznie do nich.		
27. Niedobór przestrzeni do aktywności pozalekcyjnych	Uczniowie mają ograniczone możliwości rozwijania swoich zainteresowań i spędzania czasu wolnego w zorganizowany, konstruktywny sposób.	3,75	3,875
28. Niedostateczne wsparcie specjalistyczne dla dzieci i młodzieży	W placówkach oświatowych brakuje wystarczającej liczby psychologów, pedagogów, terapeutów czy logopedów. Powoduje to, że uczniowie zmagający się z trudnościami emocjonalnymi, rozwojowymi czy wychowawczymi nie zawsze otrzymują pomoc na czas. Może to przekładać się na pogłębianie problemów edukacyjnych, a także skutkować mniejszym wsparciem dla rodzin w radzeniu sobie z trudnościami rozwojowymi, emocjonalnymi czy wychowawczymi.	3,375	3,25
Polityka prorodzinna:			
29. Niewystarczająca liczba placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego	Na terenie Gminy Żnin obserwuje się deficyt świetlic środowiskowych, placówek wsparcia dziennego i instytucji opiekuńczo-wychowawczych. Niewystarczająca ilość takich miejsc, w stosunku do potrzeb, utrudnia systematyczne wsparcie rodzin w kryzysie i ogranicza dostęp dzieci do działań wychowawczo-profilaktycznych. W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie funkcjonują 4 świetlice opiekuńczo-wychowawcze, do których w roku 2025 uczęszczało 65 dzieci.	3	3,5
30. Braki w systemowym wsparciu rodzin	W Gminie Żnin brakuje stałych form pomocy dla rodziców, zarówno w zakresie wychowania dzieci i radzenia sobie z kryzysami, jak i w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom. Szczególnie dotyczy to rodzin dotkniętych przemocą, gdzie mimo funkcjonowania procedury „Niebieskie Karty”, oraz podejmowania działań interwencyjnych, liczba miejsc wsparcia specjalistycznego pozostaje niewystarczająca.	3	2,875
Polityka senioralna:			
31. Problemy z transportem publicznym i mobilnością	Niewystarczająca sieć połączeń komunikacji zbiorowej oraz niedostatecznie rozwinięta infrastruktura rowerowa i piesza utrudniają codzienne funkcjonowanie mieszkańców gminy Żnin. Ograniczony dostęp do transportu szczególnie dotyka osoby starsze,	3,5	3,625

	mieszkańców sołectw oraz osoby z niepełnosprawnościami, utrudniając im korzystanie z usług edukacyjnych, zdrowotnych, kulturalnych i społecznych.		
32. Bariery architektoniczne	W przestrzeni publicznej gminy nadal występują liczne bariery architektoniczne utrudniające codzienne funkcjonowanie osobom z niepełnosprawnościami, seniorom oraz rodzicom z małymi dziećmi. Niedostosowane chodniki, brak podjazdów czy ograniczony dostęp do budynków użyteczności publicznej sprawiają, że znaczna część mieszkańców ma ograniczone możliwości swobodnego poruszania się i korzystania z usług.	3,625	3,625
33. Brak powszechnego dostępu do Internetu – cyfrowe wykluczenie	Brak kompetencji cyfrowych utrudnia seniorom korzystanie z usług publicznych i kontakt ze światem zewnętrznym. Dodatkowo ograniczony dostęp do stabilnej sieci internetowej w niektórych częściach gminy utrudnia mieszkańcom korzystanie z nowoczesnych form edukacji, pracy zdalnej czy usług online. Może to pogłębiać nierówności społeczne, a w przypadku dzieci i młodzieży stanowić barierę w nauce i dostępie do informacji potrzebnych w procesie edukacyjnym.	3,5	3,625

4.4.3. Szanse

Szanse			
Demografia i społeczność		Sila czynnika	Zmiana w czasie
34. Rozwój infrastruktury integracyjnej	Realizacja projektów inwestycyjnych i programów społecznych daje szansę na zwiększenie liczby świetlic wiejskich, klubów młodzieżowych i przestrzeni do spotkań mieszkańców. Ułatwi to integrację różnych grup wiekowych i środowiskowych.	3,75	3,375
35. Aktywizacja społeczności i rozwój lokalnych partnerstw	Rosnąca aktywność mieszkańców oraz potencjał organizacji pozarządowych dają szansę na zacieśnianie współpracy i podejmowanie inicjatyw odpowiadających na realne potrzeby lokalne. Zaangażowanie mieszkańców, w tym osób mogących w przyszłości pełnić rolę liderów społecznych, sprzyja budowaniu więzi, wymianie kompetencji,	3,75	3,25

	rozwijaniu pomocy sąsiedzkiej oraz skuteczniejszemu pozyskiwaniu środków zewnętrznych.		
36. Rozwój usług społecznych i specjalistycznego wsparcia	W Gminie Żnin funkcjonuje szereg instytucji i form pomocy, takich jak żłobek gminny, piecza zastępcza, ośrodek opiekuńczo-wychowawczy czy poradnictwo zawodowe dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Placówki te stanowią istotne ogniwo w systemie wsparcia, zapewniając opiekę najmłodszym, pomoc rodzinom i osobom w kryzysie oraz ułatwiając mieszkańcom powrót na rynek pracy. Ich dalszy rozwój i wzmocnienie – poprzez poszerzenie oferty, lepszą koordynację i pozyskiwanie nowych kadr specjalistycznych – stwarza szansę na zwiększenie dostępności usług, poprawę jakości życia mieszkańców oraz skuteczniejsze odpowiadanie na zróżnicowane potrzeby społeczności lokalnej.	3,875	3,625
Kultura, kultura fizyczna i turystyka:			
37. Wsparcie dla przedsiębiorczości lokalnej	Rozwój małych i średnich firm, działania wspierające start-upy oraz przedsiębiorstwa rodzinne mogą zwiększać atrakcyjność gospodarczą oraz turystyczną gminy, a także sprzyjać tworzeniu nowych miejsc pracy.	3,5	3,25
38. Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych	Fundusze krajowe i unijne przeznaczone na rozwój kultury, sportu i turystyki dają szansę na modernizację infrastruktury, wsparcie dla instytucji kultury i organizacji pozarządowych oraz rozwój nowych inicjatyw społeczno-kulturalnych.	3,75	3,125
Polityka prorodzinna:			
39. Współpraca międzyinstytucjonalna i partnerska.	Koordinacja działań pomiędzy samorządem, instytucjami pomocy społecznej, szkołami i organizacjami pozarządowymi stwarza szansę na budowę kompleksowego systemu wsparcia rodzin w gminie.	4,25	3,75

40. Rozwój kompetencji pracowników samorządowych i instytucji lokalnych	W gminie podejmowane są działania szkoleniowe i rozwojowe obejmujące zarówno kadry administracyjne, jak i pracowników instytucji takich jak ośrodek pomocy społecznej, komisja rozwiązywania problemów alkoholowych czy szkoły. Rozwój kompetencji może sprzyjać lepszej współpracy między poszczególnymi jednostkami, a w konsekwencji prowadzić do skuteczniejszego wspierania rodzin, wzmocnienia ich kompetencji, czy reagowania na sytuacje kryzysowe.	4	3,625
Polityka senioralna oraz wsparcie osób z niepełnosprawnościami:			
41. Możliwość pozyskania funduszy zewnętrznych na rozwój polityki senioralnej i wsparcia osób z niepełnosprawnościami	Gmina Żnin ma potencjał do skutecznego pozyskiwania funduszy zewnętrznych, zarówno z programów rządowych, jak i z funduszy unijnych. Środki te mogą być przeznaczone nie tylko na rozwój infrastruktury i usług dla seniorów, ale także na rozszerzenie oferty wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Dokumenty gminne wskazują na możliwość finansowania takich działań jak usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze, transport „door-to-door” czy likwidacja barier architektonicznych, które w istotny sposób poprawiają jakość życia i przeciwdziałają wykluczeniu tych grup mieszkańców.	3,875	3,375
42. Rozwój usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	Zwiększenie roli asystentów i opiekunów środowiskowych może poprawić jakość życia osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych i odciążać system instytucjonalny.	4	3,375
43. Integracja międzypokoleniowa i aktywizacja seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami poprzez wspólne inicjatywy	Wspólne działania seniorów z dziećmi i młodzieżą sprzyjają budowaniu więzi międzypokoleniowych i solidarności społecznej. Angażowanie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami w aktywności grupowe, takie jak np. warsztaty rękodzielnicze czy spotkania edukacyjne, wzmacnia integrację, rozwój fizyczny i społeczny oraz pozwala na wymianę doświadczeń i umiejętności (np. nauka obsługi telefonu czy komputera). Tego typu inicjatywy mogą być realizowane przy stosunkowo niskich kosztach, a jednocześnie istotnie poprawiają jakość życia i poczucie przynależności do lokalnej wspólnoty.	3,375	4,125

Edukacja publiczna:			
44. Rozwój programów profilaktycznych i wychowawczych	Dostrzegane potrzeby w zakresie profilaktyki uzależnień, cyberprzemocy, czy zdrowia psychicznego młodzieży mogą stać się impulsem do wdrażania programów edukacyjnych, lepiej dostosowanych do wyzwań współczesności i realnych problemów uczniów.	3,875	3,375
45. Rozszerzanie oferty zajęć dla młodzieży i rozwój kompetencji społecznych oraz zawodowych	Inicjatywy takie jak klub młodzieżowy „Strefa Młodych”, świetlice opiekuńczo-wychowawcze czy działania tematyczne (warsztaty teatralne, zajęcia sportowe, spotkania z psychologiem i doradcą zawodowym) wskazują na rosnący potencjał tworzenia bezpiecznych i inspirujących przestrzeni dla młodzieży, co ogranicza ryzyko zachowań problemowych. Równocześnie wydarzenia edukacyjno-zawodowe, takie jak „Festiwal Zawodów”, wspierają młodzież w świadomym planowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej, budując pomost między systemem oświaty a lokalnym rynkiem pracy. Dzięki temu możliwe jest nie tylko wzmacnianie kapitału społecznego młodych ludzi, ale także przygotowanie ich do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.	3,5	3
46. Rozwój kompetencji kadry pedagogicznej	Szkolenia i projekty rozwojowe dla nauczycieli oraz pedagogów szkolnych mogą sprzyjać lepszemu przygotowaniu kadry do pracy z młodzieżą w obszarach związanych z profilaktyką i wsparciem emocjonalnym.	3,375	3,25
Promocja i ochrona zdrowia:			
47. Rozwój telemedycyny i nowych technologii	Coraz szersze wykorzystanie konsultacji online, e-recept i e-skierowań daje możliwość zwiększenia dostępności do usług medycznych oraz uproszczenia całego procesu, od umówienia się na wizytę, po realizację recepty, czy skierowania.	3,375	3,5

48. Możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych	Programy krajowe (np. „Program profilaktyki chorób układu krążenia”, „Narodowy Program Zdrowia”) oraz środki unijne dają szansę na rozwój infrastruktury zdrowotnej, finansowanie programów profilaktycznych i rozszerzenie dostępu do usług medycznych na poziomie lokalnym.	3,375	3,375
--	---	-------	-------

4.4.4. Zagrożenia

Zagrożenia			
Demografia i społeczność:		Siła czynnika	Zmiana w czasie
49. Ograniczona różnorodność rynku pracy	Dominacja określonych branż i niewielka liczba miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji mogą prowadzić do braku atrakcyjnych perspektyw zawodowych dla mieszkańców. Trudności na rynku pracy, szczególnie wśród osób młodych, długotrwale bezrobotnych czy o niskich kwalifikacjach, mogą przyczynić się do osłabienia aktywności społecznej i problemów w utrzymaniu stabilności rodzin.	3,875	3,75
50. Migracje młodych mieszkańców	Wyjazdy osób młodych w poszukiwaniu edukacji i pracy w większych miastach lub za granicą powodują ubytek aktywnej zawodowo części społeczeństwa, co może przyczynić się do dalszego starzenia się populacji i osłabienia potencjału rozwojowego gminy.	3,75	3,875
Kultura, kultura fizyczna i turystyka:			
51. Ograniczone finansowanie instytucji kultury i sportu	Niestabilność źródeł finansowania działań kulturalnych i sportowych, a także rosnące koszty utrzymania obiektów, mogą ograniczyć skalę oferty wydarzeń i zmniejszyć dostęp mieszkańców do różnorodnych form aktywności.	3,71	3,14
52. Niedostateczna promocja i niska frekwencja w	Brak odpowiednio szerokiej promocji lokalnych wydarzeń oraz ograniczona atrakcyjność ofert może skutkować małym zainteresowaniem ze strony mieszkańców, szczególnie młodzieży. Niska frekwencja na imprezach kulturalnych i sportowych	3,43	3,57

wydarzeniach kulturalnych i sportowych	osłabia integrację społeczną i może prowadzić do zmniejszenia znaczenia tych inicjatyw w życiu lokalnym.		
Polityka prorodzinna:			
53. Ryzyko przeciążenia systemu pomocy społecznej i budżetu gminy	Wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia przy ograniczonych zasobach kadrowych i finansowych MOPS, w połączeniu z procesem decentralizacji, który nakłada na samorządy nowe obowiązki często bez zapewnienia adekwatnego wsparcia finansowego, stwarza poważne zagrożenie dla jakości i dostępności usług społecznych. Może to prowadzić do wydłużania się czasu oczekiwania na pomoc, ograniczenia skuteczności działań oraz zmniejszenia możliwości realizacji innych projektów ważnych dla rozwoju gminy.	3,75	3,125
54. Ryzyko niewystarczającej skuteczności interwencji	Złożone procedury i systemowe bariery w organizacji pomocy mogą utrudniać szybkie reagowanie w sytuacjach kryzysowych. Wydłużanie procesów formalnych oraz brak elastycznych mechanizmów wsparcia zwiększa ryzyko, że pomoc udzielana rodzinom i osobom w trudnej sytuacji nie będzie dostatecznie skuteczna ani adekwatna do ich bieżących potrzeb.	3,5	3,5
Promocja i ochrona zdrowia:			
55. Starzenie się społeczeństwa i wzrost potrzeb zdrowotnych	Zmiany demograficzne skutkują rosnącym zapotrzebowaniem na usługi zdrowotne, szczególnie w zakresie opieki długoterminowej i geriatrycznej. Może to powodować przeciążenie systemu i zwiększać ryzyko niewystarczającej jakości opieki.	4,25	4,125

56. Niewystarczająca profilaktyka i świadomość zdrowotna mieszkańców	Część mieszkańców nie korzysta regularnie z działań profilaktycznych. Niska świadomość zdrowotna i brak nawyku badań profilaktycznych zwiększają ryzyko chorób cywilizacyjnych, takich jak cukrzyca czy choroby układu krążenia.	3,625	3,75
Edukacja i profilaktyka szkolna			
57. Niewystarczające zasoby kadrowe, wsparcie specjalistyczne i przeciążenie pracowników szkół	Ograniczona dostępność psychologów, pedagogów, logopedów, czy terapeutów, a także przeciążenie nauczycieli obowiązkami dydaktycznymi, wychowawczymi i dodatkowymi zadaniami profilaktycznymi może utrudniać skuteczne reagowanie na potrzeby uczniów, obniżać jakość pracy szkoły oraz zwiększać ryzyko wypalenia zawodowego wśród kadry.	3,75	3,75
58. Niedopasowanie oferty profilaktycznej i edukacyjnej do potrzeb młodzieży	Działania realizowane w szkołach, choć wartościowe, nie zawsze odpowiadają na aktualne wyzwania, takie jak uzależnienia behawioralne, zagrożenia w sieci czy problemy emocjonalne, a dodatkowo uczniowie z mniejszych sołectw mają ograniczone możliwości uczestniczenia w zajęciach pozalekcyjnych i specjalistycznych programach, co może pogłębiać różnice edukacyjne i ograniczać skuteczność wsparcia.	3,875	3,375
59. Niewystarczające zaangażowanie rodziców w działania profilaktyczne	Brak systemowych działań skierowanych do rodziców i ograniczona ich obecność w programach profilaktycznych zmniejsza szansę na pełne wsparcie uczniów i osłabia współpracę pomiędzy szkołą a rodziną. Dodatkowo część rodziców może odbierać takie inicjatywy jako formę krytyki ich postaw wychowawczych, co utrudnia budowanie wzajemnego zaufania i zaangażowania.	3,75	3,875
Polityka senioralna:			

60. Ryzyko izolacji i marginalizacji społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	Ograniczona mobilność, bariery architektoniczne oraz niewystarczająca liczba działań integracyjnych mogą pogłębiać poczucie samotności i wykluczenia społecznego tych grup.	3,625	4,125
61. Systemowe bariery w dostępie do pomocy	Zbyt złożone procedury i brak elastycznych rozwiązań w systemie wsparcia mogą prowadzić do wydłużania procesu przyznawania usług opiekuńczych czy świadczeń. Utrudnia to szybkie reagowanie na nagłe potrzeby i zmniejsza skuteczność interwencji.	3,75	3,625

4.4.5. Przewidywane kierunki zmian

W oparciu o wyniki analizy SWOT oraz ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców określono przewidywane kierunki zmian w sytuacji społecznej Gminy Żnin w latach 2026–2035. Prognoza uwzględnia zarówno czynniki wewnętrzne, jak i zewnętrzne wpływające na funkcjonowanie mieszkańców, instytucji oraz lokalnych systemów wsparcia.

Rodzina, dzieci i młodzież

W kolejnych latach przewidywane jest utrzymanie zapotrzebowania na wsparcie rodzin w obszarze opiekuńczo-wychowawczym oraz specjalistycznym. Na znaczeniu zyskiwać będą działania wzmacniające dobrostan psychiczny dzieci i młodzieży, w tym dostęp do poradnictwa, usług wczesnej interwencji oraz wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Można spodziewać się rosnącej potrzeby w zakresie rozwijania zróżnicowanych form aktywności pozaszkolnej i środowiskowej, zwłaszcza w kontekście przeciwdziałania izolacji, zachowaniom ryzykownym oraz trudnościom adaptacyjnym. Równoległe prawdopodobny jest wzrost znaczenia działań skierowanych do rodziców i opiekunów, obejmujących rozwój kompetencji wychowawczych, wzmacnianie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz zwiększenie dostępu do wsparcia asystentów rodziny.

Seniorzy i osoby z niepełnosprawnościami

Starzenie się populacji oraz rosnąca liczba osób wymagających stałego lub okresowego wsparcia wskazują na potrzebę dalszego rozwoju usług opiekuńczych, środowiskowych oraz dziennych form wsparcia. Można spodziewać się zwiększonego zapotrzebowania na usługi dostosowane do zróżnicowanych potrzeb zdrowotnych, społecznych i mieszkaniowych seniorów, w tym usług o charakterze mobilnym i zindywidualizowanym. W obszarze wsparcia osób z niepełnosprawnościami przewidywany jest rozwój działań na rzecz dostępności usług, infrastruktury oraz komunikacji, a także poszerzanie oferty aktywizującej i integracyjnej. Rosnące znaczenie mogą mieć rozwiązania wspierające samodzielność, w tym mieszkalnictwo wspomagane i usługi wytchnieniowe.

Przemoc domowa i bezpieczeństwo społeczne

W nadchodzących latach utrzymana zostanie potrzeba rozwijania systemu przeciwdziałania przemocy domowej, szczególnie w zakresie poradnictwa specjalistycznego, współpracy interdyscyplinarnej oraz działań edukacyjnych. Rosnąć może liczba osób wymagających wsparcia psychologicznego i socjalnego, co wskazuje na konieczność dalszego wzmacniania

dostępności usług oraz kompetencji instytucji zaangażowanych w procedurę „Niebieskie Karty”. Z uwagi na utrzymujące się zgłoszenia dotyczące przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy, przewidywany jest również rozwój działań profilaktycznych w środowisku szkolnym oraz wzmacnianie współpracy między szkołami, służbami i instytucjami pomocowymi.

Uzależnienia i zachowania ryzykowne

W perspektywie najbliższych lat można oczekiwać dalszego wzrostu znaczenia działań ukierunkowanych na profilaktykę uzależnień, w tym dotyczących alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych, zwłaszcza od urządzeń elektronicznych i Internetu. Utrzymująca się dostępność substancji psychoaktywnych oraz sygnały o ich obecności w środowisku młodzieży wskazują na konieczność poszerzania edukacji, wczesnej identyfikacji i specjalistycznego wsparcia. Wśród dorosłych prawdopodobna jest dalsza potrzeba działań informacyjnych, terapeutycznych i interwencyjnych, w tym wzmacniania współpracy z podmiotami leczenia odwykowego oraz rozwijania działań środowiskowych.

Aktywność społeczna i integracja mieszkańców

W kolejnych latach istotnym obszarem będzie wzmacnianie aktywności społecznej i lokalnych inicjatyw, szczególnie tych angażujących różne grupy mieszkańców. Przewiduje się rosnące znaczenie działań wspierających integrację międzypokoleniową, rozwoju wolontariatu oraz budowania sieci współpracy między instytucjami i organizacjami społecznymi. Tendencje te mogą sprzyjać powstawaniu nowych lokalnych inicjatyw, miejsc aktywności mieszkańców oraz przestrzeni wspierających rozwój umiejętności społecznych, w tym wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Rynek pracy i aktywizacja zawodowa

Można przewidywać utrzymujące się zapotrzebowanie na działania na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale pozostających bez pracy. W kontekście zmian demograficznych i gospodarczych na znaczeniu mogą zyskiwać programy podnoszenia kwalifikacji, rozwijania kompetencji cyfrowych oraz indywidualne formy wsparcia umożliwiające powrót na rynek pracy. Przewidywany jest również rozwój współpracy między instytucjami rynku pracy a organizacjami społecznymi i przedsiębiorcami w zakresie reintegracji społeczno-zawodowej.

Do roku 2035 można oczekiwać:

- wzrostu zapotrzebowania na usługi w zakresie zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym działań wczesnej interwencji, poradnictwa i wsparcia środowiskowego,
- utrzymywania się problemów związanych z uzależnieniami od substancji, jak i rozwojem uzależnień behawioralnych oraz rosnącej potrzeby prowadzenia działań edukacyjnych, profilaktycznych i motywacyjnych,
- zwiększającej się liczby seniorów korzystających z usług opiekuńczych, usług środowiskowych oraz aktywizujących,
- konieczności wzmocnienia działań specjalistycznych skierowanych do rodzin, w tym wsparcia wychowawczego, psychologicznego i asystenckiego,
- utrzymywania się wyzwań związanych z przemocą domową oraz potrzeby rozwijania działań informacyjnych, edukacyjnych i wspierających interwencję,
- rozwoju lokalnej aktywności społecznej, wolontariatu i inicjatyw środowiskowych, zwłaszcza o charakterze integracyjnym i międzypokoleniowym,
- rosnących oczekiwań dotyczących dostępności usług publicznych, przestrzeni, komunikacji i informacji dla osób z niepełnosprawnościami,
- zwiększonego zapotrzebowania na rozwój zasobów lokalowych instytucji oraz na podnoszenie kompetencji pracowników realizujących działania społeczne.

Jednocześnie wyraźne możliwości rozwoju wynikają z:

- dostępu do funduszy europejskich i krajowych wspierających rozwój usług społecznych, profilaktyki, integracji oraz działań środowiskowych,
- potencjału współpracy międzyinstytucjonalnej oraz rosnącej roli organizacji pozarządowych w realizacji usług na rzecz mieszkańców,
- możliwości rozwoju działań integracyjnych, środowiskowych, edukacyjnych i międzypokoleniowych na terenie gminy, w tym w sołectwach,
- lokalnych zasobów infrastruktury, instytucji kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych, które sprzyjają animacji i aktywności społecznej,
- rozwoju usług asystenckich, opiekuńczych i środowiskowych, wspieranych przez programy rządowe, regionalne i lokalne,
- zwiększonego dostępu do narzędzi cyfrowych wspierających komunikację, edukację, profilaktykę oraz integrację społeczną,

- możliwości prowadzenia działań profilaktycznych, wychowawczych i edukacyjnych we współpracy z placówkami oświatowymi, instytucjami ochrony zdrowia oraz partnerami społecznymi.

Prognozowane zmiany wskazują, że w kolejnych latach kluczowym obszarem polityki społecznej Gminy Żnin będzie rozwój spójnego, elastycznego i opartego na współpracy systemu wsparcia, łączącego działania profilaktyczne, edukacyjne, środowiskowe oraz interwencyjne. Szczególnego znaczenia nabierać będą usługi kierowane do rodzin, dzieci i młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, a także osób doświadczających kryzysów psychicznych, uzależnień oraz przemocy. Równolegle wzrastać będzie rola inicjatyw lokalnych, wolontariatu i działań integracyjnych, sprzyjających budowaniu aktywnej i zintegrowanej społeczności.

W perspektywie do 2035 roku działania te staną się fundamentem nowoczesnej i skutecznej polityki społecznej Gminy Żnin.

5. Wizja i misja

5.1. Wizja

Gmina Żnin w roku 2035 to społeczność bezpieczna, otwarta i wspierająca, w której każdy mieszkaniec - niezależnie od wieku, sprawności, miejsca zamieszkania, czy sytuacji życiowej - ma dostęp do potrzebnych usług, może rozwijać swój potencjał oraz aktywnie uczestniczyć w życiu lokalnym. Polityka społeczna opiera się na współpracy, profilaktyce i realnym wsparciu, które wzmacnia samodzielność mieszkańców i ogranicza zjawiska wykluczenia społecznego.

Wizja opiera się na realistycznym dążeniu do wzmocnienia rodziny, poprawy jakości życia seniorów i osób z niepełnosprawnościami, rozwoju usług społecznych w środowisku lokalnym, skutecznej profilaktyki uzależnień, przeciwdziałaniu skutkom uzależnień oraz przemocy domowej.

Celem jest budowanie gminy, w której mieszkańcy czują się częścią wspólnoty, mają możliwość rozwoju i otrzymują wsparcie wtedy, gdy go potrzebują.

5.2. Misja

Gmina Żnin działa na rzecz podnoszenia jakości życia wszystkich mieszkańców, zapewniając im dostępne, zintegrowane i odpowiadające na realne potrzeby wsparcie

społeczne. Wspieramy osoby, rodziny i społeczności w osiągnięciu samodzielności, bezpieczeństwa i dobrego funkcjonowania, rozwijając usługi oparte na współpracy instytucji, profesjonalizmie kadr oraz zasadach zrównoważonego rozwoju.

Celem nadrzędnym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026–2035 jest **tworzenie spójnego systemu wsparcia społecznego**, odpowiadającego na aktualne potrzeby mieszkańców oraz wzmacniającego lokalne więzi i zasoby.

5.3. Cele strategiczne

CEL STRATEGICZNY I. Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców oraz wsparcie osób w kryzysie i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel obejmuje działania ukierunkowane na poprawę sytuacji osób znajdujących się w trudnym położeniu życiowym, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, bezdomnością lub innymi kryzysami. Zakłada rozwój skutecznych form pomocy socjalnej, wsparcia rzeczowego i finansowego, usług środowiskowych, interwencji kryzysowej i pracy socjalnej. Obejmuje także współpracę z instytucjami rynku pracy, organizacjami pozarządowymi i podmiotami lokalnymi, w celu wzmacniania samodzielności oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

CEL STRATEGICZNY II. Wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży poprzez edukację, wczesną interwencję i wzmacnianie kompetencji wychowawczych

Cel obejmuje rozwój zintegrowanego systemu wsparcia rodzin, w tym rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze. Obejmuje działania edukacyjne i profilaktyczne, pracę asystentów rodziny, poradnictwo specjalistyczne, współpracę ze szkołami i instytucjami pomocowymi oraz rozwój oferty środowiskowej dla dzieci i młodzieży. Zakłada wzmocnienie obszarów znaczących dla prawidłowego funkcjonowania rodzin, w tym: kompetencji wychowawczych, wczesnego reagowania na problemy, rozwijania relacji i możliwości rozwojowych młodych mieszkańców.

CEL STRATEGICZNY III. Rozwój sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej

Cel obejmuje rozwój działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania ryzyka uzależnień oraz wzmacniania świadomości zdrowotnej. Zakłada poprawę dostępności specjalistycznego wsparcia oraz skuteczną współpracę instytucji i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo społeczne. W ramach celu rozwijany jest także lokalny system przeciwdziałania przemocy domowej,

obejmujący interwencję i wsparcie osób doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc.

CEL STRATEGICZNY IV. Wspieranie seniorów i osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój dostępności oraz usług środowiskowych

Cel dotyczy zwiększania dostępności usług społecznych, opiekuńczych i specjalistycznych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje rozwój usług środowiskowych (opiekuńczych, sąsiedzkich, asystenckich), likwidację barier architektonicznych, wsparcie działań integracyjnych, aktywizacyjnych i międzypokoleniowych. Zakłada także tworzenie warunków sprzyjających bezpiecznemu i aktywnemu funkcjonowaniu osób zależnych oraz ich opiekunów.

CEL STRATEGICZNY V. Wzmacnianie aktywności społecznej, integracji lokalnej i współpracy instytucjonalnej

Cel obejmuje działania na rzecz budowania kapitału społecznego mieszkańców poprzez wspieranie aktywności lokalnej, wolontariatu, inicjatyw obywatelskich oraz współpracy organizacji pozarządowych, instytucji publicznych i środowisk lokalnych. Zakłada rozwój mechanizmów partycypacji społecznej, poprawę przepływu informacji oraz wzmacnianie partnerstw służących rozwiązywaniu problemów społecznych.

6. Cele operacyjne, kierunki działań i wskaźniki

6.1. Cel strategiczny I. Wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców oraz wsparcie osób w kryzysie i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
<p>1.1. Zwiększenie dostępności i skuteczności usług socjalnych i środowiskowych dla osób w trudnej sytuacji życiowej oraz wsparcia specjalistycznego</p>	<p>1. Dalsze świadczenie usług socjalnych dla osób wymagających wsparcia. 2. Zapewnianie pomocy rzeczowej i finansowej adekwatnej do sytuacji życiowej osób i rodzin. 3. Prowadzenie pracy socjalnej ukierunkowanej na wzmacnianie samodzielności i poprawę funkcjonowania osób i rodzin w trudnej sytuacji. 4. Zwiększanie dostępności poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, socjalnego, terapeutycznego). 5. Identyfikowanie i monitorowanie sytuacji osób i rodzin w szczególnie trudnym położeniu życiowym. 6. Rozwijanie współpracy instytucjonalnej na rzecz wsparcia osób i rodzin potrzebujących we współpracy z organizacjami społecznymi i instytucjami publicznymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami środowiskowymi (np. usługi opiekuńcze); • liczba osób/rodzin objętych usługami socjalnymi; • liczba decyzji o przyznaniu pomocy finansowej lub rzeczowej; • liczba osób i rodzin objętych pracą socjalną; • liczba osób objętych poradnictwem specjalistycznym; • liczba instytucji współpracujących na rzecz wsparcia osób i rodzin.
<p>1.2. Rozwój systemu interwencji kryzysowej i wsparcia dla osób doświadczających nagłych trudności życiowych</p>	<p>1. Zapewnienie szybkiego dostępu do interwencji kryzysowej dla osób i rodzin w nagłych sytuacjach życiowych. 2. Prowadzenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego i prawnego, terapeutycznego, medycznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym w sytuacjach kryzysowych; • liczba osób korzystających z poradnictwa: <ul style="list-style-type: none"> - socjalnego, - psychologicznego, - prawnego,

	<p>3. Prowadzenie interwencji we współpracy z instytucjami zaangażowanymi w reagowanie kryzysowe (np. Policja, Zespół Interdyscyplinarny, służby ratunkowe).</p> <p>4. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących dostępnych form natychmiastowej pomocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - terapeutycznego, - medycznego; • liczba interwencji podejmowanych przy współpracy z instytucjami zaangażowanymi w reagowanie kryzysowe; • liczba działań informacyjnych dotyczących dostępnych form pomocy.
<p>1.3. Wzmocnienie aktywizacji społecznej i zawodowej osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>1. Prowadzenie kontraktów socjalnych ukierunkowanych na aktywizację zawodową i społeczną.</p> <p>2. Kierowanie osób bezrobotnych do właściwych form wsparcia w instytucjach rynku pracy (PUP, programy aktywizacyjne).</p> <p>3. Organizowanie lub współorganizowanie działań reintegracyjnych dla osób długotrwale bezrobotnych.</p> <p>4. Wspieranie nabywania kompetencji społecznych i zawodowych poprzez udział w kursach, warsztatach, szkoleniach lub innych formach edukacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba kontraktów socjalnych • liczba osób uczestniczących w działaniach reintegracyjnych (aktywizacja zawodowa); • liczba osób bezrobotnych uczestniczących w kursach lub szkoleniach; • liczba osób kończących programy aktywizacyjne.
<p>1.4. Rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla osób zagrożonych lub doświadczających bezdomności</p>	<p>1. Identyfikacja osób zagrożonych utratą mieszkania oraz inicjowanie działań zabezpieczających ich sytuację mieszkaniową</p> <p>2. Zapewnienie wsparcia osobom w kryzysie mieszkaniowym w zakresie poprawy ich sytuacji lokalowej (informacja, doradztwo,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób zagrożonych utratą mieszkania wobec których podjęto działania zabezpieczających ich sytuację mieszkaniową; • liczba osób objętych wsparciem w kryzysach mieszkaniowych; • liczba osób zagrożonych lub doświadczających

	<p>wsparcie w kontaktach z instytucjami i placówkami).</p> <p>3. Kierowanie osób doświadczających lub zagrożonych bezdomnością do placówek udzielających wsparcia osobom w kryzysie mieszkaniowym (schroniska, noclegownie, ogrzewalnie).</p> <p>4. Organizowanie działań reintegracyjnych ukierunkowanych na wychodzenie z bezdomności lub odzyskiwanie samodzielności mieszkaniowej.</p> <p>5. Monitorowanie sytuacji mieszkaniowej osób i rodzin znajdujących się w ryzyku bezdomności.</p>	<p>bezdomności skierowanych do placówek udzielających wsparcia;</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób uczestniczących w działaniach reintegracyjnych związanych z wychodzeniem z bezdomności.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Żnin, • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie, • podmioty świadczące usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, • placówki wsparcia dziennego, • podmioty prowadzące miejsca schronienia oraz wsparcie dla osób w kryzysie bezdomności. <p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żninie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie, • Powiatowy Urząd Pracy w Żninie, • instytucje ochrony zdrowia, • Komenda Powiatowa Policji w Żninie, • organizacje pozarządowe, • parafie i związki wyznaniowe, • lokalne grupy nieformalne i inicjatywy obywatelskie, • placówki oświatowe. <p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środki własne Gminy Żnin, • środki rządowe, • fundusze europejskie, 		

- środki partnerów lokalnych i organizacji pozarządowych,
- inne dostępne źródła finansowania.

6.2. Cel strategiczny II. Wspieranie rodzin, dzieci i młodzieży poprzez edukację, wczesną interwencję i wzmacnianie kompetencji wychowawczych

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
2.1. Wzmacnianie kompetencji wychowawczych oraz wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie pracy z rodziną ukierunkowanej na poprawę funkcjonowania opiekuńczego i wychowawczego. 2. Zapewnianie wsparcia asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności. 3. Prowadzenie poradnictwa rodzinnego i wychowawczego, w tym wsparcia psychologicznego i pedagogicznego. 4. Organizowanie działań edukacyjnych rozwijających kompetencje rodzicielskie (warsztaty, zajęcia, konsultacje). 	<ul style="list-style-type: none"> • liczbę rodzin z dziećmi objętych pracą socjalną; • liczbę rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny; • liczbę osób korzystających z poradnictwa rodzinnego i wychowawczego, w tym wsparcia psychologicznego i pedagogicznego; • liczbę działań edukacyjnych skierowanych do rodziców.
2.2. Rozwój oferty środowiskowej i edukacyjno-rozwojowej dla dzieci i młodzieży	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie i rozwijanie działalności placówek wsparcia dziennego. 2. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i środowiskowych rozwijających zainteresowania i umiejętności dzieci i młodzieży. 3. Wspieranie inicjatyw edukacyjnych i rozwojowych realizowanych przez instytucje i organizacje społeczne. 4. Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji młodzieży i ich zaangażowaniu w życie lokalne. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczbę dzieci objętych wsparciem placówek wsparcia dziennego; • liczbę zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych lub środowiskowych oraz liczbę ich uczestników; • liczbę zrealizowanych inicjatyw edukacyjnych lub rozwojowych realizowanych przez instytucje i organizacje społeczne (np. NGO, instytucje kultury) oraz liczbę ich uczestników; • liczbę działań wspierających aktywność i zainteresowania

		młodzieży oraz liczba ich uczestników.
2.3. Wspieranie bezpieczeństwa i dobrostanu dzieci poprzez współpracę instytucji i system wczesnego reagowania	1. Zapewnienie bieżącej wymiany informacji między instytucjami w sprawach dotyczących bezpieczeństwa, potrzeb i sytuacji dzieci.	<ul style="list-style-type: none"> liczba instytucji współpracujących na rzecz bezpieczeństwa i sytuacji dzieci.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gmina Żnin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie, placówki wsparcia dziennego, Zespół Interdyscyplinarny w Żninie, szkoły i placówki oświatowe. <p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żninie, instytucje ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, poradnie specjalistyczne, lokalne inicjatywy i grupy nieformalne, instytucje kultury i sportu, Komenda Powiatowa Policji w Żninie, inne służby współpracujące w sprawach bezpieczeństwa dzieci i rodzin. <p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> środki własne Gminy Żnin, środki rządowe na wsparcie rodzin, dzieci i młodzieży, fundusze europejskie, środki organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych, inne dostępne źródła finansowania. 		

6.3. Cel strategiczny III. Rozwój sprawnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy domowej

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
3.1. Rozwój systemu profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) wśród	1. Realizowanie działań profilaktycznych adresowanych do różnych grup odbiorców (profilaktyka	<ul style="list-style-type: none"> liczba działań profilaktycznych zrealizowanych w ramach profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej

<p>dzieci, młodzieży i dorosłych</p>	<p>uniwersalna, selektywna i wskazująca).</p> <p>2. Prowadzenie kampanii informacyjnych dotyczących zdrowia psychicznego, przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej.</p> <p>3. Wspieranie szkół, instytucji i organizacji w prowadzeniu działań profilaktycznych.</p>	<p>oraz liczba ich uczestników;</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba kampanii informacyjnych lub edukacyjnych zrealizowanych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej; • liczba działań profilaktycznych realizowanych we współpracy ze szkołami i instytucjami.
<p>3.2. Wspieranie osób zagrożonych uzależnieniami oraz wzmacnianie systemu lokalnej pomocy i kierowania do leczenia</p>	<p>1. Zapewnianie poradnictwa i konsultacji dla osób zagrożonych uzależnieniami i ich rodzin.</p> <p>2. Kierowanie osób z problemem uzależnienia do odpowiednich placówek leczenia, terapii lub programów wsparcia.</p> <p>3. Wspieranie rodzin osób z problemem uzależnień poprzez poradnictwo, edukację i działania informacyjne.</p> <p>4. Współpraca z instytucjami i specjalistami zajmującymi się leczeniem i przeciwdziałaniem uzależnieniom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba udzielonych porad i konsultacji dotyczących problematyki uzależnień; • liczba osób skierowanych do placówek leczenia uzależnień lub terapii przez GKRPA; • liczba instytucji/placówek wspierających rodziny osób z problemem uzależnień; • liczba działań realizowanych we współpracy z GKRPA i innymi instytucjami.
<p>3.3. Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz wzmacnianie lokalnego systemu interwencji i wsparcia</p>	<p>1. Realizowanie działań wynikających z procedury Niebieskie Karty oraz pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.</p> <p>2. Zapewnianie wsparcia osobom doznającym przemocy domowej (informacja, poradnictwo, interwencja, bezpieczne miejsce pobytu, tworzenie grup wsparcia).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty”; • liczba rodzin objętych wsparciem grup diagnostyczno-pomocowych w związku z wystąpieniem przemocy domowej (procedury Niebieskie Karty oraz

	<p>3. Podejmowanie działań motywujących i edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc domową.</p> <p>4. Współpraca instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej (MOPS, Policja, szkoły, zdrowie, organizacje społeczne).</p> <p>5. Realizowanie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	<p>inne zgłoszenia podejrzenia przemocy);</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba osób doznających przemocy domowej objętych wsparciem specjalistycznym (poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, prawne); • liczba osób stosujących przemoc domową, wobec których prowadzono rozmowy motywujące i monitorujące w ramach pracy grup diagnostyczno-pomocowych; • liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych realizujących wsparcie w związku z wystąpieniem przemocy domowej; • liczba działań informacyjnych i edukacyjnych oraz liczba ich odbiorców.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Żnin, • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie, • placówki wsparcia dziennego, • szkoły i placówki oświatowe. <p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żninie, • Zespół Interdyscyplinarny w Żninie, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie, • Komenda Powiatowa Policji w Żninie, • sąd i kuratorzy sądowi, • instytucje ochrony zdrowia (w tym placówki leczenia uzależnień), 		

- organizacje pozarządowe realizujące programy profilaktyczne, terapeutyczne i wspierające,
- poradnie psychologiczne, pedagogiczne i specjalistyczne,
- instytucje kultury i sportu,
- lokalne grupy nieformalne i inicjatywy obywatelskie.

Źródła finansowania:

- środki własne Gminy Żnin,
- środki rządowe w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej,
- fundusze europejskie,
- środki organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych,
- inne dostępne źródła finansowania adekwatne do rodzaju działań.

6.4. Cel strategiczny IV. Wspieranie seniorów i osób z niepełnosprawnościami poprzez rozwój dostępności oraz usług środowiskowych

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
<p>4.1. Zwiększanie dostępności usług środowiskowych wspierających funkcjonowanie seniorów i osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>1. Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osób wymagających wsparcia.</p> <p>2. Realizowanie działań środowiskowych i wsparcia w miejscu zamieszkania osób z niepełnosprawnościami, we współpracy z instytucjami i organizacjami wspierającymi tę grupę.</p> <p>3. Prowadzenie działań wspierających opiekunów osób niesamodzielnych (informacje, poradnictwo, dostęp do usług odciążających).</p> <p>4. Realizacja programów rządowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba osób objętych usługami opiekuńczymi i specjalistycznymi; • liczba godzin zrealizowanych usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych; • liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem środowiskowym w miejscu zamieszkania; • liczba działań środowiskowych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami; • liczba opiekunów osób niesamodzielnych objętych wsparciem informacyjnym lub poradniczym; • liczba seniorów i osób z niepełnosprawnością objętych programami rządowymi.

<p>4.2. Rozwój lokalnych działań wspierających aktywność społeczną i integrację seniorów i osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>1. Organizowanie zajęć aktywizujących, edukacyjnych i integracyjnych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>2. Wspieranie działalności dziennych domów pobytu, klubów seniora oraz innych lokalnych miejsc aktywności społecznej dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami.</p> <p>3. Wspieranie grup samopomocowych, aktywizujących i integracyjnych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami, tworzonych przez lokalne organizacje i instytucje społeczne.</p> <p>4. Realizowanie działań i wydarzeń międzypokoleniowych sprzyjających integracji społecznej.</p> <p>5. Wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych skierowanych do seniorów i osób z niepełnosprawnościami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań realizowanych przez Gminę Żnin we współpracy z dziennymi domami pobytu, klubami seniora lub lokalnymi miejscami aktywności; • liczba grup samopomocowych, aktywizujących i integracyjnych dla seniorów oraz liczba ich uczestników; • liczba lokalnych inicjatyw społecznych skierowanych do seniorów lub osób z niepełnosprawnościami oraz liczba ich uczestników.
<p>4.3. Wzmacnianie dostępności przestrzennej, informacyjnej i cyfrowej dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami</p>	<p>1. Podejmowanie działań na rzecz poprawy dostępności architektonicznej w obiektach użyteczności publicznej</p> <p>2. Zwiększanie dostępności informacji dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami poprzez dostosowywanie komunikatów, materiałów i treści w formach przyjaznych odbiorcom</p> <p>3. Wspieranie seniorów i osób z niepełnosprawnościami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba obiektów użyteczności publicznej, w których podjęto działania poprawiające dostępność architektoniczną; • liczba działań wspierających seniorów i osoby z niepełnosprawnościami w korzystaniu z usług cyfrowych oraz liczba ich uczestników;

	<p>w korzystaniu z usług cyfrowych oraz rozwijanie ich kompetencji cyfrowych.</p> <p>4. Współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie poprawy dostępności przestrzeni publicznej oraz usług.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań edukacyjnych z zakresu kompetencji cyfrowych oraz liczba ich uczestników; • liczba działań lub inicjatyw realizowanych we współpracy z instytucjami na rzecz poprawy dostępności.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Żnin, • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie, • podmioty świadczące usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, • podmioty realizujące wsparcie środowiskowe i usługi dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami, • dziennie domy pobytu, kluby seniora lub inne formy lokalnej aktywności senioralnej <p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie, • organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami, • instytucje ochrony zdrowia, • instytucje kultury i sportu (w zakresie wydarzeń integracyjnych), • parafie i związki wyznaniowe, • lokalne inicjatywy i grupy nieformalne, • podmioty i instytucje wspierające działania w zakresie dostępności cyfrowej i architektonicznej. <p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środki własne Gminy Żnin, • środki rządowe, • fundusze europejskie, • środki organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych, • inne dostępne źródła finansowania. 		

6.5. Cel strategiczny V. Wzmacnianie aktywności społecznej, integracji lokalnej i współpracy instytucjonalnej

Cel operacyjny	Kierunki działań	Wskaźniki
<p>5.1. Wspieranie aktywności społecznej</p>	<p>1. Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych poprzez udzielanie wsparcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba zrealizowanych lokalnych inicjatyw społecznych;

<p>i obywatelskiej mieszkańców</p>	<p>organizacyjnego, promocyjnego lub rzeczowego mieszkańcom oraz organizacjom pozarządowym.</p> <p>2. Promowanie wolontariatu oraz angażowania mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej poprzez inicjowanie i wspieranie lokalnych akcji wolontariackich.</p> <p>3. Udostępnianie przestrzeni i zasobów lokalnych (np. sal, świetlic, terenów rekreacyjnych) na potrzeby inicjatyw społecznych.</p> <p>4. Realizowanie działań edukacyjnych (np. warsztatów, spotkań informacyjnych, szkoleń) dotyczących aktywności obywatelskiej i zaangażowania społecznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wolontariuszy zaangażowanych w działania; • liczba udostępnionych przestrzeni lub zasobów lokalnych na potrzeby inicjatyw społecznych; • liczba działań edukacyjnych dotyczących aktywności obywatelskiej.
<p>5.2. Wzmacnianie integracji i więzi lokalnych poprzez działania środowiskowe i międzypokoleniowe</p>	<p>1. Organizowanie wydarzeń i działań środowiskowych sprzyjających integracji mieszkańców.</p> <p>2. Wspieranie inicjatyw międzypokoleniowych angażujących dzieci, młodzież, dorosłych i seniorów.</p> <p>3. Realizowanie projektów społecznych promujących współpracę i kształtowanie pozytywnych relacji w społeczności lokalnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wydarzeń lub działań integracyjnych; • liczba działań międzypokoleniowych; • liczba zrealizowanych projektów społecznych wspierających integrację mieszkańców.
<p>5.3. Rozwój współpracy instytucjonalnej, międzysektorowej i lokalnych partnerstw</p>	<p>1. Wspieranie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze polityki społecznej.</p> <p>2. Realizowanie wspólnych działań, inicjatyw i projektów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba działań zrealizowanych we współpracy między instytucjami lub organizacjami;

	<p>społecznych we współpracy międzysektorowej.</p> <p>3. Zapewnianie bieżącej wymiany informacji między instytucjami w zakresie działań społecznych i lokalnych potrzeb mieszkańców.</p> <p>4. Wspieranie rozwoju partnerstw i porozumień na rzecz rozwiązywania lokalnych problemów społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba wspólnych inicjatyw lub projektów społecznych oraz liczba ich uczestników; • liczba partnerstw lub porozumień na rzecz działań społecznych.
<p>Czas realizacji: 2026–2035</p> <p>Realizatorzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gmina Żnin, • Zespół Interdyscyplinarny w Żninie, • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie. <p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacje pozarządowe, • lokalne grupy nieformalne i inicjatywy obywatelskie, • szkoły i placówki oświatowe (jako partnerzy przy działaniach środowiskowych i międzypokoleniowych), • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żninie, • jednostki gminne i powiatowe działające w sferze społecznej, • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żninie, • parafie i związki wyznaniowe, • inne podmioty i partnerzy lokalni zaangażowani we wzmacnianie aktywności społecznej. <p>Źródła finansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • środki własne Gminy Żnin, • środki rządowe na wsparcie aktywności społecznej i współpracy lokalnej, • fundusze europejskie, • środki organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych, • inne dostępne źródła finansowania. 		

7. Realizacja, monitoring i ewaluacja

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin odbywać się będzie w oparciu o pięć celów strategicznych oraz odpowiadające im cele operacyjne i kierunki działań. Działania przewidziane w Strategii będą realizowane przez jednostki organizacyjne

Gminy Żnin w szczególności Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, a także partnerów lokalnych, instytucje publiczne i organizacje społeczne.

Zasady realizacji Strategii

- działania prowadzone w ramach Strategii mają charakter **wielosektorowy i komplementarny**,
- wszystkie podmioty wdrażające Strategię zobowiązane są do współpracy i wymiany informacji,
- działania powinny być planowane w oparciu o **realne możliwości finansowe gminy** oraz z uwzględnieniem środków zewnętrznych,
- Strategia stanowi **ramowy dokument planistyczny**, który może być uszczegóławiany w programach i rocznych planach.

Katalog podmiotów realizujących Strategię ma charakter otwarty. W miarę potrzeb zadania mogą wykonywać także inne instytucje i partnerzy.

7.1. Monitoring (częstotliwość, raportowanie)

Monitoring Strategii ma charakter ciągły i polega na zbieraniu oraz analizowaniu danych dotyczących realizacji działań, postępów w osiąganiu wskaźników oraz zmian zachodzących w obszarze polityki społecznej. Celem monitoringu jest wczesne identyfikowanie trudności, dostosowanie działań do aktualnych potrzeb oraz zapewnienie przejrzystości realizacji Strategii.

Elementami skutecznego monitoringu i ewaluacji będą przede wszystkim:

a) zespół wdrażający strategię

Zespół wdrażający Strategię powołuje Burmistrz Żnina, a w jego skład wchodzi: Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żninie oraz kierownicy poszczególnych komórek organizacyjnych MOPS.

b) roczna ocena wdrażania strategii

Zespół wdrażający strategię winien się zbierać przynajmniej raz w roku i oceniać poziom wdrażania poszczególnych celów i kierunków działań. Jednostką odpowiedzialną za zbieranie i analizowanie danych jest **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żninie**.

Dane do monitoringu obejmują m.in.:

- liczbę zrealizowanych działań w ramach poszczególnych celów,
  - liczbę beneficjentów objętych wsparciem,
  - stopień realizacji wskaźników,
  - informacje o współpracy i źródłach finansowania.
2. Wyniki monitoringu stanowią podstawę do sporządzenia **rocznych raportów** przedstawianych Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej w Żninie.
  3. Wnioski z monitoringu mogą być wykorzystywane do wprowadzania korekt działań Strategii.

Narzędzia monitorowania

- sprawozdania z realizacji zadań sporządzane przez MOPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny, szkoły i inne podmioty,
- dane statystyczne np. z GUS czy PUP,
- wyniki badań ankietowych i analiz lokalnych (np. Diagnoza Zagrożeń Społecznych).

7.2. Ewaluacja (podejście, cykl, pytania ewaluacyjne)

Ewaluacja ma na celu ocenę skuteczności i trwałości działań podejmowanych w ramach Strategii oraz ich wpływu na poprawę sytuacji społecznej mieszkańców. Pozwala ona określić, w jakim stopniu założone cele i rezultaty zostały osiągnięte oraz jakie zmiany wymagają dalszego wsparcia.

Rodzaje ewaluacji

1. **Ewaluacja bieżąca (częstkowa)** – prowadzona co roku, na podstawie raportów z monitoringu. Obejmuje analizę realizacji działań, osiągniętych wskaźników i napotkanych trudności.
2. **Ewaluacja końcowa** – przeprowadzana po zakończeniu okresu obowiązywania Strategii (rok 2035). Ma na celu podsumowanie efektów wdrażania oraz opracowanie rekomendacji do kolejnego okresu planistycznego.

Za przygotowanie raportów ewaluacyjnych odpowiada Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, we współpracy z realizatorami działań. Wyniki ewaluacji będą wykorzystywane

do aktualizowania i dostosowywania Strategii, zgodnie z lokalnymi potrzebami i możliwościami finansowymi.

Metody ewaluacji

- analiza danych ilościowych (statystyki, wskaźniki, raporty instytucji),
- analiza jakościowa (wywiady, konsultacje, opinie partnerów społecznych),
- ocena efektywności współpracy międzyinstytucjonalnej i zaangażowania społecznego.

8. Ramy finansowania Strategii

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026–2035 będzie finansowana z różnych źródeł, obejmujących zarówno środki własne gminy, jak i fundusze zewnętrzne pozyskiwane w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej. Zróżnicowanie źródeł finansowania umożliwi elastyczne dostosowywanie działań do aktualnych potrzeb oraz zwiększa stabilność i trwałość systemu wsparcia społecznego.

1. Środki własne Gminy Żnin

Podstawowym źródłem finansowania działań przewidzianych w Strategii są środki z budżetu Gminy Żnin, w tym:

- wydatki bieżące i inwestycyjne przeznaczane na realizację zadań,
- środki przeznaczane na współpracę z organizacjami pozarządowymi,
- finansowanie działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz jednostek realizujących działania w obszarze polityki społecznej.

Środki własne stanowią fundament wdrażania Strategii, zapewniając ciągłość podstawowych usług i działań.

2. Środki rządowe i programy krajowe

Działania ujęte w Strategii mogą być realizowane przy wsparciu środków krajowych, w szczególności z programów ukierunkowanych na:

- rozwój usług społecznych i wsparcia rodzin,
- przeciwdziałanie przemocy domowej i uzależnieniom,

- politykę senioralną (programy rządowe);
- wspieranie osób z niepełnosprawnościami (np. środki PFRON),
- rozwój kompetencji społecznych i integracji lokalnej,
- bezpieczeństwo socjalne i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Środki te mogą wspierać zarówno działania bieżące, jak i projekty o charakterze inwestycyjnym.

3. Fundusze europejskie

W okresie obowiązywania Strategii możliwe jest pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej oraz programów międzynarodowych, w tym m.in.:

- programy regionalne finansowane przez fundusze strukturalne (np. EFS+, EFRR),
- programy wspierające usługi społeczne, integrację lokalną, aktywizację zawodową oraz edukację,
- inicjatywy międzynarodowe ukierunkowane na rozwój kompetencji społecznych, współpracę instytucjonalną i wyrównywanie szans.

Fundusze europejskie umożliwiają rozwój innowacyjnych form wsparcia, szkoleń dla kadr oraz nowych działań środowiskowych.

4. Środki organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych

Realizacja Strategii może być wspierana poprzez:

- środki własne organizacji pozarządowych realizujących projekty społeczne,
- wkład rzeczowy i organizacyjny partnerów lokalnych,
- środki pozyskiwane przez NGO z konkursów krajowych i europejskich,
- inicjatywy mieszkańców, grup nieformalnych oraz lokalnych liderów.

Włączenie partnerów społecznych zwiększa efektywność działań, poszerza ofertę wsparcia i wzmacnia aktywność obywatelską.

5. Inne źródła finansowania

W miarę pojawiających się możliwości Gmina Żnin może korzystać również z innych źródeł, takich jak:

- środki funduszy celowych (np. Fundusz Pracy, Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym),
- środki z programów resortowych i branżowych,
- współpraca z podmiotami prywatnymi w zakresie realizacji wybranych projektów.

9. Podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026–2035 stanowi dokument wyznaczający najważniejsze kierunki działań w sferze polityki społecznej. Jej zapisy opierają się na diagnozie lokalnej sytuacji społecznej, analizie potrzeb mieszkańców oraz współpracy z lokalnymi instytucjami. Celem Strategii jest rozwój spójnego systemu wsparcia społecznego, odpowiadającego na zróżnicowane potrzeby mieszkańców oraz wzmacniającego zasoby i więzi lokalne.

Strategia obejmuje pięć celów strategicznych, odpowiadających kluczowym obszarom funkcjonowania społeczności lokalnej. Pierwszy cel odnosi się do wzmacniania bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców oraz wsparcia osób w kryzysie i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uwzględnia rozwój usług środowiskowych, pomocy socjalnej, interwencji kryzysowej i działań wspierających samodzielność.

Drugi cel koncentruje się na rodzinach, dzieciach i młodzieży, obejmując działania edukacyjne, profilaktyczne, opiekuńczo-wychowawcze oraz środowiskowe. Zakłada rozwój systemu wsparcia rodzin, wczesne reagowanie na problemy oraz wzmacnianie kompetencji wychowawczych i relacji rodzinnych.

Trzeci cel strategiczny dotyczy rozwoju systemu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej oraz innych kryzysów społecznych. Obejmuje działania interwencyjne, poradnictwo specjalistyczne, pracę środowiskową i współpracę międzyinstytucjonalną w reagowaniu na sytuacje trudne.

Czwarty cel podejmuje temat wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Obejmuje rozwój usług opiekuńczych i asystenckich, przeciwdziałanie izolacji społecznej, promowanie aktywności oraz działania na rzecz dostępności przestrzeni publicznych, usług i informacji.

Piąty cel strategiczny koncentruje się na wzmocnieniu aktywności społecznej mieszkańców, integracji lokalnej oraz współpracy instytucjonalnej. Dotyczy rozwoju inicjatyw społecznych, wolontariatu, działań międzypokoleniowych oraz budowania partnerstw międzysektorowych.

Strategia zakłada szeroką współpracę instytucji, organizacji pozarządowych i partnerów lokalnych. Jej wdrażanie opiera się na monitorowaniu działań, realizacji wskaźników oraz cyklicznej ewaluacji, umożliwiającej dostosowywanie działań do zmieniających się potrzeb społecznych. Dokument przewiduje również elastyczność w aktualizacji zapisów w odpowiedzi na nowe wyzwania społeczne i zmiany prawne.

Realizacja Strategii będzie przyczyniać się do wzmocnienia systemu wsparcia lokalnego, zwiększenia jakości życia mieszkańców oraz budowania bardziej zintegrowanej i aktywnej społecznie wspólnoty lokalnej. Poprzez konsekwentne wdrażanie założonych celów i działań Gmina Żnin będzie mogło skutecznie reagować na najważniejsze wyzwania społeczne oraz rozwijać nowoczesną, opartą na współpracy politykę społeczną.

Uzasadnienie

Opracowanie i realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Żnin na lata 2026-2035, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. W procesie opracowania strategii przeprowadzone zostały konsultacje społeczne, dzięki czemu mieszkańcy Gminy Żnin mogli mieć wpływ na ostateczny kształt dokumentu.

Celem utworzenia strategii jest opracowanie efektywnego programu pomocy, który umożliwi rozwiązywanie problemów społecznych oraz przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i marginalizacji. Odpowiednio zaplanowana i realizowana polityka społeczna na poziomie lokalnym wyznacza kierunki działań w zakresie rozwoju potencjału instytucjonalnego i społecznego Gminy Żnin. Jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań.

Strategia stanowi dokument ogólny i otwarty, który daje podstawę do opracowania kolejnych programów i projektów szczegółowych dotyczących rozwiązywania najważniejszych kwestii społecznych występujących na terenie gminy.

Dotychczasowa Strategia obowiązywała do dnia 31 grudnia 2025 r., co wymaga przyjęcia nowego dokumentu, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2026 r., określającego cele i zadania gminy w tym obszarze. Podjęcie uchwały z mocą wsteczną jest niezbędne celem zachowania ciągłości oraz nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 20 lipca o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.